

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Birck, Sophus.

Titel | Title:

Struensee : Skuespil i 5 Akter.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Aarhus : Jacob Zeuners Forlag og Tryk, 1891

Fysiske størrelse | Physical extent:

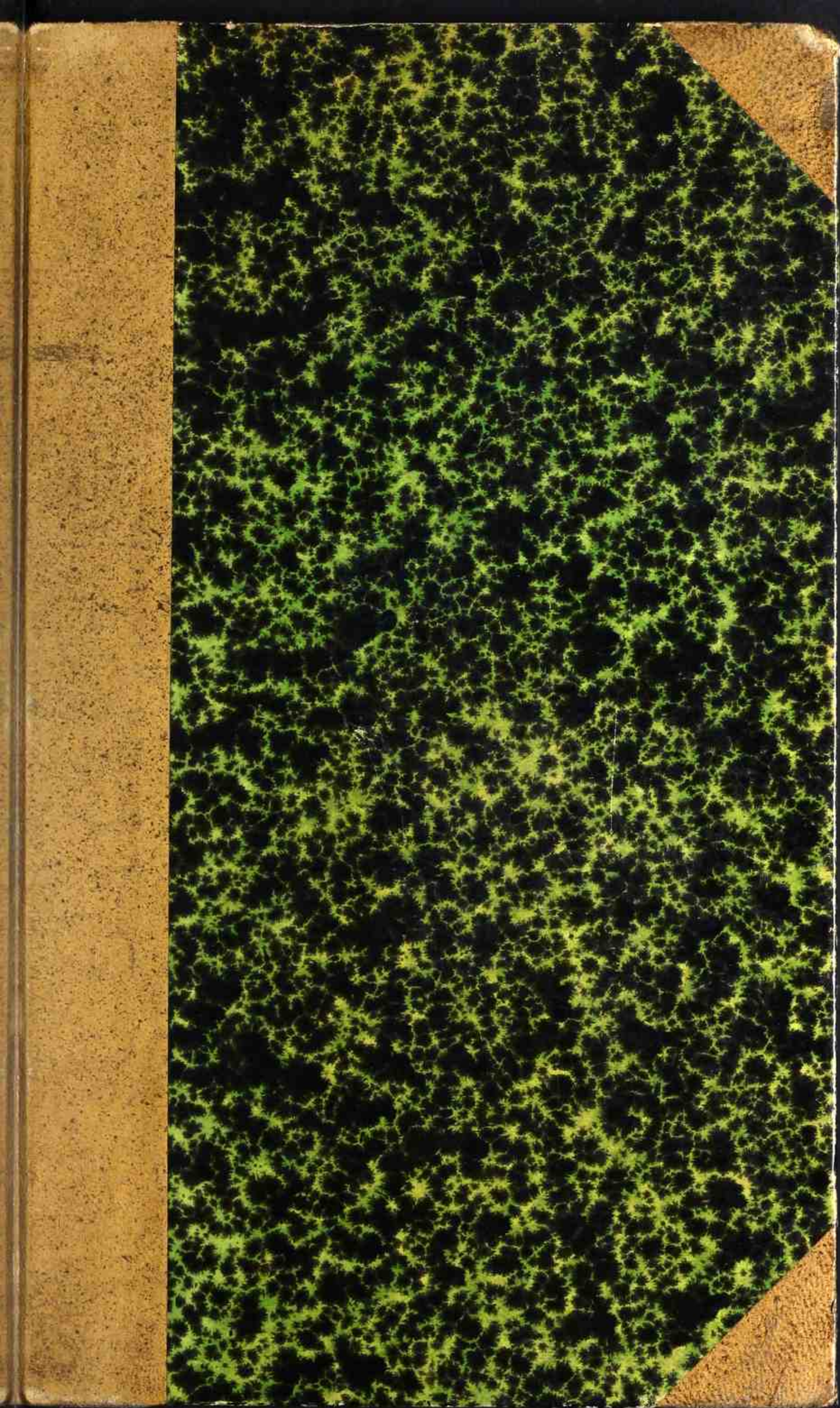
279 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

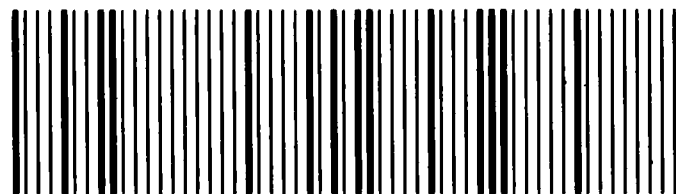
The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

55-37

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021584704

STRUENSEE.

Rettelser.

Aschenberg, læs: Ascheberg.

Duonvirat, læs: Duumvirat.

SOFUS BIRCK.

STRUENSEE.

SKUESPIL I 5 AKTER.

AARHUS.

Jacob Zeuners Forlag og Tryk.

1891.

HERMAN J. JENSEN

PERSONERNE.

Kristjan den 7de, Konge til Danmark og Norge, 21 Aar.
Karoline Mathilde, hans Dronning, 19 Aar.
Juliane Marie, Enkedronning, Kongens Stedmoder.
Dr. Struensee, Kongens Læge.
Kammerjunker Brandt, hans Ven.
Grev Holck, Kongens Yndling.
Grev Rantzau-Aschenberg, holstensk Adelsmand.
Kammerherreinde Bülow, { Dronningens Æresdamer.
Generalinde Gähler, {
Oberst Keith, Storbritanniens Gesandt ved det danske Hof.
Beringskjold, Ruslands hemmelige Envoy'e.
Bjelke, Dronningens Hofmarschal.
Guldberg, Enkedronningens Fortrolige.
Oberst Køller, Chef for det »falsterske Regiment«.
Justitsraad Jessen, tidligere Kammertjener hos Frederik d. 5te.
Anna, hans Søsterdatter.
Jørgen Hee, theologisk Kandidat, hendes Fæstemand.
Frantz, Struensees Kammertjener.
En Kammerpage hos Kongen.
To Hejdukker hos Enkedronningen.
Herrer og Damer af Kongens og Dronningens Hofetater.
Jagtselskab, Officerer, Soldater, Tjenerskab.

Handlingen foregaar:

- 1ste Akt: I Hørsholm Slotshave, tidlig Foraarsdag 1770.
2den Akt: Udenfor Nyby Præstegaard i Nordsjælland, to Maanedener senere.
3die Akt: Paa Frederiksberg Slot samme Aar i September.
4de og 5te Akt: Paa Kristjansborg den 16. og 17. Jan. 1772.
[Højre og Venstre fra Tilskuerpladsen.]
-

Første Akt.

Have i gammel fransk Stil med højryggede Marmorbænke, en paa hver Side i Forgrunden. Statuer, Vaser, Springvand. Hørsholm Slot ses i Baggrunden.

Justitsraad Jessen [en trivelig Mand paa 50 Aar, taler med jysk Mundart og snuser stærkt]. Anna [en Ungmø paa 18 Aar] og Jørgen Hee [en smuk, bleg, noget pathetisk Mand paa 24 Aar] komme ind fra Højre.

Jessen.

Saa Ingen af Eder har tidligere været paa Hørsholm?

Anna.

Men Morbroder dog! Hvorledes skulde vi Borgerlige komme her?

Jessen.

Det er rigtigt! Kun ved min, Justitsraad Jessens »Potention«, ere I komne ind i Slotshaven. (kroer sig). I saa vel, at Skildvagterne ved Indgangen rettede sig for mig?

Jørgen.

Ja, her i Landet er Hoffet og Alle der høre

dertil privilegerede, vi Andre behandles som Hunde, og ringeagtes af den usleste Lakaj.

Anna.

Tys dog, Jørgen! Du fordærver jo hele Spillet for os.

Jørgen.

Nej, kjære Pige! Jeg maa sige din Morbroder, at jeg sætter min Hat vel saa højt som han sin, og at jeg ikke vil bytte mit akademiske Borgerbrev, der er kjøbt med Dage og Nætters udholdende Slid, med Trang og Nød, for hans Justitsraadstitel.

Jessen.

Se se! En Kamphane ligesom Faderen! Ja, den Gang var der megen Hellighed i Danmark, og det betalte sig godt at prædike om Helvede; men nu er det gaaet mere og mere af Mode. I den højsalig Konges Tid gik vi kun sjælden i Kirke, det nuværende Hof kommer der aldrig.

Jørgen.

Jeg prædiker dog om Straffen, og jeg siger dog Sandheden, det har mine salige Forældre indprentet mig fra Barnsben af.

Jessen.

Det er dog ikke værdt at Du siger det til Grev Holck, da det er ham der bortgiver alle Embeder.

Jørgen.

Jeg ydmyger mig ikke for denne Vellystning.

Jessen [ser sig forskrækket om]

Tys! Stille dog, i Himlens Navn! Vil Hr. Kandidaten ikke supplikere, saa lad os strax tage tilbage til Kjøbenhavn. Det er sandelig ikke for min Fornøjelses Skyld, jeg har forladt det kjære Kristjansborg og min naadige Enkedronning, for at tage herud til det regjerende Hof og fryse ihjel. Gud forlade dem, at de flytter paa Landet allerede i April.

Jørgen.

Den unge Dronning kan ikke trives indenfor Kristjansborgs tykke Mure; hun maa have Luft, siger man.

Jessen.

Tys, i Himlens Navn! Intet Menneske tør sige saadant Noget højt. Dronningen, — Du kjen-der jo slet ikke Dronningen.

Jørgen.

Jo, jeg har set hende nogle Gange, denne unge, skjønnne Kvinde, som hele Folket elsker.

Jessen [til Anna].

Ih, Gud bevares! Det er jo Højforræderi at tale saa ligefrem om Dronningen. Kvinde! Han kalder hende, Herren hjælpe mig, en Kvinde! —

Jeg melder mig ud af Familieskabet med ham, ja, sandelig gjør jeg saa.

Anna.

Aa Morbroder, Jørgen er saa sand, saa ærlig.

Jessen.

To Egenskaber, der ikke er synderlig Brug for ved Hoffet, navnlig ikke under Hoicks Regimente.

Jørgen.

Hans Tid er nu snart omme.

Jessen.

Hvi saa — lad mig høre?

Jørgen.

Aandens klare Lys skinner nu i Salene hist oppe. Kongens nye Læge, Doktor Struensee, der for et Aar siden kom hjem med ham fra Udenlandsrejsen, skal være en af de store Aander, Vorherre en Gang imellem sender ned til Menneskeslægten Velsignelse. Han er, som jeg, en Præstesøn og har megen Theologi i Arv efter sin Fader, Biskoppen udi Slesvig. Selv har han alle medicinske og chirurgiske Kundskaber inde. Han er nu Kongens Fortrolige, og det er for at klage min Nød for ham, at jeg i Dag er kommet til Hørsholm.

Jessen.

Saa havde det ikke været nødvendigt at ulej-

lige mig. Jeg vil ikke tale med denne Doktor — Enkedronningen kan ikke lide ham.

Jørgen.

Anna og jeg maatte jo have Dem med, ellers vare vi ikke komne indenfor Gitterporten; men nu er vi her, og skal nok sørge for os selv.

Jessen.

Og det siger han til mig, der har ført ham ind i Slotshaven — Hans Majestæts allernaadigste Slotshave.

[Børnelatter udenfor.]

Jørgen [ser ud].

Hvem er det, der kommer der? En ung og skøn Kvinde med en Flok jublende Børn.

Anna.

Se, hvor de hoppe og springe om hende! — Hvem kan det dog være?

Jessen.

Lad mig dog se! [ser ud.] Dronningen! Ih, du forbarmende Gud! Dronningen selv, forklædt som Bondepige.

Anna [beundrende].

Aa Jørgen, — er det hende?!

Jørgen [stirrende ud].

Danmarks Dronning! — Ja, det er Karoline Mathilde!

Jessen.

Han siger uden videre: Karoline Mathilde! —
Han er gal — gal! [ser ud]. Hun kommer her hen.
Vil I bort med Jer, begge To.

Jørgen.

Guds Naade er stor — ja det er hans Veje!

Anna.

Hvad mener Du, Jørgen?

Jørgen.

At han sender Dronningen til mig.

Jessen.

Nej, nu er han da rent skruppinende gal!
(puffer til Jørgen). Vil han væk. Vi bliver alle Tre
arresterede, blive vi staaende her.

Jørgen [uden at høre].

Til hende giver jeg mit Bønskrift.

Anna [pludselig angst].

Lad os gaa, Jørgen! Hør hvad Morbroder
siger. Du har sikkert ikke godt af at møde Dron-
ningen.

Jørgen.

Jo hende — netop hende!

Anna.

Hvad vil Du hende?

Jørgen.

Bede om Nyby Præstekald for os To.

Jessen.

Nej, han maa i Galehuset. Kom dog, Menneske.

Anna [bryder ud].

Jørgen, Jørgen! Du stirrer saa underligt —
Du gjør mig bange.

Jessen [til Anna].

Jeg tror virkelig han staar og kaster forlibte
Blikke paa Dronningen.

Anna.

Men Jørgen, dog.

Jessen.

Saa maa han af med Hovedet — det staar
der i »Cræmen lasa majestatas« — den kjender jeg.

[Under de sidste Repliker har Anna og Jessen trængt Jørgen
til Siden.]

Jørgen.

Til hende bringer jeg mit Bønskrift, — til hende!

Jessen.

Nej saamænd gjør Du ej, nej! Det skal Ju-
stitsraad Jessen og jeg sætte en Pind for.

[Alle Tre ud, tilvenstre i Forgrunden.]

Karoline Mathilde [en fyldig Blondine paa 19 Aar], Fru Gähler, Fru Bülow [sminkede, kokette Damer paa omtrent 30 Aar], alle tre klædte som Bønderpiger. Kommer fra Højre med en Flok Børn.

Karoline Mathilde [holder en Pakke op.]

Hvem er denne til?

Børnene.

Til mig, til mig.

Karoline Mathilde.

Til den, der kan gribe den! [kaster Pakken.]

Børnene.

Aa — et Par Sko, et Par dejlige Sko! De er mine? — Nej, mine?

Fru Bülow.

Naa, naa, I smaa Kanailler! Vil Deres Majestæt blot se, hvilken Misundelse?

Karoline Mathilde.

Aldeles som ved Hoffet. Der rives man ogsaa om Bagateller, en Orden, en Titel.

Fru Gähler.

Min Gud! Kalder Deres Majestæt en Orden, en Titel for en Bagatel?

Karoline Mathilde.

For voxne Mennesker — ja.

Fru Bülow.

Den af Jer, der nejer smukkest for Dronningen, skal have Skoene. [ordner Børnene].

Fru Gähler [frittende].

Har Deres Majestæt allerede gjort saa sørgelige Erfaringer?

Karoline Mathilde.

O, meget meget sørgeligere, min kjære Veninde.

Fru Bülow [til Børnene].

Nu, Marsch! Nej nu rigtig dybt.

[Børnene marschere forbi Dronningen, der morer sig over deres kejtede Komplimenter.]

Karoline Mathilde.

Ha, ha! hvor naragtigt! Hun der, som ikke vil med, men græder, er den fornuftige. (til Barnet) Du skal have Skoene, fordi Du ikke vil lade Dig kommandere. [til de andre Børn] Lad mig nu se, at I rigtig kan slaas om dette Korsklædebaand [kaster en ny Pakke op mod Baggrunden, leer og klapper i Hænderne]. Det var Ret, nu ere I Børn og ikke dresserede Dukker. Saaledes, saaledes! — Min Gud, Fremmede her i Slotshaven.

[Jørgen, Anna og Jessen frem.]

Jørgen [knæler for Dronningen].

Allernaadigste Dronning!

Karoline Mathilde.

Hvad vil den Mand?

Jørgen.

Være Præst, derom bønfalder jeg Deres Majestæt.

Jessen [imellem].

Han er gal, Deres Majestæt! Men jeg er Justitsraad Jessen.

Karoline Mathilde.

Saa! [til sine Damer] Kjende vi ham?

Fru Bülow.

Ih, min Tro! Er det ikke den en Gang almægtige Justitsraad?

Jessen.

En Gang! Ja, det maa Deres Naade nok sige.

Fru Gähler [til Dronningen].

Han var Kammertjener hos Kong Frederik og havde megen Indflydelse.

Jessen [krybende].

Hos den Højsalige, ja! O, hvilken Himlens Miskundhed, at jeg saa uventet skulde komme for den regjerende Dronnings Øjne.

Karoline Mathilde [søgende].

Jessen? Jessen? Dog vel ikke Enkedronningens Jessen?

Fru Gähler.

Netop!

Fru Bülow.

En af de mange Misfornøjede fra øverste Etage
paa Kristjansborg.

Karoline Mathilde [til Jessen].

Han hører til Enkedronningens Hofstat.

Jessen.

Men vilde saa uhyre gjerne over til den re-
gjerende Dronnings.

Karoline Mathilde.

Saa? [til Børnene.] Gaa nu hjem Børn! Næste
Søndag skal jeg atter sende Bud efter Jer. Hils
Fa'r og Mo'r fra Dronningen. [Børnene neje og gaae.]
[Til Hee] De har en Gunst at bede Os om?

Jørgen.

Giv mig Nyby Præstekald, høje Dronning!
Guds Aand driver mig til at forkynde hans Ord,
min jordiske Kjærlighed til at ægte hende der.

Karoline Mathilde.

Den unge Kvinde? Hvad hedder Du, mit Barn?

Anna [undselig].

Anna! Jeg er kun 18 Aar, Deres Majestæt.

Karoline Mathilde.

Kom hen til mig. Elsker Du ham der saa
forskrækkelig meget?

Anna.

Ja, det gjør jeg rigtignok.

Fru Bülow [sagte til Fru Gähler].
Hun har en god Smag, den Smaa!

Fru Gähler [ligeledes].
De misunder hende da vel ikke denne Erobring?

Fru Bülow.
Han er smuk, endogsaa meget smuk. — Og
saa er han Præst.

Fru Gähler.
Og det forhøjer det Pikante.
[De Iorgnettere Begge Jørgen Hee.]

Karoline Mathilde.
Gid Du ikke maa blive skuffet, mit Barn,
Ægteskabet bringer store Sorger.

Anna.
Maaske nok for en Dronning, men ikke for
en Præstekone. Ude paa Landet er de saamænd
Alle skikkelige Mennesker.

[Dronningen, Fru Bülow og Fru Gähler briste i Latter.]

Fru Bülow.
Nej, hun er charmant, fuldstændig bête noir.

Fru Gähler.
En Kuriositet ved et Hof.

Fru Bülow.
Behold hende, Deres Majestæt!

Fru Gähler.

Ja, og ham med. Udnævn ham til Hofprædikant, saa gaar vi ved Gud i Kirke Allesammen hver evige Dag.

[Begge Damerne gaa op mod Baggrunden, hvor Holck viser sig.]

Karoline Mathilde.

Er det for at blive Præst, De har søgt mig?

Jessen.

Ja, jeg sagde: Lad os gaa til den unge naadige Dronning —

Jørgen [bryder af].

Jeg kom herud for at søge Doktor Struensee, om hvem nu hele Byen taler. Justitsraaden stolede mere paa Holck.

Jessen [til Anna].

Aa, det Asen! Han ødelægger Alt for mig.
[højt] Ja, Deres Majestæt — det vil sige —

Karoline Mathilde [koldt].

Nu, saa behøver De jo ikke vor Protektion.
[fjerner sig.]

Jessen [til Jørgen].

Aa, jeg kvæler Dig!

Jørgen.

Jeg stoler paa Gud — og Sandheden.

Karoline Mathilde [vender sig].

I tror paa Sandheden — ?

Jørgen.

Jeg viger ikke fra den.

Karoline Mathilde.

Vil I altid sige Sandheden?

Jørgen [begeistret].

Ja, det vil jeg.

Karoline Mathilde.

Ogsaa til mig?

Jørgen.

Til Deres Majestæt heller end til nogen Anden.

Karoline Mathilde.

Saa giv mig eders Bønskrift, jeg skal anbefale det til Kongen. Vist ikke! Man knæler kun for Gud.

Jørgen [knæler].

Og for hans Salvede.

[Lille Pause.]

Karoline Mathilde [dæmpet].

Har I en saa stærk Tro, saa bed for mig. Dronningen trænger til en troende Mands Forbønner.

Jørgen [kysser hendes Kjole].

Jeg skal bede, og vil blive bønhørt.

Karoline Mathilde.

Tror I det? — Ved I det?

Jørgen [rejser sig].

Ja! — Gjennem den brændende Bøn forenes Sjælen med sit Ophav — Gud, og saa er Bøn-hørelsen der med det samme.

Jessen [tørre Øjnene].

Aa, hvor det er dejligt at høre paa. Det er lige saa godt som en Kirkegang.

[Dronningen taler med Jørgen og Anna; Grev Holck (en ung men allerede af Udskejelser mærket Mand, med en ufor-skammet Optræden) er kommet ind under de sidste Repliker].

Holck.

Kjære Kammerherreinde! Naadige Generalinde! De ere fortryllende mine Damer i denne Forklædning. Hvem har dog fundet paa denne charmante fête champêtre?

Fru Bülow.

Dronningen, naturligvis.

Fru Gähler.

Hun elsker Børn saa højt.

Holck.

Saa skulde hun se at faa nogle flere. Kronprinsen er nu snart halvtredje Aar, og ingen Udsigter.

Fru Bülow.

Men min Gud, kjære Grev Holck, de 9 Maaneder Kongen var i Udlandet —

Holck.

Men nu har han været hjemme i over 1 Aar, og jeg har været lige saa længe —

Fru Bülow.

Ah, pardon! Det huskede jeg ikke paa! Vil De maaske ogsaa remplacere Kongen som Ægte-
mand?

Fru Gähler.

Hvorfor skulde Holck genere sig?

Holck.

Nej, hvorfor? Saameget mindre, som Kongen selv har opfordret mig dertil.

Fru Gähler.

Umuligt!

Holck.

Hvadbehager?

Fru Bülow.

Spøg eller Alvor, kjære Ven.

Holck.

Paa Ære — Alvor!

Fru Gähler.

Nej, nu gaar det over alle Grænser.

Holck.

Bah! Damerne skulde bare vide — naa! Men

hvad er det for en Petitmaitre Dronningen underholder sig med?

Fru Bülow.

Han er kjøn, ikke sandt?

Holck [ser op].

Og temmelig frisk — ikke sandt!

Fru Bülow.

Afskum!

Holck.

Naa, men Pigebarnet?

Fru Bülow.

Lad nu den Uskyldighed være i Fred.

Holck.

Alt, hvad der kommer indenfor Slotsporten, hører mig til. Hvortil er Kvinden skabt, kjære Svigerinde?

Fru Bülow [til Fru Gähler].

Nej, i Dag er han for uartig.

Holck.

Men jeg lyver ikke, og Ingen ved det bedre, end mine to moderlige Veninder. [kysser fortrolig paa Fingrene, og gaar ned til Dronningen].

Fru Bülow.

Moderlige Veninder! Hvor uopdragen.

Fru Gähler.

Han er mere end uopdragen, han er en Tølper — sans façon.

Holck [til Dronningen].

Allernaadigste Majestæt!

Karoline Mathilde [ubehagelig berørt].

Vi har jo forbudt Dem, at komme i Nærheden af vor Person.

Holck [med et Skuldertræk].

Hans Majestæt har befalet mig —

Karoline Mathilde [til Hee].

Vi ses igjen! Foreløbig bliver Deres Fæstemø altsaa hos mig.

Jessen.

Tillader Deres Majestæt, at jeg en Gang imellem ser til min kjære Søsterdatter?

Karoline Mathilde [venlig].

Saa ofte det behager Justitsraaden.

Jessen.

Aa, Deres allernaadigste Majestæt overvælder mig med Godhed. Det svimler for mig, jeg behøver ikke længer at sidde og kukkelure i Enkedronningens Gemakker, jeg maa atter komme til det regjerende Hof, nede i Beletagen [gjør en dyb Reverenz og kommer derved til at træde Holck paa Foden].

Holck.

Naa, naa, gamle Bavian.

Jessen.

Aa, jeg tror jeg besvimer af Glæde. Ih, du Forbarmende, Grev Holck.

Holck.

Naa, kan han endelig faa Øjnene op, gamle Synder.

Jessen.

Aa, Hr. Greven er bleven saa stor, siden De var Page hos den Højsalige.

Holck.

Og han var Kammertjener. Ja Gud, hvor vi morede os, gamle Uglebillede. Den Gang stod Geneveren i høj Pris i de kongelige Gemakker.

Karoline Mathilde.

Hr. Grev Holck! [til Hee og Anna] De skal høre nærmere fra os.

Jessen [til Hee].

Uglebillede! Det havde han ikke vovet at titulere mig med i den Højsaliges Tid. Da var det mig, der havde Magten.

[Jessen, Jørgen og Anna ud, under mange Komplimenter.]

Holck [til Dronningen].

Ha, ha, ha! Han er kostelig, denne indbildske

Jydekarl, som Kong Frederik i sin ubegribelige Visdom gjorde til Rangsperson. —

Karoline Mathilde.

De har at sige os —?

Holck [til Æresdamerne].

Uglebillede! Det havde han ikke vovet at titulere mig med i den Højsaliges Tid! Ha, ha, ha!

Karoline Mathilde [heftig].

Grev Holck, vil De fornærme os?

Holck [med forstilt Overraskelse].

Nej, Gud fri mig fra at dele Griffenteldts Skjæbne! Fornærme Majestæten, mon dieu! Munkholm var mig sikker nok.

Karoline Mathilde [haanende].

Det er plat umuligt, at De kan komme til at dele Skjæbne med den store Statsmand.

Holck [usikker].

Deres Majestæt behager at mene —?

Karoline Mathilde.

For at lide som han, maa man være som han, — en stor Mand. — Ubetydeligheder sendes ikke til Munkholm, — de maa nøjes med Hørsholm og Kristjansborg.

Fru Gähler.

Hun forstaar min Tro at bide fra sig.

Fru Bülow.

Hun har ikke forgjæves omgaaet os To i flere Aar —, vel, kjære Cecilie.

Holck [rasende].

Deres Majestæt behager —

Karoline Mathilde.

— At høre hvad Hans Majestæt Kongen har at sige os, — intet Andet.

[Sætter sig paa Marmorbænken.]

Fru Gähler [til Fru Bülow].

Bravo, bravo, Karoline!

Fru Bülow.

Gud, hvor hun hader ham!

Fru Gähler.

Ubeskriveligt!

Fru Bülow [til Holck].

Sie sind vorüber, die schönen Tagen --

Holck [med Ryggen mod Dronningen].

Aa, I ondskabsfulde Slinger — hvor I gotter Jer! Men vent, — jeg skal tage Hævn! Kongen er en Bolt i mine Hænder.

Fru Gähler.

Det ved vi — har været!

Fru Bülow.

Pas paa, han ikke hopper fra Dem — Struensee.

Holck.

Den Plastersmører!

Fru Gähler.

Frøken Eyben har betroet mig, at han er meget behagelig.

Fru Bulow.

Og da v. Eyben er hans Veninde, ved hun god Besked.

Holck.

Om hvad — om hvad? Saa tal dog!

Karoline Mathilde [forbittret].

Nu, Hr. Grev Holck —?

Holck [vender sig].

Ah, pardonér mig, Madame! — Hans Majestæt Kongen har i Dag raadført sig med denne Doktor Struensee, der atter har givet ham de mærkelige Piller, der for nogle Dage liver Kongen op og atter gjør ham til en ung Mand — og Struensee har anbefalet Kongen, som et ypperligt Lægemiddel atter at træde i Forbindelse med Dronningen. Kongen ønskede da, at Mirakelmanden først skulde tale med Deres Majestæt og gjøre Dem Sagen begribelig, og befalede mig derfor at

bringe Deres Majestæt den Ordre, at De havde at modtage Doktor Struensee.

Karoline Mathilde.

Jeg modtage Struensee? — Aldrig!

Holck.

Deres Majestæt overhørte, at jeg sagde: befalede.

Karoline Mathilde [til Æresdamerne].

Hvad skjuler der sig herunder?

Fru Gähler.

Kongens Uberegnelighed.

Fru Bülow.

Lykkeridderens Forsøg paa at komme et Trin højere op.

Karoline Mathilde [grundende].

Maaske —?

Fru Gähler.

Men, Grev Holck, hvad tøver I efter?

Holck.

Dronningens Svar.

Fru Gähler.

Men der er jo intet at svare paa en Befaling.

Holsk.

Jeg siger altsaa til Kongen —

Fru Gähler.

At Dronningen venter Hr. Struensee.

Karoline Mathilde.

Men Cecilie dog —

Fru Gähler [sagte].

Doktoren har Fremtiden, tro kun mig. Lad os derfor gjøre hans Bekjendtskab og mulig knytte ham til os, saa har vi Magten, og kan styrte Holck, naar vi vil.

Karoline Mathilde.

Vi frygte Struensee mere — men alene for at hævne os paa denne Usling der, som har krænket os saa dybt, vil vi modtage Struensee. [sagte] Han skal være en farlig Mand, siger Eyben.

Fru Gähler [højt].

Smuk, aandrig og galant. Eyben bliver ikke hans eneste Erobring her ved Hoffet, Mange vil følge efter. [til Holck] Naa, henter De saa Doktor Struensee?

[Struensee, en smuk Mand paa 33 Aar, med fine Manerer og behagelig Konversation, snart ildfuld, snart reflekterende, er kommet ind og har hørt de sidste Repliker.]

Struensee [komplimenterende].

Behøves ikke, Struensee er her! [sagte til Fru Gähler] Tak, Veninde!

Karoline Mathilde [uvillig].

De har ikke afventet vort Svar!

Struensee.

Jeg kunde umuligt tro, at Deres Majestæt vedblivende vilde forholde mig den Gunst, hvorom jeg nu har bønfuldt over et Aar.

Karoline Mathilde [vaklende].

De er en dristig Mand —

Struensee.

Kun den Dristige fanger Lykken! [nærmere.]
Hør mig, høje Dronning! Kongens, Deres, Tronfølgerens Lykke afhænger af det, jeg har at sige Dem.

Karoline Mathilde [ivrig].

Mit Barns Lykke!

Struensee.

Allermest — hans, ja!

Karoline Mathilde.

Mit Barn, mit Barn! De bedrager mig da ikke!

Struensee [sagte].

Ved Alt hvad der er mig helligt, det gjælder mere endnu!

Karoline Mathilde.

Hans Liv?

Struensee.

Ja, — hans Liv!

Karoline Mathilde [hurtigt].

Hr. Holck! Sig til Kongen, at vi med Glæde har modtaget Doktor Struensee.

Holck.

Min Gud, hvad er der foregaaet?

Fru Bülow.

Han kom, saa og sejrede!

Holck [til Dronningen].

Det er vist Hans Majestæts Mening, at jeg skulde overvære Samtalen.

Struensee [imponerende].

Ved Herkulespavillonen venter Hans Majestæt Dronningens Svar. [Med en bydende Bevægelse] Gaa!

Holck [til Æresdamerne].

Den Plastersmører bliver Dag for Dag mere og mere uforskammet.

Fru Gähler [drillende].

Saa kast ham paa Porten.

Fru Bülow.

Eller halshug ham, — saa kommer han ikke igjen.

Fru Gähler.

De har fundet Deres Overmand og — Afløser, min kjære Greve.

Holck.

Troer De, min Naadige! Triumfer ikke for tidlig, det vil koste Dem Deres Stilling her ved Hoffet, og Deres Mand hans Embede. Jeg lader mig ikke spille paa Næsen. [ud.]

Fru Bülow.

Du bragte min almægtige Svoger til Fortvivlelse.

Fru Gähler.

Hørte Du han truede mig —

Struensee [der har talt med Dronningen].

Hvor ugalant af en Kavalier! Men Damerne maa undskylde; i Følge Hans Majestæts Befaling, skal jeg tale alene med Dronningen — saa De indser —

Fru Bülow.

Hvor langt?

Struensee.

Saa langt, at selv de længste Øren Intet kan høre.

Fru Gähler.

Det bliver meget langt —

Fru Bülow,

Vi ere Begge saa uhyre discrete.

Struensee.

Mon man tør stole derpaa

Fru Gähler.

Desuden, det er jo kun sine Fjender, man
bagtaler —

Fru Bülow.

Sine Venner derimod —

Struensee.

Er jeg saa lykkelig at turde regne mig til de
sidste?

Fru Bülow.

Min Gud, har De ikke forstaaet det? Cecilie
sværmer jo ligefrem for Dem.

Struensee.

Medens De, Kammerherreinde, sørger over
Tabet af Rantzau.

Fru Bülow [lidenskabelig].

Skaf ham tilbage — hører De!

Struensee [sagte].

Maaske! Understøt mine Planer, følg nøje
mine mindsteVink, og De skal atter faa Rantzau
at se. [hvisker] Han er her allerede og vil atter
komme til at spille en Rolle ved Hoffet, trods
Deres Svogers Modstand.

Karoline Mathilde

[der kæmpende med sig selv er gaaet op og ned i Baggrunden].

Naa, Hr. Doktor! Naar begynder saa Konsultationen?

Struensee [højt].

Ja, mine Damer! Venskab er en kostelig Skat, bevar den for mig. [Sagte til Fru Gähler.] Især paa Dem Generalinde, gjør jeg Regning; husk, det gjælder Dronningens Lykke.

Fru Gähler.

Saa behøves der ingen Opfordringer, min kjære Doktor!

[Æresdamerne trække sig tilbage, komplimenterende Struensee.]

Karoline Mathilde [paa Marmorbænken].

De synes at kjende de to Damer nøje?

Struensee,

Ved dette Hof slutter man hurtig Bekjendskab. Det er kun Deres Majestæt, der hidtil har nægtet mig den Gunst.

Karoline Mathilde.

Det er ingen Gunst, Hr. Doktor! Havde Kongen ikke befaleet, var De ikke bleven modtaget.

Struensee.

Hvorned har jeg været saa uheldig at mishage Deres Majestæt?

Karoline Mathilde.

Der er allerede Lykkeriddere nok ved dette Hof, der trænges ikke til flere; enhver ny, der bejler til Kongens Gunst, er mig ubehagelig. Hr. v. Sperling og Grev Holck have Begge stillet sig mellem Kongen og mig, forbittret, ja umuliggjort vort Samliv, saaret og krænket mig og gjort mig til det ulykkeligste Væsen paa Jorden. De forstaar nok, at jeg derfor itide søger at værgе mig mod den tredje Yndling.

Struensee.

De to, Deres Majestæt taler om, vare foruden Yndlinge tillige Ynglinge; jeg er passeret Trediverne.

Karoline Mathilde.

Og maaske netop derfor dobbelt farlig. Sperling og Holck har Kongen betragtet som sine Lige-mænd; Dem vil han sikkert bøje sig for, som sin Overmand.

Struensee.

Og saa —?

Karoline Mathilde.

Vil Deres Magt over ham blive ubegrændset. Derfor har jeg holdt Dem i Afstand; instinktmæssig har jeg følt, at De vilde blive min farligste Fjende.

Struensee.

Eller 'Deres bedste Ven.

Karoline Mathilde.

Hr. Doktor, — dette Sprog?

Struensee.

En Mellemting kan ikke tænkes. Den, der skal styre Kongen, maa enten hade eller elske Dronningen, enten som Sperling eller Holck sætte hende fuldstændig tilside, eller, som jeg attraaer, regjere gennem og ved hende.

Karoline Mathilde.

Ikke et Ord mere, Hr. Doktor Struensee! Har De Noget at sige mig fra Kongen, Noget at sige mig om mit Barn, vil jeg høre Dem og — dermed er Audiensen forbi.

Struensee.

Deres Majestæt er allerede bleven mistænksom! Det kommer af, at De er bleven slet behandlet her i Danmark.

Karoline Mathilde.

De vover at sige —!

Struensee.

Hvad hele Verden véd. Man taler højt og lydt om denne Misère, saavel i London som i Paris.

Karoline Mathilde.

Min Gud, Gjenstand for Verdens Medlidenhed.

Struensee.

Ryst den af, Deres Majestæt, gaa angrebsvis tilværks, — tving Europa til at beundre Dem.

Karoline Mathilde.

Hvad mener De?

Struensee.

Grib Regjeringens Tøjler, og bliv ikke alene af Navn, men fuldt ud af Gavn, den regjerende Dronning.

Karoline Mathilde.

Og det raader De — De mig til!

Struensee.

Jeg elsker og beundrer Deres Majestæt — saa ung, saa smuk, og saa ulykkelig. Min Gud! Man maatte jo ikke have Hjærte i Livet, naar man ikke traadte over til Dem, Madame, og sagde: min Kaarde, mine Kundskaber, min Erfaring, min Indflydelse paa Kongen, — Alt lægger jeg for Deres Majestæts Fødder. Lad os i Forening drage Kongen ud af den uværdige Stilling, hvori han befinder sig, jage Lykkeridderne og Dagdriverne bort fra dette Hof, lad os gjenoprette Landets Velstand, Kronens Glands, Kongens Ære!

[Pause.]

Karoline Mathilde.

Rygtet har Ret; De er en farlig Mand, Doktor Struensee.

Struensee.

Ved dette Hof er der Ingen, der kan maale sig med mig i Kundskaber og Verdenserfaring. Betro Dem til mig, høje Dronning, jeg skal føre Deres Kongeskib trygt i Havn.

Karoline Mathilde [i Kamp].

Tal først til mig om min Søn.

Struensee

[der har lagt Mærke til, at Æresdamerne staa paa Lur].

Ved Hoffet har Døre og Vinduer Øjne og Øren, hvorledes tror saa Deres Majestæt det gaar med Buske og Træer? Jeg maa derfor bede Deres Majestæt komme hen til mig, for at vi ikke skal blive belurede.

Karoline Mathilde [stolt].

Vi?

Struensee [smilende].

Ja — Deres Majestæt og — jeg.

Karoline Mathilde

[rejser sig tøvende og gaar frem].

For min Søns Skyld vil jeg for sidste Gang rette mig efter Deres Ønske.

Struensee.

For sidste Gang; vi faa at see! — Nuvel, Deres Majestæt, Kronprinsen er meget svag; at det to et halvt Aars gamle Barn overhovedet lever,

skylder han alene sin Moders kraftige Konstitution. Faderen har ikke kunnet give ham Andet i Arv, end sin egen fysiske Svaghed — en sørgelig Arv.

Karoline Mathilde.

Og saaledes taler De om Kongen.

Struensee.

Til Barnets Moder — ja! Kongen er ødelagt, og var det allerede, da han blev Fader. Som Dreng hengav han sig, sammen med Sperling, til de vildeste Udskejelser, som han senere fortsatte med Holck. Som attenaarig Konge var Intet ham længer helligt, og nu i sit et og tyvende Aar er han en Olding, nedbrudt paa Sjæl og Legeme. Kun mine Piller virker endnu oplivende paa ham.

Karoline Mathilde.

Hvorfor fortæller De mig alt dette?

Struensee.

For at Deres Majestæt fuldstændig kan forstaa Situationen. Var Kongen ved sin Tronbestigelse kommet under fornuftig Behandling, kunde hans Helbred maaske være bleven reddet. En fuldstændig afholdende Livsførelse i tre Aar, og saa først Giftermaal, vilde have gjort Underværker. Men i Stedet for at tænke paa Kongen, tænkte Bernstorff kun paa sig selv, og for at kontrabalancere Ruslands Anmasselser, arrangerede den egenkjærlige

og ærgjerrige Statsmand et Giftermaal med Dem, Madame. Ved en intim Forbindelse med det engelske Kongehus, vilde han skjærme sig mod Kejserinde Katharinas Paatrængenhed, og derved blev Kongen fuldstændig desarrangeret.

Karoline Mathilde.

De forbauser mig ved Deres Ligeformhed, Hr. Doktor Struensee.

Struensee.

Om den syttenaarige Konges og den femtenaarige Prinsesses Vee og Vel, spurgte Ingen.

Karoline Mathilde [opblussende].

Jeg hader ogsaa Bernstorff og min Broders Ministre for denne Menneskehandel.

Struensee.

Og dog er Bernstorff stadig den Styrende i Danmark. Naa, Resultatet af denne Statsmands Kunst var let at forudse. Det politiske Udbytte blev lig Nul, det Fysiske —

Karoline Mathilde.

Hr. Doktor!

Struensee [uforstyrret].

En svag lille Skabning, efter hvis Fødsel Faderen rejste til Udlandet, for at more sig endnu bedre. Han vilde sandsynligvis være bukket ganske

under, dersom jeg ikke var bleven hans Læge og havde tvunget ham til at rejse hjem.

Karoline Mathilde [interesseret].

Det var Dem, som fik Kongen til at rejse et helt Aar før Bestemmelsen?

Struensee.

Ene og alene mig! Jeg vilde om muligt oprette det Forsømte — for Dem, Madame. Derfor giver jeg Kongen mine Piller, og anbefaler ham ægteskabeligt Samliv.

Karoline Mathilde.

Og Deres Bevæggrund?

Struensee [ser sig om].

Ærgjerrighed og Lyst til Magt og Indflydelse. Jeg havde tænkt paa at tage til Orienten, hvor Livsnydelserne ere saa store, men Lysten til at regjere, drev mig til Dem!

[Pause.]

Karoline Mathilde [lidt koketterende].

Til mig, som De slet ikke kjendte.

Struensee.

Men om hvem jeg havde hørt saa meget; — men saa spærrede Deres Majestæt mig Vejen. I et helt Aar har jeg nu arbejdet, Dag og Nat, alle mine Planer ligge rede; men uden Deres Majestæt

kan jeg ikke bringe dem til Udførelse, og De har hidtil vægret Dem haardnakket. Saa sagde jeg til mig selv: Gjennem hendes Barn maa Du kunne bane Dig Vej til hende. I Gaar undersøgte jeg Kronprindsen, i Dag bad jeg Kongen befale min Modtagelse; nu havde jeg Noget at sige Moderen, som jeg vidste, Dronningen vilde høre paa.

Karoline Mathilde [frittende].

Men De behøvede jo ikke min Hjælp, for at blive Sperlings og Holcks Efterfølger.

Struensee [fyrig].

Men dermed vil jeg heller ikke nøjes! Jeg vil regjere, og det kan jeg kun gennem Deres Majestæt! Den danske Kongelov stiller i visse Tilfælde Dronningen lig Kongen. Bliver hun Enkedronning, før Kronprinsen er myndig, regjerer hun enevældig i hans Navn, indtil han bliver det — dersom han da lever saa længe — selvfølgelig!

Karoline Mathilde.

Trues mit Barns Liv virkelig af nogen Fare?

Struensee.

Uden en kraftig Oplivelse af hele hans fysiske Tilstand, vil han dø tidlig, meget tidlig.

Karoline Mathilde.

Nej, nej! sig at De overdriver, De tager fejl!

Struensee.

En svag Udsæd giver en svag Spire. Havde Prins Frederik ikke havt en kraftig Moder, vilde han have været død før han blev født. Naturen følger nøje evig uforanderlige Love; trodser man dem, hævnne de sig frygtelig.

Karoline Mathilde.

Men mit Barn kan frelses, ikke sandt!

Struensee.

Ved hurtig og energisk Indskriden — ja! Men der maa ikke tøves en Dag, ikke en Time.

Karoline Mathilde.

Tag ham! begynd strax! Alt, alt vil jeg ofre for mit Barn! Store Gud, hvilken Lykke, at jeg lærte Dem at kjende, — for, ikke sandt, De véd, at mit Barn kan frelses?

Struensee [kysser Dronningens Haand].

Min Videnskab skal fravriste Døden dette Barn, jeg skal gjøre det til en kraftig Mand.

Karoline Mathilde.

Saa bryder jeg mig om intet Andet paa Jorden! Befal over mig, sig, hvad forlanger De, Dronningen er fra nu af Deres Tjenerinde.

Struensee.

Foruden Deres Majestæt behøver jeg En til,

for at kunne gribe Magten, rekonstruere Deres Majestæts Magtfuldkommenhed, og uforstyrret af fremmed Indblanding redde Kronprinsens Liv.

Karoline Mathilde [ængstelig].

Og denne er?

Struensee [langsomt men sikkert].

Grev Rantzau Aschenberg.

Karoline Mathilde [smertelig].

Ham, — der som Sperling og Holck har fornærmet mig blodig.

Struensee.

Den tilsidesatte Dronning har han fornærmet, den regjerende Dronning vil han frygte.

Karoline Mathilde [tvivlende].

Tror De? Skulde jeg virkelig faa den Oprejsning?

Struensee [kysser Dronningens Haand].

Efterhaanden skal vi ydmyge dem Alle — Alle dem, der har vovet at krænke Deres Majestæt.

Karoline Mathilde.

Slip min Haand, Doktor Struensee! Jeg gaar nu til Kongen for at sige ham --

Struensee.

Hvilket?

Karoline Mathilde [forvirret].

At De behager mig, — at jeg vil følge Deres Raad.

Struensee [knæler].

Min allernaadigste Dronning! [Karoline Mathilde river Haanden til sig og iler ud i Baggrunden.]

Struensee

[ser efter Dronningen, gaar derfor langsom over til den ene Marmorbænk].

Ja, kom saa kun frem, kjære Généralinde! [over til den Anden.] Der er ingen Grund til længer at skjule sig, elskværdige Kammerherreinde!

Fru Gähler.

De vidste at vi var her?

Struensee.

En Veninde bag hver Bænk, — kan jeg forlange mere?

Fru Bülow.

Gud, hvor jeg ærgrer mig!

Struensee.

Over Intet at have hørt? — det begriber jeg!

Fru Bülow.

Og vi, som troede at skulle overliste Dem.

Struensee.

Og saa blev De overlistet af mig, — det er hvad man kalder Diplomantik.

Fru Bülow.

Vi hører altsaa med til dem der regjerer.

Struensee.

Uden smukke og forstandige Damer kan man ikke styre et Hof. [sagte.] De maa paany knytte Venskab med Rantzau, og meddele mig Alt hvad han foretager sig, tænker og siger.

Fru Bülow.

Men min Gud, han er jo i Unaade!

Struensee.

Nej, han er her! Jeg har udvirket hans Tilbagekaldelse.

Fru Bülow.

Dronningen har tilgivet ham?

Struensee.

I Dag skal han atter præsenteres ved Hoffet.

Fru Bülow,

Nej, De er min Tro mere end et Menneske,
— De er en Hexemester.

Struensee.

Men Alt bliver mellem os To. See, derhenne bag Hækken — der venter en Synder sin Dom. —

Fru Bülow.

Hvor, hvor? Ih min Gud! Ja, det er Rantzau!
[iler ud.] [Pause.]

Fru Gähler [nærmer sig].

De har Hemmeligheder med Kammerherre-
inden?

Struensee

[fortrolig, tager Fru Gählers Haand].

Nej, jeg ønsker at isolere hende. Hun er Rantzau for hengiven, til at jeg fuldt ud tør stole paa hende. Men De, kjære Generalinde, De, som er Dronningens sande Veninde, Dem stoler jeg paa. Under de store Omvæltninger der forestaar, maa De trofast staa ved min Side.

Fru Gähler [koketterende].

Jeg har stedse talt Deres Sag hos Dronningen.

Struensee [fyrig].

Jeg véd det! [ser sig om.] Bliv ved dermed og De skal se — [kysser hendes Haand] at Struenses Veninde snart vil triumfere over alle Damerne ved Hoffet. [kysser atter Haanden.] Veninde [hvisker] Elskerinde!

Fru Gähler.

Tys, tys!

Struensee.

Fra i Dag?

Fru Gähler [fjerner sig].

Den stakkels Eyben?

Struensee [med et Skuldertræk].
Er refuseret.

Fru Gähler [kysser paa Fingrene].

Slemme Mand! [ud.]

Struensee

[tager Plads paa en af Marmorbænkene i Forgrunden og noterer i en Lommebog. Fru Bülow kommer frem, ledsaget af Rantzau; hun spørger og ler med ham. Fru Bülow giver Rantzau et Slag med sin Vifte, hvorefter hun fjerner sig dybt nejende]

Rantzau,

[en Verdensmand, hvis Væsen er en Blanding af Brutalitet og den mest ndsøgte Elegance, kommer ind. Han taler hurtigt og med livlige Armbevægelser, og har et lurende og forskende Blik. Idet han slaar Struensee paa Skulderen]:

Bøh!

Struensee [ser rolig op].

Undskyld, jeg skriver Opsigelsen til den lille Eyben; — nu har jeg ikke længere Brug for hende.

Rantzau.

Fanden til Nerver De har, Struensee!

Struensee [skrifer videre].

Kommer af en vel anvendt Ungdom. Fra det 16de til det 22de Aar ødelægger man sig selv, eller man grundlægger sin Kraft for hele Livet. Livet er en Nydelse, men kun for den sunde og stærke! Moral: Bevar Din Sundhed for at kunne nyde!

Rantzau.

Uforbederlige Epikuræer! Har De virkelig

holdt Maade, her ved det mest vellystige og mest demoraliserede Hof i hele Europa?

Struensee.

Først i Dag har jeg knyttet min anden Amourette, og da jeg ikke vil have mere end én, giver jeg den første Afsked.

Rantzau.

Kast ikke det smudsige Vand bort, før De har det rene.

Struensee [rejser sig].

Tror De, at Generalinde Gähler er uovervindelig?

Rantzau.

Nej, hun har kapituleret utallige Gange. Man vilde kunne tapetsere en hel Domkirke med Navnene paa hendes og Kammerherreinde Bülow's Elskere.

Struensee.

Der siges almindelig her ved Hoffet, at Deres i saa Tilfælde ikke vilde mangle.

Rantzau.

Naa, — hvortil har man Kvinderne, mon chère? Men hvorfor har De saa længe tøvet med at sikre Dem disse to herlige Exemplarer, Inkarnationen af Hoffets chronique scandaleuse? Hvorfor overhovedet tøvet med at realisere vore Planer? De burde have begyndt strax, da De kom tilbage med Kongen; det var det vi aftalte i Altona, da jeg gjorde Dem til Kongens Læge.

Struensee [overlegen].

Ja vist, jeg skylder Dem min Stilling. Men véd De bestemt, om jeg efter den 9 Maaneders Rejse, allerede var saa fast i Sadlen, at jeg turde prøve paa at styrte Holck?

Rantzau.

Ah, Hr. Struensee er bleven stor.

Struensee.

Og Grev Rantzau er desværre den samme Fusentast som altid.

Rantzau.

De kan ikke undvære mit Navn, — uden mig kan De intet udrette, — glem ikke det!

Struensee.

Jeg har fundet et andet Navn.

Rantzau.

Bah, Praleri! Her i Kjøbenhavn findes intet kjendt Navn uden mit og Bernstorffs.

Struensee.

Nu findes der et til! Kejserinde Katharina har været saa god at sende Deres gamle Ven Beringskjold hertil.

Rantzau [farer op].

Beringskjold her!

Struensee,

Ja, som Kejserindens hemmelige Agent, —
hans Navn kan bruges.

Rantzau.

Han er ikke Adelsmand.

Struensee.

Han har Ruslands mægtige Kejserinde til Løftestang — ja maaske til mere.

Rantzau.

En gemen Karl, der —

Struensee.

Var med til at myrde Peter den Tredie —;
var det ikke ved den Lejlighed De gjorde hans
Bekjendtskab?

Rantzau.

Vogt Dem, Struensee.

Struensee [smilende].

Hvorfor, kjære Greve?

Rantzau [slaar om].

De imponerer mig virkelig, min Kjære! Jeg
mærker De er bleven en mægtig Mand. [rækker
Haanden frem.] Ven eller Fjende?

Struensee.

Ven!

Rantzau.

Beringskjold eller jeg?

Struensee [slaar til].

Ubetinget Dem.

Rantzau [omfavner Struensee].

Saa ere vi atter Hjærtevenner, som vi var det i Altona, og vor Aftale staar ved Magt.

Struensee.

Kun med den Forskel, da var det Dem der anbefalede mig, medens det nu er mig, der anbefaler Dem.

Rantzau.

Men jeg anbefalede først. Havde jeg ikke hentet Dem til Kongen, hvem havde saa nu været hans Livlæge?

Struensee.

Jeg paaskjønner jo bestandig Deres Fortjenester, derfor slutter jeg mig til Dem, og refuserer Beringskjold.

Rantzau.

Ja, jeg har skabt Deres Lykke, glem ikke det.

Struensee.

Ingen kan skabe en Andens Lykke, man maa skabe den selv.

Rantzau [undvigende].

Ja, ja! Vi kommer vel ud af det. — Men behøver vi nu at have Brandt med? At være To, er mere fordelagtigt end at være Tre.

Struensee.

Ja, om Byttet, men Arbejdet? Vi maa have En til at underholde Kongen.

Rantzau.

Men det skulde jo være Deres Bestilling.

Struensee.

Nu faar jeg Andet at tage vare. Glem ikke, at Rollerne ere ombyttede.

Rantzau [spydig].

Jeg skal maaske kun lægge Navn til?

Struensee.

Mere! Med mig dele Magten, dersom De vil arbejde.

Rantzau [himmelfalden].

Og det vover De at byde mig, Grev Rantzau Aschenberg, et europæisk berømt Navn. Mon dieu! De har faaet Courage, mon ami!

Struensee.

Oberst Beringskjold paastaar det samme om sit Navn. Begge Navne ere jo knyttede til en

verdenshistorisk Begivenhed. Herostrat kunde næsten misunde de to Herrer.

Rantzau.

Jeg er som himmelfalden! Jeg kjender Dem ved Gud ikke igjen, Doktor Struensee.

Struensee.

Vi tager altsaa Brandt med, som vi lovede ham i Altona hin Aften, da vi udklækkede vort lille Eventyr.

Rantzau.

Naa, som De vil. Glem dog ikke, at vi To senere lovede hinanden, altid at dele broderlig.

Struensee [smilende].

De skulde styrte Grev Bernstorff, og blive hans Efterfølger, — den Aften udnævnte Grev Rantzau Aschenberg sig selv til Danmarks og Norges Udenrigsminister.

Rantzau.

For Pokker! Kunde jeg tro, at det skulde lykkes Dem at gjøre mig til det? Naa, De begynder altsaa med at styrte Holck?

Struensee.

Ja, jeg har tænkt at besørge det i Dag, — om lidt.

Rantzau.

Min Gud! jeg anede ikke, at vi var Maalet saa nær.

Struensee [let ironisk].

Tror De jeg havde skrevet til Dem: Kom!
naar ikke alt var beredt til Deres Modtagelse?

Rantzau.

Bah, jeg havde ikke havt Deres Taalmodighed.
Som hin store Franskmand gaar jeg lige mod Maa-
let og kuldkaster enhver Hindring.

Struensee [som før].

Javist. Ærgjerrigheden har De tilfælles med
Richelieu, De mangler kun --

Rantzau.

Hvilket?

Struensee.

Hans Genialitet?

Rantzau [mumler].

Den Uforskammede — men vent!

[Latter og højrøstet Tale udenfor.]

En Kammerpage.

Hans Majestæt Kongen! Hendes Majestæt
Dronningen!

Rantzau [spydig].

Kongen lader sig melde — ?

Struensee [smilende].

Naar jeg ikke lader mig melde hos ham!
Ha, ha!

[Hofmarschal Bjelke med Marschalstaven, Karoline Mathilde med sine Æresdamer, Kongen med Grev Holck under Armen. Damer, Kavallerer, Pager, Tjenere.]

Kongen,

[en lille, spinkel Mand, stærkt medtaget af Udsvævelser, yderst pragtfuld paaklædt].

Men hvor er han, hvor er han dog henne, Holck? [ser Struensee]. Ah, der! [slipper Holcks Arm og iler hen til Struensee]. Min kjære Doktor! De har jo gjort Underværker i Dag. Jeg vil herefter tro paa Bibelen og dens Mirakler; thi da De kan gjøre Mirakler, kunde Manden fra Nazareth vel ogsaa. [fortrolig]. Ah, jeg føler mig som gjenfødt, som den Gang da Sperling og jeg endnu rigtig kunde more os sammen! Ha, ha, ha! Og saa har De forsonet os med Dronningen, bragt hende til at lystre vor Ordre! Charmant, charmant! [til Dronningen] Som jeg har sagt Dem, Madame, De er pikant i dette Kostume, det klæder Dem fortræffeligt. Holck! Vi vil have en grand fête champêtre arrangeret; hele Hoffet omskabes til Bønderkarle og Bønderpiger, de sidste i meget korte Skjorter. Endnu en Gang, vor Tak, Madame! [kysser Dronningens Haand.]

Karoline Mathilde [indsmigrende].

Deres Majestæt behøver jo blot at befale, og vi ere Alle Deres Tjenere og Tjenerinder.

Kongen [henrykt].

Dette Sprog behager os! Er det Struensee,

der har lært Dem at være saa convergent? [ser sig om]. Man behager at erindre, at vi ynder Convergence. [Alle nejer og bukker dybt.]

Karoline Mathilde.

Doktor Struensee har sagt os — lært os — at indse vore Fejl og bede Deres Majestæt om Tilgivelse.

Kongen.

Ja, en habil Karl, den Doktor! [mønstre Æresdamerne.] Kammerherreinde Bülow's Ben, har min Agtelse, Generalinde Gählers ere for suffisante. Bjelke, vi vil have denne fête champêtre arrangeret snarest mulig.

Bjelke

[med en nobel, tilbageholdende Optræden].

Naar det behager Deres Majestæt at befale —

Kongen.

Det véd jeg! Vi alene [standser pludselig]. Grev Rantzau Aschenberg, I her?

Rantzau [bøjer sig dybt].

For at bede min høje Konge at tage mig til Naade igjen, og atter give mig Adgang til Hoffet.

Holck [sagte til Kongen].

Han og Struensee vil have Magten. Han er forvist til Holsten, og det er jo Majestætsforbrydelse ukaldet at fremstille sig her.

Kongen.

Det er rigtig, Holck! Hvor tør Rantzau træde frem for vort Aasyn uden at være kaldet?

Rantzau [halvt fortrolig].

Længslen efter Deres Majestæt.

Kongen.

Jo pyt! Nej, Lyst til Svir, Kort, Drik og Amouretter. [med Overgang.] Men dermed er det nu forbi ved vort Hof. Vi har forsonet os med Hendes Majestæt, og vil nu leve i Huslighed, det passer ikke for Grev Rantzau. Derfor Allez Monsieur! tilbage til Holsten!

Struensee.

Det forekommer mig dog, at Deres Majestæt først skulde befale Grev Rantzau i Hoffets Nærværelse at bede Dronningen om Tilgivelse. Vil Hendes Majestæt da tillade Grev Rantzau atter at vise sig ved Hoffet, vil Deres Majestæts Gloire vinde derved.

Kongen.

Her talte en Vismand. Rantzau, paa Knæ for Dronningen.

Holck.

Nej, nej, Deres Majestæt.

Kongen [farer op].

Hvad for noget!

Rantzau [dæmpet til Struensee].

Er det for offentlig at ydmyge mig, De har kaldt mig til Hoffet?

Struensee [dæmpet].

Rantzau eller Beringskjold.

Kongen [til Holck].

Ah! Du er jaloux! Saa skal Du netop drilles. Naa, Rantzau, vover De at modsætte Dem vor Befaling.

Rantzau [lettet].

Ah, det var en Befaling! Den underkaster jeg mig med Glæde. [Knæler som en Sejrhære.] Paa Hans Majestæt Kongens Befaling knæler jeg for Deres Majestæt og beder om Tilgivelse. [dæmpet.] Det er Kavalleren, der bønfalder den krænkede Dame om Forladelse, om Tilgivelse.

Karoline Mathilde [dæmpet].

Jeg tilgiver Dem ikke, men jeg taaler Dem. [højt]. Grev Rantzau Aschenberg, De har vor Naade.

Kongen.

Bravo, Bravo! I Dag lykkes Alt! Ja, Struensee, Struensee, hvor De forstaar at arrangere. [til Holck] Hvad ser Du efter?

Holck.

Jeg nyder Hendes Majestæt; hun er virkelig pikant i Dag.

Kongen [slaa Lorgnetten bort med sin Stok].

Jeg skal lære Dig at nyde! Om lidt skal Du faa Prygl.

Holck.

Deres Majestæt vil boxes med mig?

Kongen [i begyndende Oprør].

Nej, lade Dig prygle af nogle Staldkarle, vil jeg, — nyde Dronningen, vor Gemalinde, — nu vi igjen vil være Ægteemand, — det er jo Majestætsforbrydelse.

Holck [vigende].

Men Deres Majestæt har jo selv opmuntret mig.

Kongen.

Det var den Gang Du endnu behagede os.

Struensee.

Grev Holck er sandelig ingen Pryd for Deres Majestæts Hof. Endnu i Dag har Hr. Greven været meget uartig mod Dronningen. Den Maade, hvorpaa han overbragte Deres Majestæts Befaling —

Kongen.

Saa Du har været uartig mod Dronningen, der har behaget os saa meget —

Holck.

Men hvor mange Gange har Deres Majestæt ikke sagt at jeg skulde —

Kongen [ondskabsfuld].

Véd Du hvorledes det gik Sperling, som vi dog havde været intim med fra vor Barndom.

Holck [ynkelig].

Deres Majestæt!

Kongen.

Vi gav ham en Dag et Brev, han skulde bringe til Gottorp; da han kom deröver, lod vi ham springe —

Holck.

Naade, Naade! min høje Konge!

Kongen.

Høje Konge, — ja, det vil vi være fra i Dag.
[til Struensee] Skal vi lade ham halshugge?

Struensee.

I saa Tilfælde skal jo Gehejmeconciliet forhandle Sagen.

Kongen [skriger op].

Bliv mig fra Livet med Gehejmeconciliet! Jeg vil ikke være sammen med Bernstorff og de andre uforskammede Karle, der allesammen har en anden Mening end jeg.

[Alle lytte opmærksomt].

Struensee [prøvende].

Gehejmeconsiliet er Deres Majestæt i Følge Kongeloven nødsaget til at høre og tildels følge.

Kongen [med Værdighed].

Men dersom vi nu opløste Gehejmeconsiliet,
— hvad saa?

Struensee [bukker dybt].

Deres Majestæt er enevældig og uindskrænket
Monark.

Kongen.

Det vide vi! [ser sig om]. Og vi vil haabe, at
Alle erindre det. [til Struensee.] Deres Svar behager
os. [dæmpet] Hvad skal jeg gjøre ved Holck?

Struensee [dæmpet].

Han er for ubetydelig til at blive Martyr, lad
ham løbe; men forbyd ham nogensinde mere at
vise sig ved Hoffet.

Kongen [højt].

Grev Holck, De har vor Unaade!

Holck [knæler].

Stormægtige Konge!

Kongen

[vender sig fra Holck; Galskaben kommer mere og mere frem].

Vagt! Drabanter! før ham bort! Kommer han
igjen skal han prygles ud af Slottet! [Holck føres ud.]
Stejler og Hjul skal han klæde, den Forbryder.

Karoline Mathilde

Lad Naade gaa for Ret, Kong Kristjan.

Kongen [overrasket].

De beder for ham, Madame.

Karoline Mathilde.

Jeg beder for alle Ulykkelige, Sire.

Kongen [slaar om].

Ja, De er god og from — ikke som vi Andre.
Har De intet Ønske, Mathilde, som vi kan opfylde?

Karoline Mathilde.

Dette Bønskrift kom en ung Theolog med i
Dag. Han søger et Præstekald. [Vinker til Fru Gähler].

Kongen.

Saa lad ham faa det! Er han en brav Aktør
— jeg mener, kan han spille Komædie? [til Struensee]
Ved De, min kjære Doktor, at jeg er en udmær-
ket Skuespiller?

Struensee [koldt].

Deres Majestæt har tidligere betroet mig denne
Hemmelighed.

Kongen [farer op].

Hemmelighed! — Men det skal aldeles ikke
være nogen Hemmelighed. Alverden maa gjerne
vide det. Spillede Nero ikke Komædie for hele
Hoffet? [tager sig sammen, da Struensee ser stift paa ham].
Vi vil se den Mand, der skal være Præst, vi vil
høre ham i Moses og Profeterne, — dem kan vi

udenad. Lærte Reventlow os ikke Andet, lærte han os Bibelhistorie, den gamle Tyran! Vi forbander ham i hans Grav.

[Fru Gähler har hentet Hee, Anna og Jessen.]

Jørgen Hee.

Biblen er Guds Ord.

Kongen [forskrækket].

Hvem taler her? Naa, Kandidaten. — Kan han sin Bibel?

Hee.

Ja!

Kongen.

Aldeles uden ad? — som jeg?

Hee.

Ja, jeg kan den uden ad!

Kongen.

Hvad hed saa Loths Hustru — hende der blev forvandlet til en Saltstøtte, véd han det?

Hee.

Hun hed — hun hed —

Kongen.

Naa, bliver det til Noget?

Hee.

Hun hed —

Kongen.

Madame Loth — hvad skulde hun ellers hedde! [lydelig Bifald fra Hoffet]. Kan han se, han kjender jo ikke sin Bibel — hvad! [ser Anna.] Men hvad er det for En — maaske en tilkommende Madam Loth — hvad? [ser Jessen]. og hvor kommer den gamle Abekat der fra?

Jessen.

Er jeg virkelig saa lykkelig, at Deres allernaadigste Majestæt erindrer mig.

Kongen.

Jeg kjender hans store Næse igjen. Jo han har i sin Tid; sammen med Reventlow været med til at prygle mig. Væk med den Næse, siger jeg — tag den af — han ser jo ud, som om han har havt et Mandfolk til Moder! [støder efter Jessen med sin Stok; til Hee]. Naa, vil han blive en nidkjær Præst og gjøre sig Umage for at tro det han selv siger i Kirken?

Hee [forfærdet].

Ja — a!

Kongen.

Vil han raabe bra op, saa han kan høres over hele Sognet?

Hee [rædselslagen]

Nej, jeg vil ikke gjøgle med Herrens Ord.

Kongen [forbløffet].

Naa -- ikke det! Ja, han skal nu alligevel have Præstekaldet, fordi han har bedet Dronningen derom. [til Struensee]. Sørg for vor Vilje sker i denne Sag.

Struensee [livlig].

Som Livlæge kan jeg ikke —

Kongen.

Det er rigtig, men den Mangel skal strax blive afhjulpen. [Med Værdighed]. Mine Damer og Herrer! Vi udnævne herved Doktor Struensee til vor virkelige Etatsraad!

Alle.

Etatsraad — hvilken Naade!

Kongen.

Alle skal vide, at Etatsraad Struensee har vor allerhøjeste Naade.

Struensee [kysser Kongens Haand].

Allernaadigste Konge!

Kongen [til Dronningen].

Er De tilfreds med os, Madame?

Karoline Mathilde.

Bevis mig endnu en Naade i Dag, -- Spis Frokost hos mig — i mine Gemakker.

Kongen [til Bjelke].

Vi spiser i Dag Frokost hos Dronningen. —
Deres Arm, Madame.

Karoline Mathilde.

Og vi vil ofte tilbringe nogle Timer sammen.

Kongen.

Meget ofte! Nu vil jeg ikke længer være
Ægtemand à la mode, men virkelig Ægtemand!
Struensee, byd Generalinde Gähler Deres Arm;
Rantzau tager Kammerherreinde Bülow.

Rantzau.

Min Gud! Deres Majestæt, denne Naade!

Kongen [ondskabsfuld.]

Hvad Himlen har sammenføjet, skal intet
Menneske adskille. Naa, surmul nu ikke, husk
paa de glade Dage i Altona, med hende den Lille,
hvad var det nu hun hed —?

Struensee [hurtigt].

Frokosten venter, og en kraftig Frokost hører
med til den Kur vi i Dag har begyndt.

Kongen.

Saa afsted! Ah, hvor Mad og Vin skal smage!
[støder med Stokken mod Jessen] Fortæl kun vor Fru
Moder, den os elskelige Enkedronning, hvad han
i Dag har hørt og set herude. Det vil skaffe

hende en dygtig Chagrin, og os en endnu bedre
Appetit! Ha, ha, ha! Allons, allons, mes dames,
Champagnen venter!

[Gaar mod Baggrunden, Hoffet nejer og bukker.]

Hee [stirrer efter Kongen].

Store Gud! Danmarks Konge er slagen med
Vanvid!

Tæppet falder langsomt.

sige! og det er jo, som om det
 er en anden stemme, som taler
 og som er en anden stemme, som taler

som om det er en anden stemme, som taler

som om det er en anden stemme, som taler

Anden Akt.

Udkanten af et Skovparti. Til Venstre i Forgrunden
 Gavlen af Nyby Præstegaard, med Dør. Til Højre i Baggrun-
 den Sundet med Kronborg; Bænk ved Præstegaarden. Lys,
 varm Sommerdag.

[Anna og Hee fra Præstegaarden, senere Jessen.]

Hee.

Og hele Hoffet er herude — siger Du?

[Jægerhorn høres.]

Anna.

Ja, Du kan selv høre!

Hee [lytter].

Hvor Tonen klinger skjønt gennem Skoven!
 — Er Dronningen med?

Anna.

Ja, Kongen og Dronningen og dem Allesam-
 men. I Morges sagde Dronningen til mig: I Dag
 vil vi paa Jagt, lille Anna, derude hvor din Fæste-
 mand boer!

Hee.

Store Gud, det sagde Dronningen!?

Anna.

Ja, det gjorde hun rigtignok. Hele Hoffet er i de nye Jagtdragter, som ere blevne anskaffede efter den, Kongen af Frankrig har foræret vor Konge. Dronningen har ogsaa faaet sig saadan en Dragt, og Du kan tro, hun ser dejlig ud.

Hee [forfærdet].

Dronningen — i Mandfolkeklæder!

Anna.

Ja, det er hun begyndt med i den senere Tid, det vil sige, kun naar hun rider.

Hee.
Forfærdeligt! Jeg vil ikke se dette Syn.

Anna.

Det bliver Du nok nødt til, dersom hun virkelig kommer her hen. Hør, hør, Jagten nærmer sig.

Hee [mod Huset].

Jeg vil bort, bort herfra!

Anna.

Men hvem skal saa sige Dronningen Sandheden? Det var jo derfor Du fik Præstekaldet.

Hee.

Store Gud, hun lægger Vægt paa dette Løfte.

Anna.

Ja, det gjør hun rigtignok! Flere Gange i de to Maaneder jeg nu har været hos hende paa Hørsholm, har hun sagt til mig: Vi vil snart ud til Din Fæstemand, lille Anna, for at høre Sandheden! — Jo, hun kommer saamænd nok!

Hee [trykker Anna ind til sig].

Min Gud, dersom hun kom! Til Alle kan jeg sige Sandheden, kun ikke til hende.

Anna [ængstelig].

Hvorfor ikke til Dronningen?

Hee.

For Dig tør jeg Intet skjule, Du Fromme, Du Rene. — [mumlende.] Jeg — elsker Dronningen?

Anna [med et Skrig].

Dronningen?! — O, Jørgen!

Hee.

Og derfor vil jeg bort, Anna! — vi To, for at der kan komme Fred i min Sjæl. — Tør Du følge med op til Grønland?

Anna.

Det tør jeg, naar jeg blot maa blive hos Dig, Jørgen.

Hee.

Jeg vil ingen Anden tilhøre. Det er Djævlén,

der frister mig til Utroskab, det er Helvedes Fyrste, der fylder mig med gjøglende Billeder; men jeg skal overvinde ham. Sig mig, kommer Struensee daglig til Dronningen?

Anna.

Ja.

Hee.

Han læser for hende — taler med hende?

Anna.

Ja, men hvorfor spørger Du om alt det?

Hee.

Fordi — fordi — han er en farlig Mand, — maaske Helvedesfyrsten selv —?

Anna.

Nej, han er netop en god Mand; det siger Dronningen ogsaa.

Hee [bryder ud].

Aa, kunde jeg gifte mig med Dig i denne Stund — for min Sjælefreds Skyld.

Jessen [fra Døren].

Men for denne forfaldne Rønnes Skyld, kan det ikke lade sig gjøre. — Kaldet er fedt, men Præstegaarden min Salighed skidt; den maa bygges om.

Anna.

Det behøves ikke. [til Jørgen]. Hvor Du er, er godt at være.

Hee.

Tak for de Ord, mit Hjærte! Med Dig kæmper jeg tappert mod Djævlen og hele hans Kompagni.

Jessen.

Se se! Men jeg vil ikke sætte min kjødelige Søsterdatter ind i en saadan forfalden Rønne, uden Noget at bide eller brænde. I maa have det bedre.

Hee.

Ej se, hvor Hr. Justitsraaden paa én Gang er bleven omhyggelig for os.

Jessen.

Vi maa sandelig skaffe en ny Præstegaard, gode Mobilier, Senge og Gangklæder.

Hee.

Og hvor skulde alt dette komme fra?

Jessen.

Hvor Du kan spørge dumt! Fra Hoffet, der er den Malkeko, hvorfra al Velsignelse udstømmer over det ganske Land, at sige, naar man forstaar at malke. Lidt fra ét Slot, lidt fra et andet, det fylder Altsammen. Lad kun mig raade, nu er jeg atter ved at faa fast Fod, og jeg véd, hvorledes Madposen skal skjæres. Denne Mirakeldoktor Struensee har nu hele Magten; det benytter vi os af.

Hee.

Aldrig!

Jessen.

Ja, jeg ta'r mig nu den Frihed. [Jagthornene høres ganske nær.] Ej, ej, Hoffet kommer her hen; det er en Himlens Tilskikkelse; benyt nu Lejligheden. [ser ud.] Der har vi Plastersmøreren og den høje Patientinde, saa maa vi ind, Børn. Ved Hoffet maa man aldrig genere, det er en Hovedregel! [puffer Hee og Anna ind ad Døren og bliver selv staaende paa Lur ved samme.]

[Dronningen i Jægerdragt, ved Struensees Arm.]

Struensee.

Jeg tror virkelig det er lykkedes os ubemærkede at undslippe.

Karoline Mathilde [overgiven].

Ved et Hof bliver Intet ubemærket, man finder os snart.

Struensee.

Saa lad os nyde de faa lykkelige Øjeblikke. Deres Majestæt straalet i Dag af Sundhed, Skjønhed og Lykke!

Karoline Mathilde.

Hvor kan det være Andet! En saa dejlig Dag har jeg ikke haft siden jeg var Barn! [sætter sig.] Der findes ingen skjønnere Udsigt i Verden end denne her. Havet som et Spejl indrammet af Agre, Enge og Skove; derude Kronborg, det majestætiske Kronborg. [falder i Tanker.] Jeg gyser, naar

jeg ser denne Kongeborg, — Kronborg og Kristjansborg fylder mig med Rædsel. Men bort med disse mørke Anelser, nu da Fuglene synger og Solen skinner, vil vi være glade! Ja, der er skjønt i Danmark.

Struensee.

Kan være —

Karoline Mathilde.

Som i Dag — alene, uden dette besværlige Hof, — uden —

Struensee.

Kongen!

Karoline Mathilde.

Kongen — hvorledes?

Struensee.

Min Kur er desværre slaaet fejl, — han var for ødelagt.

Karoline Mathilde.

Hr. Etatsraad —!

Struensee

Mine Arsenikpiller —

Karoline Mathilde [forfærdet].

Har De givet Kongen Gift?

Struensee.

Om et Aarhundrede ville Alle vide, at det er

et Lægemiddel, — men mine Piller ere afmægtige lige over for denne Svækkelse. Om nogle Maaneder vil Kongen, der atter er begyndt med sine Extravaganser, være utilregnelig, om et halvt Aar en levende Død. — Hvad vil Deres Majestæt saa gjøre?

Karoline Mathilde.

Leve alene for mit Barn! For, ikke sandt, her slaar Deres Kunst jo ikke fejl. O, min Gud! hvor Frederik er kommet sig i de sidste Maaneder og kommer sig, Dag for Dag.

Struensee.

Det er fordi Deres Majestæt har Tillid til mig, og modig overlader den lille Prins til min Omsorg. Hav ogsaa Tillid til mig i alt Andet — lad mig raade.

Karoline Mathilde.

Hjælp mig mod enhver Fare, der truer mit Barn.

Struensee [tager Dronningens Haand].

Der maa være To derom, To der ere enige.

Karoline Mathilde.

Kongen og jeg?

Struensee.

Kongen trænger selv til Beskyttelse.

Karoline Mathilde.

Hvem da —?

Struensee.

Vi To — Karoline Mathilde.

Karoline Mathilde [hæftig].

Slip min Haand, Doktor Struensee. [bedende.]
De har jo lovet at agte, at — respektere mig.

Struensee.

Det har jeg, og det skal jeg. Men kan jeg
gjøre for, at mine dybe, inderligste Følelser og
Omstændighedernes Magt driver mig til —

Anna [til Jessen].

Jo vist vil jeg byde Dronningen Mælk.

Karoline Mathilde [med et Udraab].

Anna, Du her! O, Gud ske Lov!

Anna.

Ja, Morbroder kom i Morges fra Fredensborg
og sagde: Lad os ogsaa tage paa Jagt til Nyby,
og — saa kjørte vi.

Jessen.

Ja, vi tog os den allerunderdanigste Frihed.
[til Struensee] Jeg tænkte, at jeg mulig herude kunde
være Hr. Etatsraaden til Nytte.

Struensee [dæmpet].

De har luret ved Døren der?

Jessen.

Ih, hvor kan dog Hr. Etatsraaden tro —

Struensee,

Om Dem, — alt muligt.

Jessen.

Nej, hvor det er smigrende.

Karoline Mathilde.

Din Mælk er fortræffelig, Anna! Hvor er din Fæstemand?

Anna.

Derinde; — men han tør ikke komme ud til Deres Majestæt.

Karoline Mathilde.

Hvorfor ikke?

Anna.

Han siger han er forelsket i Dem.

Karoline Mathilde.

Ha, ha, ha! Nej, det er morsomt; har man hørt Mage!

Jessen.

Aa, Deres Majestæt! Han véd saamænd ikke hvad han siger.

Anna.

Jo, det véd han saamænd meget godt.

Karoline Mathilde.

Ha, ha! Har han betroet Dig den Hemmelighed. Nuvel, jeg vil se mit Sandhedsvidne, og høre Tilstaaelsen af hans egen Mund. Følg med, mit Barn! [ind med Anna.]

Struensee.

Man tager ud i Skoven for ikke at blive beluret og saa —

Jessen [snu].

Ja, der kalder man Uheld —

Struensee.

De har altsaa hørt hvert Ord?

Jessen.

Ja, det vil jeg just ikke sige, man hører kun det, man vil høre.

Struensee.

Naa, saaledes! De er fra i Dag i min Tjeneste.

Jessen.

Jeg hørte vist ikke rigtig.

Struensee.

Ved et Tilfælde er De bleven min Mand, — jeg stoler nu paa Dem. Saa længe De er mig nyttig, beholder jeg Dem, saa snart De mishager mig, lader jeg Dem falde.

Jessen.

Selvfølgelig! Og min Bestilling er?

Struensee.

At rapportere Alt, hvad der foregaar ved Enkedronningens Hof, Alt hvad hun, Arveprinsen eller dennes Informator, Guldberg, foretager sig.

Jessen [smidskende].

Ja, jeg forstaar, jeg forstaar.

Struensee.

De kjender Haandteringen fra gammel Tid, og er vel kjendt med Alle ved Hofferne. De skal have havt Indflydelse, har man sagt mig.

Jessen [kroer sig].

Ih, bevares, den allerhøjeste! I samfulde tyve Aar har jeg i Forening med den Højsalige styret Danmark og Norge. Vi havde jo rigtignok nogle Ministre, af hvilke Bernstorff var den mest generende, og saa havde vi jo Moltke, det forstaar sig, men de vigtigste Sager afgjorde Kongen og jeg om Aftenen, naar vi gik i Seng. — Jeg var jo nemlig hans Kammertjener, skal jeg sige os.

Struensee.

Saa? Naar han gik i Seng?

Jessen.

Saa var han mest medgjørilig — saadan — og saa var det lettest at erholde hans Underskrift.

Struensee [opmærksom].

Hans Underskrift! Ja Andet behøves der jo ikke i en absolutistisk Stat — og om Aftenen.

Jessen.

Med den kan man regjere Danmark og Norge!
Det er praktiseret!

Struensee.

Enevældig Kabinetsminister — ja, det er Formen.

Jessen.

Hvad behager?

Struensee [ser op].

Jeg siger — De har saa godt som været Kabinetsminister.

Jessen.

Moltke og jeg — aa ja! Og dog naaede jeg ikke mine Ønskers Maal.

Struensee [interesseret].

Og det var —?

Jessen.

At blive Ridder! Den Højsalige døde, før jeg fik mig selv udnævnt.

Struensee.

Det var Skade.

Jessen.

Ja, ikke sandt. Men hvem kunde dog tænke, at han skulde gaa hen og blive højsalig allerede i sit 42de Aar! Det var jo urimelig tidligt.

Struensee.

Alt Haab er jo ikke ude endnu. — Det kommer kun an paa, hvorledes De tjener mig.

Jessen [henrykt].

Aa, med Liv og Sjæl! Kunde jeg igjen faa Indflydelse, og saa blive Ridder, — jeg skulde —

Struensee.

Foreløbig maa De blive hos Enkedronningen. — Elsker De Bernstorff?

Jessen.

Jeg hader ham! Han har immer været saa hovmodig. [hvisker.] Det er ham og Guldberg, der støber alle de Kugler, Enkedronningen skyder ud.

Struensee.

Staar Enkedronningen og Bernstorff stadig i Forbindelse med hinanden?

Jessen.

Immervæk — immervæk! Guldberg er Mellemmanden.

Struensee.

Denne Alliance maa sprænges! Det er derfor Deres Opgave at melde mig Alt, hvad disse fire Personer foretager sig. Alle Breve opsnappes, De er beskyttet. Ingen skal rejse Tiltale mod Dem.

Jessen.

Aldeles som i den Højsaliges Tid! — Det bliver »interessjant«!

[Pause.]

Struensee [prøvende].

De kjender alle Slottene ud og ind?

Jessen [lurende].

Som mine Dragkisteskuffer!

Struensee.

Findes der hemmelige Trapper og Gange i nogle af dem?

Jessen [smidsker].

Jo, jo! En paa Frederiksberg, og to paa Kristjansborg.

Struensee.

Er de kjendte?

Jessen.

Kun af ganske Faa, men Ingen kan benytte dem.

Struensee.

Hvorfor ikke?

Jessen.

Nej, for jeg har den eneste Nøgle, der passer til Dørene.

Struensee.

Hvorledes er De kommen i Besiddelse af den Nøgle?

Jessen.

Den Højsalige benyttede ofte, meget ofte — disse Trapper, jeg havde derfor Nøglen i Forvaring, og da han døde, og Ingen spurgte efter den —

Struensee.

Den Nøgle vil jeg have.

Jessen.

Jeg har den forsvarlig gjemt i mit Chatol, men i Morgen skal jeg bringe den.

[Dronningen og Jørgen Hee fra Døren.]

Karoline Mathilde.

Nej, nej! De slipper ikke med Udflugter. Klæder denne Dragt mig, — ja eller nej?

Hee.

Jeg har ingen Forstand derpaa, høje Dronning.

Karoline Mathilde

De lyver, Præst! Ethvert Mandfolk kan se, hvad der klæder eller ikke klæder en Kvinde.

Hee [nølende].

Alt klæder den skønne Kvinde.

Karoline Mathilde.

Er det Sandhed? De har lovet al Tid at sige Sandhed.

Hee.

Ja! Men det er syndigt, formasteligt —

Karoline Mathilde.

Hvilket?

Hee.

Naar en Kvinde vil være Mand — og dog —

Struensee.

Nu tal!

Hee.

Det er maaske nu nødvendigt, at Dronningen handler som Mand.

Struensee.

Maaske. [til Dronningen.] Ogsaa han venter, at Deres Majestæt nu skal gribe ind. [til Hee.] Sig en Gang, hvad mener man at Dronningen skal gjøre?

Hee [ildfuld].

At hun skal blive en ny Thyra, Dagmar eller Margrethe; at hun vil give Frihed til Bonden, Oplysning til Borgeren, at hun vil kue den hovmodige Adel og hæmme det ødelæggende Hof.

Struensee.

Folkets Røst er Guds Røst — hør ham, høje Dronning.

Karoline Mathilde.

Det er ikke Folket, der taler.

Hee.

Jo, mine Ord ere kun en mat Efterklang af

det Haab, de Ønsker, den Forbandelse, der Dag og Nat lyder fra Folkets Læber. Hør Røsten, Dronning Karoline Mathilde, og Folket vil velsigne Dem!

Karoline Mathilde.

Véd I, at det er formastelig Tale, I der fører?

Hee.

Aanden byder mig at tale.

Karoline Mathilde.

At Kongen, min Husbond —

Hee.

Er slagen med Vanvid, ja, hver Mand véd det. Men netop derfor haaber Alle paa Dronningen, hans Ægtehustru, som han, Herrens Salvede.

Karoline Mathilde [forfærdet].

Alle véd det — Alle?

Hee.

Alle! — Jeg havde lovet Deres Majestæt at sige Sandhed, — nu indfrie jeg mit Ord.

Karoline Mathilde [ser spørgende til Struensee].

Herrens Salvede —

Struensee.

Det er nu ikke alene Deres Majestæts Ret, men ogsaa Deres Pligt, at gribe Regjeringens

Tøjler. [til Hee.] Dersom jeg nu støttede Dronningen i hendes Bestræbelser for at skabe Frihed og Lykke i Danmark —?

Hee [nølende].

Saa vilde Folket takke Dem.

Struensee.

Kan jeg gjøre Regning paa Manges Understøttelse?

Hee.

Alles! Kun ikke den hovmodige Hofadel.

Struensee.

Tør De gjentage paa Gader og Stræder, hvad De nys sagde til Dronningen? Tør De sige det højt fra Prædikestolen?

Hee.

Mine enfoldige Bønder herude vil neppe fuldt ud forstaa mig.

Struensee.

Tør De sige det fra en af Hovedstadens Prædikestole?

Hee [begeistret].

Fra dem alle! — ja, fra dem alle!

Struensee.

Godt, saa er De forflyttet til Kjøbenhavn. Dronningen agter at skjænke Folket saavel Tale- som Trykkefrihed.

Jessen.

Ih — Gud bevares!

Hee.

Er det muligt, at den Lykke skal times os.
O, høje Dronning! Nu vil hele Danmark og Norge
velsigne sin ophøjede Herskerinde!

[Gaar ind i Præstegaarden.]

Jessen.

Han har ganske bestemt en Skrue løs.

[Struensee vinker, Jessen trækker sig tilbage; er under de efterfølgende Scener i stadig Aktivitet.]

[Pause.]

Struensee

Nu kastede jeg Broen af.

Karoline Mathilde.

Ja — jeg forstod det.

Struensee.

Den unge Fanatiker styrter nu ind til Byen
og fortæller Nyheden ti! Studenterne, og inden
Aften har den gamle Spytslikker der, hvisket hele
Hoffet Hemmeligheden i Øret.

Karoline Mathilde.

De er altsaa nu min Herre og Mester.

Struensee.

Nej, jeg er Deres Majestæts Raadgiver og
— Ven,

Karoline Mathilde.

Venskab mellem Mand og Kvinde —

Struensee [nærmer sig].

Er altid --- en Lyksalighed.

Karoline Mathilde [afværgende].

Etatsraad Struensee.

Struensee [dristig].

Hvad vil Deres Majestæt gjøre uden mig? De skal handle for en sindssvag Monark, der vilde blive en grusom Tyran, fik han Lov til at raade selv. Thi den danske Kongelov er enestaaende i Verden, den gjør Regenten endnu mere uindskrænket end nogen asiatisk Sultan. Han er Tyran i Følge sine Luner, Kongen af Danmark er det i Følge Lov og Ret.

Karoline Mathilde.

Min Gud! skal jeg virkelig gribe dette tveæggede Sværd, der saarer den, der drager det.

Struensee.

For Kongens — Landets og Deres Søns Skyld! Det er Dem, der skal bevare Tronen for Kronprinsen.

Karoline Mathilde.

Hvor det er forfærdeligt, hvad De der siger mig. Ja, De har Ret, jeg kan Intet gjøre uden

Dem. De vil ikke forlade mig i min Nød, De min eneste Ven! Beskyt Kronprinsen, og min Taknemlighed skal ingen Grændser kjende.

Struensee [kysser Dronningens Haand].

Lige saa lidt som min Hengivenhed. Ja, mit Liv, al min Gjerning, hver Tanke er nu helliget Dem, Karoline Mathilde!

[Oberst Keith, en høj, stiv Mand, formel i Væsen, taler med engelsk Accent. Fra Venstre.]

Keith.

Jeg beder om Pardon, fordi jeg ukaldet søger Samtale med Deres Majestæt.

Karoline Mathilde,

[der overrasket har fjernet sig fra Struensee].

Oberst Keith! Hvad vil De os?

Keith.

Tale med Deres Majestæt fra Deres Broder, min høje Souverain, Storbritanniens Konge, og fra Deres Moder, Hertuginde af Kent. Da jeg i de sidste to Maaneder, ikke har kunnet erholde Audiens, gik jeg med i Dag paa Jagt i det Haab at finde Lejlighed her. Da Deres Majestæt skilte Dem fra Hoffet, red jeg efter; ved at sætte over en Grav, styrtede min Hest og blev liggende. Saa gik jeg efter Dem, lige ud over Marker og Enge, for jeg skulde og maatte tale med Deres Majestæt!

Karoline Mathilde [til Struensee].

En ægte Højtory! Før knække Halsen, end gaa udenom Hindringerne. [til Keith.] De har at sige os?

Keith.

Besked — men kun til fire Øjne. — Den Mand skal gaa.

Karoline Mathilde.

Etatsraad Struensee er vor Raadgiver, han bliver.

Keith.

Nej, nej, han skal gaa.

Karoline Mathilde.

Glem ikke, Hr. Minister, at De taler til Dronningen.

Keith.

Jeg skal vist ikke glemme det; men det er om ham jeg skal tale. [Pause.] Nuvel, — naar Deres Majestæt vil! — Jeg skal sige, saavel fra Kongen, min Herre, som fra Hertuginde, Deres høje Moder: Tag Dem i Agt for denne Mand.

Karoline Mathilde [imod Keith].

De vover, Oberst Keith!

Struensee.

Storbritanniens Gesandt følger utvivlsomt kun sin Instrux.

Keith

Jeg følger kun min Instrux, og Intet i Verden skal bringe mig bort fra at sige, hvad jeg skal sige.

Struensee.

Lad mig da sige Dem, Hr. Gesandt, at det for Fremtiden bliver mig, der modtager Referater til Hendes Majestæt, der nu har bestemt sig til selv at regjere, — i Kongens Navn.

Keith.

Det er mig uhyre behageligt at faa dette at vide. I de sidste Maaneder har Ingen vidst, hvor Magten fandtes.

Struensee.

Det absolute Monarki maa betjenes hurtig og med Dygtighed; alle Omsvøbsdepartementer maa derfor afskaffes og hele Magten samles i én Haand, — Dronningens!

Keith.

Ah, det var meget godt Nyt! — Deres Majestæt behager at bekræfte Hr. Etatsraadens Communication?

Karoline Mathilde [koldt].

Vi bekræfter den.

Keith [til Struensee].

Saa har jeg at sige Hr. Etatsraaden, at min

Regjering er meget misfornøjet med den store Indflydelse Rusland vedblivende har i Kjøbenhavn, [til Dronningen], og at man havde ventet, at Deres Majestæt —

Karoline Mathilde [afbryder].

Min Gud! det er første Gang i hele fire Aar min Broder synes at erindre mig, og saa har han kun Bebrejdelser at gjøre mig. Hvorfor har han hidtil overladt mig til min Skjæbne?

Keith.

England har haabet — ventet — nu forlanger det, at der stoppes op for Ruslands Indflydelse. Det var derfor Deres Majestæt blev sendt til Danmark.

Karoline Mathilde.

Hører De, Struensee, hører De denne Mand, vor Hr. Broders befuldmægtigede Ministers Skamløshed? Han siger os rent ud, at vi er solgt som et Stykke Kvæg, at vi, for at tilfredsstille vort Fædrelands Politik, er bleven kastet i Armene paa en udlevet Vellystning, at man nu forlanger Kjøbmandskabet betalt, og derfor fordrer, at vi skal forraade det Lands Interesser, hvis Dronning vi er bleven! Og Skamrødmen bedækker ikke denne Mands Kinder! Sig vor Broder, Hr. Oberst Keith, at vi er Dronning af Danmark, og at vi aldrig skal glemme det. [Ud til Højre.]

Keith [bukker].

Jeg skal vist nøjagtig indberette Deres Majestæts Ord. [til Struensee.] Det er Georgernes livskraftige Blod og heftige Temperament, der flyder i hendes Aarer. Naa, Sir! nu er det altsaa os To! De sympathiserer ikke med England?

Struensee.

Netop! Det frie, søfarende England, og det barbariske Rusland, der er udelukket fra Havet — jeg har ingen Tvivl om, hvor Danmark skal søge sin Støtte.

Keith.

Men, saa længe Bernstorff —

Struensee [sagte].

Han vil blive afskediget.

Keith [skjælvende af Glæde].

Er det muligt?

Struensee [tæt op til Keith].

Tys, en Hemmelighed! Dem siger jeg det til; thi jeg behøver Deres Støtte, saavel udad til i Europa som her ved Hoffet.

Keith.

Hvor man er i Færd med at styrte Dem.

Struensee [stærkt bevæget].

Hvad siger De! Det er umuligt! Hvem — hvem vil styrte mig?

Keith.

Enkedronningen og Bernstorff! De har ikke Spioner, derfor véd De Intet; men jeg, som hver Maaned giver 200 Pund ud til Spioner, véd Alt.

Struensee.

Enkedronningen og Bernstorff har allerede sammensvoret sig imod mig?

Keith.

Enkedronningen kommer i Dag fra Fredensborg til Hørsholm med et Dokument, der udnævner Arveprinsen til Medregent. Hun har det skjult hos sig. Efter Taflet, naar Kongen og hun ere ene ved Skakbordet, vil hun tilliste sig hans Underskrift. Lykkes det, er De i Morgen landsforvist, og Dronningen atter under Bevogtning.

Struensee.

Hvilken Lykke, at jeg fik det at vide; — og ved et rent Tilfælde.

Keith.

Ikke tilfældig! Intet maa være tilfældigt for en Statsmand. Det var jo for at rapportere dette, at jeg knækkede Halsen paa min Hest. Faar Enkedronningen Magten, vil Rusland dominere. Det var derfor min Pligt ogsaa at sætte Livet til for at kunne advare Dronningen.

Struensee,

Jeg takker Dem! Min Gud, hvilken Fare.

Keith.

Uden Spioner bliver man overlistet og kan ikke regjere — glem ikke det! — Hvad vil De nu gjøre?

Struensee.

Forhindre, at Kongen kommer hjem, før meget sent. Han skal blive her.

Keith.

Meget godt!

Struensee.

Og fra i Morgen er Kongen Arrestant! Brandt maa ikke slippe ham af Syne, hverken Dag eller Nat.

Keith.

Meget godt.

Struensee.

Rantzau har inviteret Hoffet til Holsten; vi rejser og lægger derved Havet imellem Enkedronningen og Kongen. Fra Holsten afskediges Bernstorff, og naar vi om nogle Maaneder kommer tilbage, indtræder jeg officielt i hans Post. Derved er enhver Intrigue afskaaret, og der skal bruges Magt for at berøve mig min Stilling.

[Latter og Støj udenfor.]

Keith.

Deres Haand, Sir! De er en resolut Mand! Vær nu blot lige saa forsigtig som handlekraftig, og vi vil i Forening opnaa store Resultater!

Struensee.

Dronningens Magtfuldkommenhed!

Keith.

Dronningen —? Naa, ja, vi kan jo kalde det saaledes. Ah, der har vi Hoffet!

Kongen, Brandt, Rantzau, Fru Gähler, Fru Bülow, Bjelke, Kavalerer, Damer, alle jagtklædte, Pager, Jægere og Tjenere.

Kor af Jægere.

Paa Jagt, paa Jagt, paa Jagt!
 Over Stok, over Sten,
 Du maa ej være sen,
 Vil det springende Krondyr Du fange.
 Først ved Grævlingens Bo
 Kan Du slaa dig til Ro,
 Der har Ræven de bugtede Gange.
 Paa Jagt!

Paa Jagt, paa Jagt, paa Jagt!
 Mellem Siv under Krat,
 Helst i maanelys Nat
 Kan den smidige Odder Du fange.
 Stiger Morgensol frem,
 Søger glad Du dit Hjem,
 Med din Fangst, og de jublende Sange.
 Paa Jagt!

Kongen.

Ah, Oberst Keith! Naa, indhentede De saa Flygtningene?

Keith.

Kun Hr. Struensee, — Dronningen —

Struensee.

Gik til Stranden, for om muligt at finde en endnu skjønnere Plet, hvor Deres Majestæt kan udhvile og indtage Forfriskninger.

Kongen.

Naa, saaledes! [til Rantzau.] Tror De Kongen af Frankrig har en smukkere Jagt end vi?

Rantzau.

Nej, paa ingen Maade.

Kongen.

Og han kan ikke arrangere den som Vi, det vil sige som Brandt, for han er en Mester i alskens Arrangement og Amusement.

Brandt

[30 Aar, livlig, elskværdig og meget komplimenterende].

Deres Majestæt er altfor naadig!

Fru Bülow.

Kong Ludvig har ikke Deres Majestæts lysegrønne Bøgeskove, ikke det herlige Sund.

Kongen.

Men han har smukke Damer, Madame, ikke saadanne Gribbeniller, som vi maa trækkes med. Hvorfor er De ikke i Pantalons, mes Dames?

Fru Bülow.

Deres Majestæt behager at spøge.

Kongen.

Aldeles ikke. Kan Dronningen være i Pantalons for at behage os, kan Æresdamerne vel ogsaa. Gaa og opsøg Dronningen, mine Damer.

[Æresdamerne nejer og gaa.]

Struensee!

Struensee.

Deres Majestæt!

Kongen [fortrolig].

Vi maa snart have flere Piller. Vi føle os træt og irriteret af disse To.

Struensee.

Hvad siger Deres Majestæt om at rejse?

Kongen [forskrækket].

Nej nej! Vi vil ikke rejse mere!

Struensee.

Ikke til Udlandet — kun en lille Tur til Holsten, som Grev Rantzau har bønfalet Deres Majestæt om.

Kongen [tøvende].

Til Holsten? Hvem vil have os til Holsten?

Brandt [der har forstaaet Struensees Vink].

Ja, til Holsten, hvor nye Amusementer venter Deres Majestæt. De holstenske Bønderpiger er berømte.

Kongen.

Kan der findes paa noget Nyt derovre, Brandt?

Brandt.

Aa, paa tusinde Ting! Ingen Hoftvang, ingen Etikette! Vi lever frit og ugenert mellem de kjære Undersaatter, som Adam og Eva i Paradis!

Kongen.

Og gaar som dem, uden Klæder paa! Ha, ha!
[til Rantzau.] Ja, kan De arrangere os et saadant Paradis derovre?

Rantzau [glad].

Er det muligt! Jeg tør virkelig haabe, at Deres Majestæt vil —

Kongen.

Ja, Struensee mener jo —

Struensee.

At en saadan Udflugt, der i et Par Maaneder fuldstændig fritager Deres Majestæt for enhver Regjeringsbyrde, for enhver Sindsbevægelse, absolut vil virke i høj Grad gavnlig paa Deres Majestæts Helbred.

Kongen.

Saa rejser vi, — strax — strax! [dæmpet.] For, ikke sandt, derovre faar jeg jo ogsaa Piller.

Struensee.

Saasnart vi ere komne derover — ja.

Kongen.

Og mange -- og store?

Struensee.

Ja — meget store!

Kongen.

Bravo, Bravo! Nu, Brandt, gjælder det om at finde paa noget Nyt! Glem ikke, at Holck faldt, fordi han kedede os med sin Pokuleren; det var det eneste han kunde finde paa. [taler med Brandt.]

Rantzau [til Struensee].

Vi nærmer os Maalet?

Struensee.

Med Kæmpeskridt, — blot fremad!

Kongen [til Brandt].

Vort Hof maa ikke staa tilbage for Broder Ludvigs; den ene Fest maa afløse den anden.

Struensee.

Som for Exempel: Jagt ved Fakkelskin.

Kongen.

Noget Nyt! Det lader sig høre.

Struensee.

I Stedet for Taffel og Spilleparti paa Hørsholm, saa Forfriskninger her, og naar det bliver Aften, tænder vi Faklerne.

Brandt.

Det vil blive et henrivende Syn, og yderst pikant!

Kongen.

Charmant! Men Enkedronningen spiser jo med os hver Onsdag paa Hørsholm; hun er sikkert allerede paa Vejen dertil fra Fredensborg —

Struensee.

Ja, naar Deres Majestæt er tvungen til —

Kongen.

Vi er uindskrænket Monark!

Struensee.

Det var kun et Forslag, Deres Majestæt.

Brandt

[der atter har forstaaet Struensees Vink].

Aa, hvor Skoven og Havet forfrisker! Muntre Bønderpiger i Stedet for snerpede Hofdamer, friske røde Kinder i Stedet for Sminke. Og saa — at kunne ærgre Enkedronningen.

Kongen [henrykt].

Aa, hvor han forstaar mig! Ja, at ærgre hende, det morer os. Vi blive i Skoven og sender Stafet til Hørsholm, Taffelet afsiges! Vi er skabt til at blive enten Sørøver eller Duekræmmer; i Dag vælger vi det Første! Struensee er ogsaa Røver, han har i Dag bortført Dronningen. Hvor det er brilliant!

Struensee.

Bortført?

Kongen [raaber].

For os gjerne, for os gjerne! Vi er atter bleven Ægtemand à la mode. Mon Dieu! det Andet var ikke til at holde ud. Ja, De rider elegant, hvem har lært Dem det?

Struensee.

I Versailles tog jeg Lektioner, medens Deres Majestæt jagede med Kong Ludvig.

Kongen [nikker].

Ja, det var Dage, men jeg var ikke stærk nok. Aa, hvor jeg misunder Gadedrengene, de har det langt bedre end jeg.

[Fælter sammen og mumler uforstaaelige Ord.]

Struensee [til Brandt og Rantzau].

Han maa ikke komme til Hørsholm i Dag; kommer Enkedronningen her, maa de fjernes saa langt fra hinanden som muligt!

Brandt.

Vær blot rolig! Rantzau og jeg skal nok more ham.

Struensee [til Bjelke].

Lad servere koldt Kjøkken; send Ilbud til Fredensborg, meld Afsigelse til Enkedronningen og kom saa tilbage, jeg maa tale med Dem alene.

Bjelke.

Det er jo Hendes Majestæt Dronningen, der giver mig disse Befalinger?

Struensee.

Hun beder mig sige Dem, at hun stoler fuldt ud paa Deres Hengivenhed.

Bjelke.

Hendes Majestæt kan stole paa mig --- hende tjener jeg. [fjerner sig.]

Struensee [til Kongen].

Vil Deres Majestæt ikke opsøge Dronningen?

Kongen [med Anstrængelse].

Dronningen? Hvor er hun?

Struensee.

Ved Stranden med sine Æresdamer.

Kongen.

Mener De Bülow og Gähler? Ha, ha! Deres Ære ligger i Rendestenen! Ha, ha!

Struensee [dæmpet].

Saaledes taler ingen Kavalier.

Kongen.

Hvorledes — De vover —

Struensee [som før].

At indføre en bedre Tone her ved Hoffet;

hold op med disse Uartigheder eller jeg holder op med mine Piller.

Kongen [ængstelig bedende].

Nej, Struensee! Jeg vil have flere, giv mig flere — flere.

Struensee.

Saa tag Grev Rantzau med Dem, opsøg Dronningen, meddel hende Deres Beslutning at rejse, og om den landlige Fest i Dag. Lad saa Grev Rantzau rette en allerunderdanigst Bøn til Hendes Majestæt om at være hans Gjæst paa Ascheberg.

Kongen.

Rigtig, det havde vi glemt! Den Ære vi viser Greven er uhyre stor — næsten for stor.

Struensee.

Husk, at det alene er for Deres Helbreds Skyld, at Hoffet rejser.

Kongen.

Ja, ja, vort Helbred! Det er dyrebart. — Men dersom Dronningen nu siger Nej, saa maa De hjælpe mig, mon cher ami!

Struensee.

Naar Deres Majestæt er elskværdig mod Dronningen, vil hun ogsaa være elskværdig mod Dem. — Lad kun Rantzau forstaa, at det er en stor Ære Majestæterne viser ham.

Kongen.

Det troer jeg! Tugthuset fortjener den Karl,
og ikke vor Naade! Rantzau, Deres Arm.

Rantzau.

Min naadige Konge.

Kongen.

Følg os til Dronningen, vi vil meddele hende,
at vi agter os til Holsten.

Rantzau.

Mon Hendes Majestæt vil have den Naade?

Kongen.

Naar vi ønsker det -- bah! Hun skal vel
have sin Loppefangerske Fru Bülow med?

Rantzau [byder Kongen Armen].

Som Deres Majestæt befaler.

Kongen.

De er kapabel til alt muligt, min kjære Greve!
De kan slaas med en Kejser, om det skal være;
men ikke med os! Vi er uhyre stærk! Stærkt
Ho'de! Uhyre stærke Arme! [gaar med Rantzau.]

Struensee.

Sygdommen gjør rivende Fremskridt.

Brandt.

Og kan ikke standses?

Struensee.

Nej, Hjernen er angreben og lige over for dette Intelligensens Sæde, staar enhver Videnskab, enhver Kunst magtesløs. — Det er sidste Gang, at Rantzau er alene med Kongen.

Brandt.

Jeg skal altsaa reduceres til kun at være Fangevogter? Mon Dieu, det er ikke morsomt!

Struensee.

»Grib Skjæbnen og gør Dig til dens Herre«. Hvilke Udsigter har De i dette af Præster og Lakajer regjerede Land — De, den personificerede Livsglæde — ingen! Ubemærket vil De tabe Dem i Sandet. Jeg har trukket Dem frem paa Skuepladsen og vil give Dem en god Rolle.

Brandt.

Med en Idiot til Medspiller.

Struensee.

»Lær at kjende Dig selv«, siger Østerlænderen, »ellers bliver Du fattig«. Vær derfor glad ved den Medspiller, jeg har givet Dem; var han en klog Mand, vilde De jo være aldeles overflødig, min kjære Ven.

Brandt.

Er det for at sige mig Ubehageligheder, at mon frère —

Struensee.

Aldeles ikke! Det er for at klare Situationen for Dem, kjære Brandt. De gjør Rantzau for store Indrømmelser, han maa mindre end nogen Anden faa Adgang til Kongen.

Brandt.

Hellige Enfoldighed! Jeg troede vi var et Triumvirat?

Struensee.

Nej, kun et Duonvirat, kjære Ven, kun vi To alene. Rantzau vil have hele Magten; fik han den, vilde han med Haanlatter sende os Begge tilbage til Altona. Derfor har han indbudt Kongen til denne Rejse til Holsten; han havde haabet at faa ham for sig selv derovre, men — vi tager med.

Brandt.

De kunde jo have forhindret hele Rejsen.

Struensee.

I andre Henseender passer den mig godt, naar jeg selv er med. Altsaa, kjære Brandt, Deres fulde Aarvaagenhed Nat og Dag er en Nødvendighed. Om et Aarstid er Kongen aldeles uskadelig, og De bliver da Deres egen Herre. De staar saa fri og frank, forhaabentlig med Titel af Excellence.

Brandt.

Excellence — er det muligt!

Struensee.

Alt er muligt ved dette Hof. Jeg sigter meget højt, og vil tage Dem med.

Brandt.

Mon Dieu! Jeg bliver og passer paa som en Smed. Saa De tror, at Excellencen ikke er uoverkommelig?

Struensee.

Vogter De Kongen saa godt, at Ingen — absolut Ingen — faar hans Underskrift paa noget Papir, lover jeg Dem med Haand og Mund at De skal blive Excellence.

Brandt.

Paa min Ære, jeg smider Alle ned ad Trapperne, som blot nærmer sig Majestæten!

Struensee.

Først og fremmest Rantzau.

Brandt [med Lune].

Fanden forstaar sig paa alle de Intriger. Men har jeg blot Kvinder og Penge nok, er jeg tilfreds; saa maa de skalte og valte med Land og Rige, som de vil.

Struensee.

Maa jeg takke for Tilladelsen. Apropos, om Kvinder! Stol ikke paa Kammerherreinde Bülow,

hun er Rantzaus intime Veninde og svigter ham ikke. Tag Dem derimod af Generalinde Gähler, — hun er Dronningen oprigtig hengiven.

Brandt.

Om Forladelse! Jeg troede at den dydzirede Generalinde —

Struensee.

Ja vist, der har været nogle Intimiteter imellem Generalinden og mig i de sidste Maaneder, men nu maa De tage Affaire! Forklar hende, at det er nødvendigt.

Brandt [harcelerende].

De interesserer Dem stærkt for Dronningens Damer, mon cher!

Struensee,

Det er absolut nødvendigt for mig nøje at studere Dronningens Karakter, derfor observerer jeg hendes Veninders.

Brandt.

Javist! Naar man vil storme Fæstningen, bemægtiger man sig først Udenværkerne! Ha, ha, ha! Ja, kjære Ven! Megen Forstand har jeg maaske ikke, men saamegen har jeg dog.

[Gaar leende ud til Højre.]

Bjelke [fra Baggrunden].

Hendes Majestæts Ordre er nu udførte.

Struensee.

Hendes Majestæt er særdeles tilfreds med Dem, Hr. Hofmarschal.

Bjelke.

Hendes Majestæt har været saa naadig at sige mig det.

Struensee [indsmigrende].

De hører til den gamle danske Adel?

Bjelke [lader sig fange].

Der ikke mere har nogen Indflydelse. 1660 mistede vi alle vore Rettigheder

Struensee.

Alle! Kongeloven bestemmer jo, at den uindskrænkede Monark raadfører sig med og udøver sin Myndighed gennem Gehejmekonciliet.

Bjelke.

Da Kong Frederik den 3die oprettede det, bestod det udelukkende af den gamle Adel; under Kristjan den 5te var allerede Halvdelen af Pladserne besatte med Tyskere, og senere har Alverdens Lykkeriddere trængt sig derind. Af Danske, er nu kun Rosenkrantz tilbage. Saaledes har de souveraine Konger holdt deres Løfte til os, der var godtroende nok til at rive Haandfæstningen i Stykker og overdrage dem Enevoldsmagten.

[Pause.]

Struensee.

Jeg forstaar og respekterer Deres Patriotisme; men den gamle danske Adel skal faa Oprejsning og komme til sin Ret.

Bjelke.

Ved hvem?

Struensee [betænker sig].

Ved Dronningen! — De svarer ikke?

Bjelke.

Nej, for jeg troer ikke derpaa.

Struensee.

Det kommer tildels an paa Dem selv.

Bjelke [vil gaa].

De viser mig en Fortrolighed, som jeg ikke ønsker at modtage.

Struensee.

Det er Dronningen, der taler til Dem igjennem mig. Hun har spurgt: Hvorfor er Bjelke saa melankolsk? Jeg har spurgt videre, og man har svaret:

Bjelke [ildfuld].

Hvilket — hvilket?

Struensee.

Han har forfejlet sit Maal, han vilde være Officer, men blev Hofmand.

Bjelke.

Hvem har kunnet sige Dem —?

Struensee.

Venner fra Deres Ungdom, Folk der ære, der højagter Dem.

Bjelke.

Og saameget interesserer jeg Dronningen?

Struensee [fortrolig].

Hendes Majestæt siger, at hun i Dem har sin mest trofaste Ven.

Bjelke.

Det er sandt! Saa sig da Dronningen, at jeg var Officer i Livgarden, at en Ungdomsubesindighed, en Liaison, blev opdaget, og da Kongen interesserede sig stærkt for den samme Dame, rapporterede Jessen strax til den Højsalige.

Struensee.

Ah, Jessen drev Dem ud af Deres Paradis?

Bjelke.

Advar Dronningen mod denne Mand.

Struensee.

Vil De atter træde ind i Garden?

Bjelke.

Hvorfor tale til mig om Umuligheder?

Struensee.

For den souveraine Dronning er Intet umuligt.

Bjelke.

Souveraine! Store Gud! Dronningen vil —?

Struensee.

Selv overtage Regjeringen. De ser jo, at Kongen ikke formaar det længer. — Hun trænger til paalidelige Mænd, Mænd der vil drage Sværdet for hende, om det gjøres nødvendigt.

Bjelke.

Hendes Majestæt vil give mig en Kommando?

Struensee.

Saasnart hun møder Modstand — ja, saa udnævner hun Dem til Chef for Garden.

[Støj og Latter udenfor.]

Bjelke.

Mit Livs skønneste Drøm!

Struensee.

Tys, Tavshed! Dronningen kan støle paa Dem?

Bjelke.

De ogsaa! Reformer Statsraadet, giv den gamle danske Adel sine Rettigheder tilbage og — jeg er Deres Mand.

Struensee [trykker Bjelkes Haand],

Dronningens! Vi ere Begge hendes Tjenere.

Kongen, Dronningen, Æresdamerne, Rantzau, Brandt, Keith,
Hoffolk [fra Højre].

Kongen.

Er De ogsaa Digter, Hr. Kammerjunker?

Brandt.

En Ubetydelighed! Vil Deres Majestæt virkelig høre min Sang?

Kongen.

Vi haaber den er pikant. [til Dronningen.] Om De behager, Madame, tage vi Plads her. Champagne! Kom her med Champagne!

Jessen [med Stole].

Dersom Deres Majestæt behager.

Kongen.

Der er han igjen med Næsen! Væk med den lange Næse, siger Vi!

[Under Sangen serveres Vin og Forfriskninger. Dronningen underholder sig med Struensee og Bjelke.]

Brandt.

Flyv højt min Falk mod Sky,
Speid over Land og By,
Nysgjerrig Due dølger sig bag Løvet;
Brug nu din Magt og Ret,
Det klæder Falken slet
At sidde hængehovedet — bedrøvet.
Flyv højt min Falk, flyv højt!

Kor.

Flyv højt min Falk, flyv højt!

Kongen.

Ha, ha, ha! Det er mig der er Falken. Det var ikke saa galt! Mere Champagne!

Alle.

Bravo! bravo!

Kongen.

Maa vi bede om næste Vers, Hr. Kammerherre.

Alle.

Kammerherre! En Udnævnelse! Hvilken Naade!

Brandt.

Deres Majestæt! Tillad —

Kongen.

Videre, siger Vi, — men endnu mere pikant.

Brandt.

Flyv højt min Falk, mod Sky,
Spejd over Land og By,
Den kjælnæ Due titter frem bag Løvet.
Kom, du maa tage mig,
Thi vid: jeg elsker dig,
Min Ro og Frihed har du mig berøvet.
Flyv højt min Falk, flyv højt!

Kor.

Flyv højt min Falk, flyv højt!

Kongen [opildnet af Vin].

Nej, De overtræffer jo Dem selv, Brandt!
Mere Sang! mere Vin! Vi vil mere os!

Brandt.

Ja, tredie Vers er jo noget dristigt —

Kongen.

Saa meget bedre! det holder Vi af. Syng bare. Madame de Bülow besvimer ikke for det.

Brandt.

Nuvel! Som Deres Majestæt befaler.

Og Falken staar mod Sky.

[Sangen afbrydes.]

Jessen [fra Baggrunden].

Ih, vor Herre bevares! Der har vi Enkedronningen med Forridere, Lakejer og Hejdukker. Hun er allerede ude af Vognen.

Kongen.

Saa Adieu, mon plaisir! Hvad Pokker vil hun her! Vi modtager ikke Enkedronningen.

[Alle ere forlegne. Pavse]

Enkedronningens Hejdukker.

Hendes Majestæt Enkedronningen!

Struensee [til Kongen].

Det er nødvendigt at modtage hende.

Karoline Mathilde [tager Kongens Haand].

Lad os gaa hende imøde.

Kongen.

Hun skulde have Prygl. — Saadan at komme

og forstyrre Os, naar Vi endelig en Gang morer Os rigtig. — Er Vi Enehersker eller ikke?

Struensee [dæmpet].

See, hvor Oberst Keith fixerer Dem. Han indberetter Deres Ugenerthed til sit Hof, saa gaar Fortællingen videre, hele Europa over.

Kongen [skriger op].

Hvem er ugenert? Er det Enkedronningen? Enkedronning Juliane Marie, en smuk imponerende Dame paa 40 Aar med et afmaalt Væsen og majestætisk nedladende i sin Optræden. Hejdukkerne med hendes Følge i Baggrunden.

Kongen [pludselig helt forandret].

Ah, vor Fru Moder! Hendes Majestæt Dronningen og jeg er henrykte over, at De vil bæere vor lille Fête med Deres Nærværelse.

Karoline Mathilde.

Ja, hvilken behagelig Overraskelse.

Juliane Marie.

Vor Hr. Søn tilgiver, dersom Vi forstyrrer. Deres Majestæt tilgiver os?

Kongen [udsøgt galant].

Vor Fru Moder befinder sig vel?

Juliane Marie.

Og Deres Majestæt?

Kongen.

Udmærket, Madame!

Karoline Mathilde.

I Dag ganske fortræffelig.

Juliane Marie.

Paa Landevejen modtog vi den Estafette, der —

Kongen [gabende].

Ja, vi har indstillet Taffet i Dag. Vi morer os bedre her. Vi morer os!

[Gaar med Brandt tilbage til Buffeten.]

Jessen.

Nu gjælder det om ubemærket at knibe ud.
[lister ind i Præstegaarden.]

[Almindelig Forlegenhed. Pavse.]

Juliane Marie [til Rantzau].

Er det Lykkeridderen, der behersker Kongen?
Man maa se at faa ham disgracieret hos Hans
Majestæt.

Rantzau [med et Skuldertræk].

Je ferai ce que je peux pour y parvenir, men
desværre — impossible! [gaar hen til Kongen.]

Juliane Marie

[ser forbavset efter ham. Til Fru Bülow].

Er Grev Rantzau bleven Noget for nylig?

Fru Bülow.

Deres Majestæt mener?

Juliane Marie.

Han er mesquin og brusque, viser Os ikke den sædvanlige Estime og Egard.

Karoline Mathilde.

Hoffet bliver nu hans Gjæst paa Ascheberg, Kongen har bestemt sig til et to Maaneders Ophold i Holsten.

Juliane Marie.

Ah, det var jo Nyheder.

Karoline Mathilde.

Ja, ikke sandt! Men vil Deres Majestæt virkelig ikke deltage i vor lille Fête champêtre?

Juliane Marie.

Jeg bestræber mig for at holde paa min Værdighed, og her er Selskabet noget blandet. [dæmpet]. Vogt Dem, Mathilde, slet Selskab fordærver gode Sæder. Disse Pantalons ere umulige for en Dronning; slut Dem til Arveprinsen og mig, endnu er jeg Deres Veninde.

Karoline Mathilde.

Jeg haaber Deres Majestæt vil vedblive at være det.

[Begge Dronningerne afsides.]

Juliane Marie.

Dersom De ikke tvinger mig til at blive Deres Fjende. Bortfjern den Mand dér fra Hoffet, og min Søn og jeg vil tilsværge Dem Troskab.

Karoline Mathilde.

Struensee er Kongens Livlæge, mig har han beskyttet og har udvirket et bedre Forhold mellem Kongen og mig.

Juliane Marie.

Forholdet mellem Kongen og Dem er atter bleven kjøligt, siger man?

Karoline Mathilde [irriteret].

Man siger saa meget, ogsaa at Kongen paany har hengivet sig til sine Extravagancer. Deri skulde De i Tide have forhindret ham, Madame.

Juliane Marie.

Jeg har aldrig haft Indflydelse, Madame. Men Deres Extravagancer?

Karoline Mathilde.

Mine —?

Juliane Marie.

En Hustru elsker en Anden, naar hun ikke interesserer sig for sin Mand; Naturen har gjort Kjærlighed til en Nødvendighed for Kvinden.

Karoline Mathilde [undvigende].

Jeg kjender saa lidt dertil, Madame.

Juliane Marie.

Nej, nej! De maa høre mig! Øjeblikkene er kostbare. De maa vælge, vælge strax mellem Arveprinsen og mig, og saa den Parvenu der. Rusland trænger paa, der maa gives Svar. Som det hidtil er gaaet, kan det ikke vedblive at gaa, Monarkiet lider for meget derunder. Skaf mig Kongens Underskrift paa dette Papir, og Arveprinsen vil respektere den regjerende Dronning. Vi er et Herskab, der véd hvad Vi skylder Os selv og Kongedømmet.

Karoline Mathilde.

Arveprinsens Udnævnelse til Medregent?

Juliane Marie [bestyrtet].

De véd det?

Karoline Mathilde [triumferende].

Det er vistnok den Sag, Oberst Keith og Etatsraad Struensee nu drøfter med hinanden.

Juliane Marie.

Planen er røbet — det var derfor Hoffet ikke vilde til Hørsholm i Dag.

Karoline Mathilde.

Maaske!

Juliane Marie.

Danmark vil altsaa kaste sig i Armene paa England?

Karoline Mathilde.

Jeg giver mig ikke af med Politik, Madame.

Juliane Marie.

Saa skilles vore Veje, Mathilde.

Karoline Mathilde

Guds Vilje ske! I hans Haand lægger jeg min Skjæbne.

Kongen

[der har støjet og larmet ved Buffeten].

Vil vor Fru Moder se os prøve Kræfter med Kammerherre Brandt?

Juliane Marie.

Vi se helst Skuespil paa Theatret.

Kongen.

Ved Hoffet ere de mere pikante! — Ikke sandt, Struensee?

Struensee [vender sig fra Keith].

Deres Majestæt bemærkede?

[komplimenterer Enkedronningen.]

Juliane Marie.

Er den Person den saa meget omtalte Struensee?

Kongen.

Netop! Kjender Madame ham ikke?

Struensee.

Min Rang er for ubetydelig til at jeg kan blive præsenteret ved Enkedronningens Hof.

Kongen.

Rigtig! Det maa rettes.

Juliane Marie [afværgende].

Nej, nej! Vi ønsker ikke —

Kongen [afbryder].

Men Vi ønsker, Vi befaler! Vi præsentere her for Enkedronningen, Excellencen Struensee, vor Forelæser, og Hendes Majestæt Dronningens Kabinetssecretair!

[Hoffet, der spændt har iagttaget Situationen, bryder ud med]:

Nej, er det muligt! Excellence —!

Fru Gähler [til Fru Bülow].

Nu brister Rantzau da af Harmé.

Fru Bülow.

Aa, vi kommer vel ogsaa med!

Kongen [maliciøs].

Ønsker Deres Majestæt flere Præsentationer, — Vi er ganske til Tjeneste.

Juliane Marie.

Vi anbefale os i Deres Majestæts Bevaagenhed. [dæmpet til Karoline Mathilde.] Endnu en Gang: kom til Fredensborg og lad os tale i Fortrolighed, saa —

Karoline Mathilde [ligeledes].

I Morgen rejser vi til Holsten, Madame.

[Vexler forstaaende Blik med Struensee, hvilke opfanges af
Juliane Marie.]

Juliane Marie.

God Fornøjelse, mon cher coeur! [højt] Nej,
nej! Ingen maa følge Os til vor Vogn, Vi forbyder
det! [nejer dybt for Kongen og gaar langsomt ud.]

[Hoffet komplimenterer dybt.]

Kongen.

Ah, nu trækker Vi atter Vejret frit! Vin, Vin,
mere Vin! Og saa Sangen.

[Tusmørket indtræder.]

Brandt.

Sidste Vers af Visen lyder saaledes:

Og Falken staar mod Sky,
Mens ængstet Due bly
I Fryd undselig dølger sig bag Løvet.
Nu er dens Længsel slukt,
Sin Ret har Falken brugt,
Den stakkels Dues Uskyld har den røvet.
Flyv højt min Falk, flyv højt!

Kor.

Flyv højt min Falk, flyv højt!

Kongen.

Ha, ha, udmærket! Deres Arm, min kjære
Brandt. Ja, jeg er en Falk! Nu vil vi jage Duen.
Ha, ha!

[Struensee vinker til Brandt. Efterspillet af Visen gaar over til
Jagtkoret, der fjernere og fjernere høres til Tæppets Fald.
Brandt fører Kongen ud, Alle følge efter under Sang, Støj
og Latter.]

[Iørgen Hee, holdt tilbage af Anna, kommer ud, bagefter Jessen.]

Jessen.

Er Faren overstaaet? Jo, der kjører Enkedronningen ad Fredensborg til. Det var da en Guds Lykke, at jeg ikke ogsaa kom op at kjøre! Kom nu, lille Anna! Vi maa afsted.

Anna [uden at høre ham].

Hvad stirrer Du efter, Jørgen?

Hee [stirrer ud].

Hende, hende! Se, hun sætter sin Fod i hans Haand; nu løfter han hende op paa Hesten. [med et Skrig.] Hun elsker ham!

Jessen.

Saa, nu faar han et nyt Anfald. Det er en herlig Familie, jeg der er bleven belemret med.

Anna.

Men Jørgen, Du taler jo i Vildelse!

Hee.

Jeg læste det i hendes Blik, saaledes ser kun den, der elsker.

Anna [grædende].

Aa, Jørgen, Jørgen!

Hee.

Tys, stille! Du maa ikke græde, — Du lille

uskyldige Pige, fromme Barn! [kysser Anna paa Panden].
Beskyt mig, dine Bønner hører Himlen.

Jessen.

Jeg troer, Herren hjælpe mig, at han er bleven perialiseret af den Champagne, han ikke har faaet.

Hee [ser ud].

Se, se! Nu sidder de Begge til Hest! Hun, glødende varm, han, med Slangens begjærende Blik. Hun strammer Tøjlerne, han nikker til hende, nu sætter de afsted i Spidsen for hele Babelsynglen. Vogt Dig, vogt Dig, Dronning! Han river Kronen af dit Hoved og trækker Dig med sig ned i Afgrunden!

[Synker hulkende ned paa Bænken, Anna bøjer sig over ham.]

Anna.

Jørgen, Jørgen!

[Karoline Mathilde og Struensee sprænge ved Fakkelskin afsted over Baggrunden, fulgt af Jagtselskabet. Jessen bukker og skraber.]

[Tæppet falder.]

Tredie Akt.

Dronningens Salon paa Frederiksb^lørg Slot, pragtfuldt udstyret i Rococostil. Baggrunden optages af tre Fløjdøre, bag disse et Galleri. Til Venstre i Forgrunden Vindue, længere tilbage en Tapetdør. Til Højre i Forgrunden Dør til Dronningens indre Gemakker. Halvskumring.

[Jessen. Anna ordner paa et Arbejdsbord.]

Jessen.

Du forstaar mig ikke, lille Gaas! Jeg vil vide, om Dronningen og Struensee omgikkes meget med hinanden derovre i Holsten?

Anna.

Ja, hver Dag. De red sammen, de kørte sammen, og han læste hver Aften højt for hende.

Jessen.

Sig mig, troer Du, Dronningen synes godt om ham?

Anna.

Ja, det gjør hun rigtignok. Endnu i Gaar trykkede hun mig op til sig, da Struensee var gaaet, og sagde: Hvor Du er lykkelig, lille Anna! Du kan gifte Dig med den Du elsker! Og saa sukkede hun, aa, Du skulde høre, hvor hun kan sukke.

Jessen.

Det gjør Fruentimmerne immervæk, naar de ikke kan faa ham de vil ha'e. Sikken en Gaas, Du er, lige saa uvidende i Dag, som da Du for 4 Maaneder siden kom til Hoffet. Er det den Bog, han læser højt af for Dronningen?

Anna.

Ja, den er han begyndt paa, siden vi kom hjem fra Holsten.

Jessen [forsøger at læse].

Les lai —

Anna.

Den hedder: »Les liaisons dangereuses«, og handler om Kjærlighed.

Jessen.

Nej, hun er aldeles ubrugelig!

[Der høres Stemmer i Galleriet.]

Tys, Dronningen kommer fra Taflet. [ser ud]. Hun ser just ikke ud til at være i godt Humør. Ikke et Ord til hende, om det jeg har spurgt Dig om!

[Karoline Mathilde. Struensee. Bjelke. Kavalerer.]

Karoline Mathilde [endnu i Galleriet].

Vi ønske Ro, og vil tilbringe Aftenen i vore Gemakker. Vor Kabinetssecretair bliver hos Os. [ned i Forgrunden med Struensee. Bjelke lader Lakajer lukke Dørene. Til Anna] Sover Kronprinsen?

Anna [ser ud til Højre].

Nej, han ligger med store Øjne og kalder paa Mama.

Karoline Mathilde.

Det søde Barn! Han kalder paa mig.

[iler ud til Højre, fulgt af Anna.]

Struensee [til Jessen].

De har arrangeret Værelserne her efter min Tilfredshed. Den hemmelige Trappe ender jo her i denne Sal?

Jessen.

Ja, her er Døren! Vil Deres Excellence prøve fra denne Side.

Struensee

[tager en Nøgle frem og aabner Tapetdøren].

Lige ved Trappen; det er godt.

Jessen.

Det glæder mig uhyre at have været Excellencen til Tjeneste i denne Sag.

Struensee.

Tavshed er Guld!

Jessen.

Ja, Gud bevares! Mine »Diskretioner« er uden Ende.

Struensee.

Og der eksisterer kun denne ene Nøgle, der passer saavel her som paa Kristjansborg?

Jessen.

Kun den ene! [griner.] Det er en meget kostbar Nøgle. Et lille mageligt Embede, kunde vel være Lønningen?

Struensee.

De mener, Hr. Justitsraad Jessen, — Oprindelig hed De nok kun Jes, — hører jeg.

Jessen.

Jeg kan jo ikke nægte det. Men et lille »sen« sat til, mente jeg ikke kunde skade.

Struensee.

De fulgte jo kun alle de andre Lakajers Exempel. Da Slaverne i Rom vare blevne Herrer, antog de disses Navne.

Jessen.

Naa, gjorde De det? Ja, det kan saamænd godt være.

Struensee.

Men Staten faldt sammen.

Jessen.

Naa — saa?

Struensee.

Slaver og Lakajer kan ikke regjere, giver man dem Embeder, ødelægger de Staten. [gaar hen til Vinduet, skriver i en Lommebog og river Bladet ud.] Her er en Anvisning paa 20 Dukater; Penge er den eneste passende Løn for Dem. For øvrigt har jeg været tilfreds med Dem.

Jessen.

Gud bevares, hvor jeg ogsaa har anstrængt mig — og alt det jeg har skaffet at vide.

Struensee [peger mod Døren]

Ja vist, De har været mig meget nyttig.

[stirrer tankefuld ud af Vinduet.]

Jessen.

[mumler, medens han krybende trækker sig tilbage.]

Tyve Dukater! Sikken en Gniepind! Nej, den der er skabt til Høker, bliver aldrig til Greve. [ud].

[Karoline Mathilde i Døren.]

Karoline Mathilde,

Men Struensee, saa kom dog og se!

Struensee [ved Døren].

Ja vist, sund og kraftig!

Karoline Mathilde.

Det søde, søde Barn, som Mama rejste bort fra i hele to Maaneder. Men nu gjør jeg det aldrig mere.

Struensee.

Han skal nok blive en stærk Krabat.

Karoline Mathilde.

Naar han bliver sexten Aar, skal han overtage Regjeringen; jeg sukker efter Privatlivets Fred.

Struensee.

Der er Skyer oppe paa vor Kjærligheds Himmel, Mathilde! I Holsten var Alt Solskin og Glæde

Karoline Mathilde.

Hvor kan man være tilfreds her, paany omgivet af Hoffet; derovre var Fred og Ro, her idel Larm og Uro. Kongen, som i Holsten var taalelig, er nu atter behersket af alle mulige Galskaber. [Larm langt borte.] Lagde De ikke Mærke til, at det Onde ret er oppe i ham i Dag? Hører De, neppe har vi fjernet os, saa bryder Galskaben ud. Det er især her og paa Kristjansborg, at det Onde er over ham.

Struensee.

I hans forvirrede Hjerne slumrer der endnu taagede Erindringer om Kongemagt og Kongeglans, og de blive mere levende, naar han færdes i disse Sale, som han husker fra sin tidligste Barndom.

Karoline Mathilde.

Min Gud! Hvilken Pine at skulle agere Dronning ved et saadant Hof.

Struensee [drager Dronningen til sig].

De lærer inere og mere at forstaa, at Livets højeste Lykke er Kjærlighed. Jeg har sagt Dem det før og jeg gjentager det: Uden Kjærlighed er Livet ikke værd at leve.

Karoline Mathilde.

Hvad er Livet?

Struensee.

En Nydelse! Kun den der nyder, lever.

Karoline Mathilde.

Ja, naar man forstaar at nyde.

Struensee.

Selvfølgelig. Bland i passende Maal Arbejdet med Nydelsen, og De har Livet. Den, der kun nyder, er en Ødeland, som snart har opbrugt sit Forraad, og den der kun arbejder, en Gnier, der unyttet tager det med sig i Graven.

Karoline Mathilde.

De tænker kun paa materielle Nydelser.

Struensee.

Der findes ingen Andre. Legemet er en Mechanisme; naar Uhrværket er udløbet, falder det sammen.

Karoline Mathilde.

De troer altsaa ikke, at der er nogen Gud til?

Struensee.

Maaske; han er i hvert Fald vanskelig at faa i Tale. Jeg har aldrig mærket ham.

Karoline Mathilde.

Men det har jeg! Han har givet mig mit Barn, det er hans Gave, en skjøn, en guddommelig Gave, der giver mig Mod til at leve. En ærgjerrig Mand forstaar det ikke, men en Moder véd, at hendes Barn kommer fra Gud.

Struensee.

Skjøndt jeg som sagt, aldrig har mærket noget til ham, endnu mindre set ham, benægter jeg dog ikke hans Nærværelse.

Karoline Mathilde.

Men er der da slet Intet, De troer paa?

Struensee.

Paa mig selv, og min Lykke!

[omfavner Dronningen.]

Karoline Mathilde.

Overmodige Mand!

Struensee.

Naar jeg favner Lykken, naar jeg føler den pulserende i mine Arme, mærker dens varme Aande

paa mine Kinder, fyldes, beruses af al den Salighed, der udstrømmer fra Dem, Mathilde — saa —

Karoline Mathilde.

Men det maa høre op — i alle Tilfælde tør jeg ikke gaa videre. Kongen, mit Barn —

Struensee [hvisker].

Mellem os vil Kjærligheden aldrig ophøre; vor Skjæbne blev afgjort, den første Gang, vi saae hinanden.

Karoline Mathilde [kæmpende].

Nej, nej!

Struensee.

Jo, jo! tro mig, jeg véd det! [drager atter Dronningen ind til sig.] Der er noget, der hedder Sympathi; det er det dybeste, det inderste i vor Natur, den drager med overmenneskelig Magt de To til hinanden, der fra Fødslen tilhøre hinanden, og de To bliver da En.

Karoline Mathilde.

Hvorledes forklares dette?

Struensee.

Det kan ikke forklares, det er Mysticisme — en af Naturens dybeste Hemmeligheder.

Karoline Mathilde.

De To — bliver til En?

Struensee.

Læg Havet og Bjergene imellem dem, de elsker dog hinanden, de vedbliver at være En.

Karoline Mathilde.

Men de Sympathiserende, som aldrig har kjendt hinanden?

Struensee.

Lever kun et Skyggeliv. Tomhed, gyselig Tomhed ruger over deres Tilværelse.

Karoline Mathilde.

Det forstaar jeg! Før jeg saae Dem, var her Mørke og Tomhed; De sagde: Bliv Lys! og det blev Lys.

Struensee.

For os Begge, Mathilde!

Karoline Mathilde.

Ja, der mødtes de Sympathiserende.

Struensee [indtrængende].

Og Himlen sænkede sig ned til Jorden. Forskjel i Stand og Stilling kunde ikke skille os! Udgaaede fra Naturens store Værksted, følte vi som Naturens Børn kun Kjærlighed; de to Mennesker, Karoline Mathilde og Struensee blev én Tanke, én Følelse!

Karoline Mathilde.

Det er en uhyre Lyksalighed!

Struensee.

Og til den vil vi løfte vor Samtid op. Vi vil gjøre dette skjønne Land til Kjærlighedens Land, hvor alle Menneskedyder blomstrer, vi vil vise den forbavsede Verden et Samfund, hvori Bonden og Borgeren staar jevnside Adelsmanden, et dygtigt, arbejdsomt Samfund, for hvilket Kjærlighed er den højeste Dyd.

Karoline Mathilde [gaar til Vinduet].

Skjønne Utopier.

Struensee.

Hvorledes, De tvivler?!

Karoline Mathilde.

Ikke om Deres Hensigter, men —

Struensee.

Dette Folk, der endnu sukker under Pietismens Hykleri, vil vi lære den sande Religion: Livsglæden! Denne Regjeringsform, der kun skaber Hykleri og Tyranni, vil vi give fri og fylde Glæde i dette Puritanersamfund! Kun et frit Folk er et lykkeligt Folk.

Karoline Mathilde.

Se, hvor melankolsk Fuldmaanen lyser over Kjøbenhavns Taarne og Tinder; Kristjansborg rager op over det Altsammen, — Kongeborgen, der bag sine tykke Mure gemmer over det enevældige

Monarkis Herligheder. Tro mig, Struensee, der ligger en lang Nat mellem dette Maanelys og den Solopgang, De drømmer om. [voldsom Larm udenfor.] Hører De, det er Kongemagten, der raser, den kjender sine Rettigheder.

[Rantzau fra Baggrunden.]

Rantzau.

Ah, Pardon mig, kjære Struensee, at jeg meget mod min Vilje afbryder Deres lille Stævne-møde, jeg troede De var ene.

Karoline Mathilde [mod Rantzau].

Hvorledes, Grev Rantzau! De vover ukaldet og uanmeldt at træde ind i vore Gemakker.

Rantzau [lader overrasket].

Horriblement! jeg bønfaller om Pardon! Jeg skulde absolut tale med Struensee, ser ham i Halvmørket i en tête à tête, som jeg antager med en Kammerfrøken eller lignende Gjenstand, og saa er det Deres Majestæt selv. Mon Dieu! jeg tilgiver aldrig mig selv denne Dumhed.

Karoline Mathilde.

Spar Deres hyklerske Overraskelse, Hr. Greve! De vidste jo godt, at vor Kabinetssecretair var hos Os [ringer] og at Vi havde vigtige Ting at forhandle med ham. [til en Lakaj] Der skal tændes Lys.

Rantzau.

Hvad véd jeg, Deres Majestæt? Intet! Det

var netop for at faa Noget at vide, at jeg kom til Deres Majestæt, det eneste Sted, hvor man kan vente at træffe Magtens Udøver, den almægtige Favorit, med et Ord: Doktor Struensee.

[To Lakajer med Voxstabler paa lange Stænger, tænde Lysekronerne.]

Struensee.

Spar Deres Sarkasmer, kjære Greve. Paa Dronningen og mig præller de af. Vi véd jo, hvor hengiven De er os. Forøvrigt træffes jeg i mit Arbejdsværelse.

Rantzau.

Ah, der forlanges nu af Grev Rantzau, at han skal antichambrere.

Struensee.

Aldeles ikke! Men er det ikke ganske naturligt, at De søger mig her, hos Hendes Majestæt, hvor alle Regjeringsforretninger nu afgjøres.

Rantzau [forbløffet].

Ah, det vidste jeg ikke! Og dog skulde jeg jo være underrettet.

Karoline Mathilde [forklarende].

Hans Majestæts Sindstilstand gjør det jo desværre nødvendigt, at Vi —

Rantzau [slaar om].

Min Gud! saa har jo min Sporsands ledet mig

rigtig. Jeg forlod Hans Majestæt, der morer sig kostelig med at slaa Fade og Tallerkener i Stykker, — og søgte til Deres Majestæt, hvor alle Saar læges, og Statslegemet heles. Jeg havde ventet min Udvævnelse —

Karoline Mathilde [afbryder].

Vi har overdraget vor Kabinetssecretair at ordne alt fornødent. Selv har Vi ikke Sentiments for Statssager. Gjør Folket lykkeligt, og Vi er tilfreds.

Rantzau.

Deres Majestæt tillader altsaa, at Struensee og jeg —

Karoline Mathilde.

Vor Kabinetssecretair har vor Fuldmagt.

Rantzau [spydig].

Ah, saaledes! Hr. Kabinetssecretairen er enevældig.

Struensee.

Paa ingen Maade, kjære Greve! Tværtimod — uden Dem —

[Bjelke, fra Baggrunden.]

Bjelke.

Med Deres Majestæts allernaadigste Tilladelse.

Karoline Mathilde [mod Bjelke].

Hvad er der, kjære Bjelke?

Bjelke.

Hans Majestæt har i dette Øjeblik sanktioneret Programmet for Vinteradspredelserne ved Hoffet.
[læser] Mandag: Kur og Spilleaften hos Os. Tirsdag: Fransk Komædie. Onsdag: Italiensk Opera. Torsdag: Kur og Spilleaften hos Dronningen. Fredag: Fransk Komædie. Lørdag: Italiensk Opera.

Karoline Mathilde [hæftig].

Men det er jo Fester uden Afbrydelse, ikke en eneste Hviledag, det bliver ikke til at udholde!
[til Struensee.] Det er Deres Ven, Hr. Brandt, der har arrangeret dette Program.

Struensee [koldt].

Kongen vil mores, — følgelig morer man ham.

Karoline Mathilde.

Men jeg vil ikke finde mig deri, vil ikke deltage i al denne Tummel, — alle disse tomme og daarlige Adspredelser.

Struensee [bestemt].

Det bliver nødvendigt — Programmet har Hans Majestæts Underskrift.

Rantzau [spydig].

Man kan jo lade Papiret forsvinde, — hvor er saa Underskriften?

Struensee.

Det vil jo være Majestætsforbrydelse, at hindre Kongen i Udøvelsen af hans Magtfuldkommenhed.

Rantzau.

Saa, vilde det det, — se, se!

Bjelke [til Dronningen].

Og Programmet skal træde i Kraft strax.

Karoline Mathilde.

Allerede i Aften?!

Bjelke [læser].

Torsdag: Kur og Spilleaften hos Dronningen.
Deres Majestæt tillader derfor —

Karoline Mathilde [kæmpende].

Vi bøje Os for Kongens og hans Ministres
Befalinger. [til Struensee og Rantzau.] Gjør Landet lykkeligt,
mine Herrer! Skaf Os Ro og Sikkerhed for vor Person, og De har vor Naade!

[Hilser dybt og gaar langsomt ud til Højre.]

Rantzau.

Paa min Ære, hun er virkelig bleven Dronning! Mon Dieu! Hun minder mig om den store Katharina, samme vidunderlige Blanding af Kvindelighed og Majestæt.

Struensee [til Bjelke, der vil gaa].

Bed Kammerherre Brandt komme hid og bliv selv hos Kongen saa længe. De forstaar, kjære Hofmarschal.

Bjelke.

Fuldkomment. [ud i Galleriet]. Der tændes Lys overalt! [lukker Døren.]

Rantzau.

Sine Ministre! Men min Gud, Kjære! vi ere jo slet ikke Ministre.

Struensee.

Vi forsmaa Titlen, — at vi har Magten, er os nok.

Rantzau.

Hvad behager? Skal vi ikke udnævnes til Ministre?

Struensee.

Hendes Majestæt forhandlede netop, som De kom, med mig om, hvilken Form vi skulde give Statsstyrelsen nu, da det Nye skal afløse det Gamle.

Rantzau.

Se, se! Netop nu? Og i Maaneskin, hvor rørende. Se, se!

Struensee.

Vi skulle jo finde Bernstorffs Efterfølger.

Rantzau.

Bernstorff kom hovedkulds nok ned ad Trappen. Vi havde sandelig ikke behøvet at rejse til Holsten, for at faa det besørget. Sex Linier kradse op af Hr. Doktoren, Majestædens ulæselige Underskrift, og Danmarks og Norges Udenrigsminister var styrtet.

Struensee.

Nu ja! Han blev styrtet, og Deres rasende Had til den eneherkende Mand mættet.

Rantzau [med stigende Hæftighed].

Men hans Eftermand, hvor er han? Endnu er Ingen udnævnt! Hvorfor har De forbudt Kongen at modtage mig, uden at Brandt er tilstede — forbudt ham at give sin Underskrift paa nogetsomhelst Papir? Hvor tør De vove at gjøre Kongen umyndig?

Struensee.

Hvor turde De vove selv sjette at myrde Kejser Peter?

Rantzau [ude af sig selv].

For Fanden! Hvad kommer det Dem ved?

Struensee.

Adskilligt, som De strax skal faa at høre.

Rantzau [knurrende].

Min egen Sikkerhed paabød mig at støtte Sammensværgelsen. Jeg benægter bestemt at have deltaget i den.

Struensee.

Beringskjold paastaar det Modsatte,

Rantzau.

Beringskjold lyver, han var med.

Struensee.

Det er ham, der har skræmmet Dronningen; han paastaar, at Deres Udnævnelse til Statsminister vil blive efterfulgt af en Krigserklæring fra Rusland.

Rantzau.

Den infame Karl, denne chevalier d'industrie. Men jeg skal lære ham Mores. Han er en af de Diplomater, man taler til med en Stok i Haanden.

Struensee.

Hør nu! Den 13de modtog Bernstorff sin Afsked, den 20de kom Hoffet hertil, og i Dag, den 25de overvejer Dronningen endnu, om —

Rantzau [utaalmodig].

Om — om —?

Struensee.

Ikke at blive staaende ved Bernstorffs Afskedigelse alene, men om Gehejmekonciliet ikke burde følge efter.

Rantzau [imponeret].

De vil omstyrte Kongeloven?

Struensee.

Kun omgaa den. Her maa indføres en ny og bedre Ordning, en strængere Disciplin. Af de sex Millioner den dansk-norske Stat indbringer, sluger Hoffet alene over Halvdelen. Al personlig Gunst

og Gave maa derfor høre op, Embederne maa ikke bortgives til Lakajerne, alle ørkesløse Dagdrivere maa afskediges, og overalt spares. Det absolute Monarki maa styres af én kraftig Haand, der direkte griber ind i Administrationen.

Rantzau.

Et smukt Program, paa min Ære, et ægte Doktorprogram. Og De troer saaledes, mir nichts dir nichts at kunne vende op og ned paa det Hele?

Struensee.

Ja, naar De vil holde Enkedronningen i Skak og samtidig berolige Hoffet.

Rantzau.

Ah, jeg skal altsaa dog være med?

Struensee [lader forbavset].

De, kjære Greve, men handler vi ikke in solidum?

Rantzau.

Nej, det er for galt! De gjør jo Nar af mig lige op i mine aabne Øjne.

Struensee.

Tvertimod! jeg arbejder for Dem, — for os Begge.

Rantzau.

Det er magnifique! I hele to Maaneder har

De været min Gæst, men i al den Tid ikke talt et Ord til mig om Statssager. De har moret Dem med Dronningen og aftalt Alt med hende.

Struensee.

Jeg har forvisset mig om, at hun billigede vore Planer.

Rantzau.

Vore Planer!?

Struensee.

Og hun indser det Rigtige i, at vi udnævner v. Osten til Statsminister.

Rantzau [himmelfalden].

v. Osten! Skal han være Statsminister?

Struensee.

Af Navn, kun af Navn, medens vi To

[Brandt fra Galleriet.]

Ah, nu er Triumviratet samlet! Nu skal vi hurtig faa Sagen i Orden.

Brandt.

De vil tale med mig, Struensee? Har De flere Slavevogterbestillinger at betro mig?

Struensee.

Tag Plads, kjære Brandt! Sæt Dem, Grev Rantzau! [fremtager en Del Papirer i Dronningens Skrivebord.] Se her, disse Ordre har jeg udfærdiget i de sidste fem Dage.

Rantzau.

Alt det i fem Dage?

Struensee.

Naar man arbejder de nitten og kun sover de fem Timer, faar man meget udrettet.

Rantzau.

Mon Dieu! Jeg har ikke skrevet saa meget i hele mit Liv.

Brandt.

Bah! Hvem kan skrive som Struensee? Han er født med en Gaasefjeder i den ene Haand og en Sprøjte i den anden.

Struensee.

Se her er Motiveringen, hvorfor Gehejmeconciliet opløses.

Brandt.

Uden at være ubeskeden — hvilket Concilium?

Struensee.

Hans Majestæt Kong Kristjan den Syvendes.

Brandt.

Skal der ikke længere være noget Statsraad?

Struensee.

Nej, til hvilken Nytte?

Brandt.

Hvem skal da regjere?

Struensee.

Rantzau og jeg.

Brandt.

Aa, tør jeg ikke bede om at være lidt med?

Struensee.

Jo, naturligvis! Jeg mente ogsaa os Tre

Brandt.

Ha, ha, ha! Det er Amusement! det morsomste jeg endnu har været med til! Vi Tre!
Ha, ha, ha!

Struensee.

I dette Dokument bestemmes, at Majestæten herefter ved Kabinetsordrer tilkjendegiver sin Vilje. — Disse Papirer omfatter Omordningen af Administrationen. Her er en Del Udnævnelser og Afskedigelser. Paa alt dette skal vi nu have Kongens Underskrift.

Rantzau.

Og alt dette har De foretaget Dem paa egen Haand?

Struensee.

Nej, i Samraad med Dronningen.

Brandt [blader i Papirerne].

Struensee er hverken mere eller mindre end en oplyst Despot i et uindskrænket Monarki.

Rantzau.

Og saa bliver jeg ikke en Gang hans Statsminister — nej, det er for galt!

Struensee.

v. Osten fornærmer hverken Rusland eller England, og vi maa foreløbig, indtil vi har gjenfødt Staten, balancere mellem disse to Magter. Foruden vore særlige Departementer, De Krigs- og jeg Finantsvæsenet, styrer vi i Forening Udenrigspolitikken. Tro mig, kjære Greve, foreløbig — jeg gjentager foreløbig — er det absolut bedst saaledes.

Rantzau.

Kan man stole paa at det kun bliver foreløbig?

Struensee [fortrolig].

Saasnart vi mærker, at Rusland er bleven beroliget, kan De overtage Udenrigsstyrelsen til Trods for at Beringskjold siger, Kejserinden hader Dem over al Maade.

Rantzau [smigret].

Bahl! Det er fordi hun en Gang har elsket mig over al Maade. Naa, hør nu, fordømte Forfører! I Dag vilde jeg have brudt med Dem, det var derfor jeg kom, og saa binder De mig paany til Dem! Men svigter De nu —

Struensee [let spøgende].

Det var ikke mig, der i Forgaars gjorde min Opvartning paa Fredensborg.

Rantzau.

Hos Enkedronningen? De véd —?

Struensee.

Den aarvaagne Oberst Keith har underrettet mig.

Rantzau.

Den fordømte Bulbider! Hvad Fanden kommer mine Sager ham ved.

Struensee.

Han er Dronningens oprigtige Ven, ham nar-
rer De ikke.

Brandt.]

Et tabt Slag, min kjære Greve! Fald til Føje! Her er min Tro ikke andet at gjøre lige over for denne — Plastersmører, som Hoffet mindre smagfuldt udtrykker sig, naar der tales om vor fælles Ven.

Rantzau.

Der var en Tid, da jeg troede De var min Protegé; det forekommer mig, at jeg nu er bleven Deres Klient.

Struensee [hjertelig].

Kast disse Skrupler bort, kjære Greve! Kongens Læge er nu bleven Statens Læge. Han vil ogsaa vedblive at være Deres Læge [rækker Rantzau Haanden] og Ven,

Rantzau [tager Haanden].

Naa, saa tag den da endnu en Gang; men skuffer De mig, bliver det sidste, og saa —

Brandt [der har bladet i Papirerne].

Forvandles Venskab til det argeste Fjendskab — jo, vi kjender Historien! Men, tør jeg spørge, hvilket Departement er bestemt for min Omsorg og mine Kundskaber. Jeg sværmer for Skjønhed og Kunst.

Struensee.

Akademiet og Theatret stilles selvfølgelig under Deres Ressort!

Brandt.

Bravo! Saa fuldender vi Marmorkirken.

Struensee.

Nej, paa ingen Maade! En halv Snes Millioner til en Kirke! Véd De ikke, Brandt, at der i de sidste tyve Aar er bortødslet over tyve Millioner til mislykkede Fabrikanlæg. At vi har en Hær paa 30 Generaler uden Soldater. At Flaaden er forsømt, Retsplen ødelagt! At der hersker Fattigdom og Ulykker i Byerne, Griseri og Uvidenhed paa Landet! At Agerbruget er forsømt, medens Handel og Vandel ligger hen. Alt af Mangel paa Penge! Og saa skulde jeg tillade, at der brugtes Millioner til en Kirke? Nej, Pengene skal anven-

des til Fordel for det forpinte, udsugede Folk, hvis Velstand og Lykke jeg vil skabe!

Brandt.

For Gud i Himlens Skyld tab ikke Vejret, kjære Ven.

Struensee.

Kun den der skaber et Folks Lykke, har Ret til at bemægtige sig dets Skjæbne.

Rantzau.

Det er Skade, De er bleven Læge, kjære Struensee. Mon Dieu! hvilken Præst stikker der ikke i Dem.

Struensee [til Brandt].

Tag nu alle disse Papirer og lad Kongen underskrive dem. Naar Rantzau har forberedt Hoffet paa den store Nyhed, lader jeg Bjelke publicere den.

Brandt.

Alle vil blive henrykte.

Struensee.

Troer De?

Brandt.

Absolut! Ved Hoffet savner man Intet uden — en højere Charge; men den tørster man ogsaa bestandig efter. Enhver vil tro, at hans Tid nu er kommen.

Struensee.

Bevar endelig Deres gode Humør, min kjære Brandt, thi nu maa der passes dobbelt paa.

Brandt.

Min Gud, endnu mere?

Struensee.

Naar Statsraadet er ophævet, staar Kongen alene; den der da fralister ham en Underskrift, kan sende os i Døden uden mindste Ceremoni.

Brandt.

Unægtelig! Vore Hoveder sidder ikke meget fast efter et saadant Statskup.

Rantzau.

Og De kan ikke være tjent med at miste Deres, eftersom det er det eneste De har at leve af. Ha, ha!

Struensee.

Spot ikke, mine Herrer! Vil man en stor Sag, maa man, om fornødent, sætte Livet til! derfor! Kun den der lever i Eftermælet, lever evigt!

Brandt.

Gud bevares, hvor Eftermælet er mig ligegyldigt, naar jeg blot maa leve i Øjeblikket!

[Bjelke fra Galleriet.]

Bjelke.

Hans Majestæt spørger utaalmodig efter sin maître de plaisir.

Brandt.

Det er ved Gud i Himlen mig! Det enevældige Monarki kan ikke undvære mig, derfor Respekt, mine Herrer! Den Dag jeg gaar til Enkedronningen og afleverer Hans Majestæt til hendes moderlige Omsorg, har De Begge spist til Middag for sidste Gang.

Struensee [tvungen].

Spøgefugl! Ja, Molière har Ret, naar han siger: L'homme est un méchant animal.

Rantzau.

Husk, kjære Brandt, man spiser slet hos Enkedronningen.

Brandt.

De ikke, kjære Greve! Intet Sted har De som der, mættet Dem med Næstens gode Navn og Rygte!

Rantzau.

Ha, ha, ha! Det er meget rigtigt! I det spiser man sig altid mæt hos Hendes Majestæt.

Struensee.

Et godt Navn og Rygte eksisterer ikke mere, — en god Samvittighed næppe nok!

Rantzau.

En Statsmand har ikke Brug for dette overflødige Requisit.

Brandt.

Og en ond Samvittighed er ham mindre generende end Gigt! Ha, ha! Derfor snappe vi ogsaa ugenert Kongeløven bort lige for Næsen af Majestæten. Min Gud, hvilken Udplyndring! Manden, der drog fra Jerusalem til Jerico fik dog, efter hvad man siger, Lov til at beholde Skjorten. Ha, ha! Au revoir, messieurs! Jeg skal ret strax have den Ære at bringe den Udplyndrede her hen. [ud.]

Bjelke [til Struensee].

Forstod jeg ret, Gehejmestatsraadet skal opløses?

Struensee.

Tys! For at blive rekonstrueret! Jeg har jo lovet Dem, at den gamle danske Adel —

Bjelke.

Er det muligt, vi skal atter komme til vor Ret, atter —

[Karoline Mathilde fra Højre.]

Karoline Mathilde

[med en Medaillon i Haanden].

Se hvad min Guldsmed i dette Øjeblik bragte mig.

Struensee

Et M i Brillanter omgivet af en Ring af ædle Stene.

Rantaa.

Og med kongelig Krone.

Karoline Mathilde.

Det er Mathildeordenen!

Rantzau.

Ah, Deres Majestæt vil tilkjendegive Deres Souverainitet ved en selvstændig Orden, Deres egen Orden.

Karoline Mathilde [straalende].

Nej, min Søns Orden! Paa hans Fødselsdag, den 28. Januar, vil jeg indstifte den til Minde om en Moders Taknemmelighed mod hendes Søns Redningsmand! [holder Ordenen mod Struensees Bryst.] Se, vil den ikke klæde ham?

Struensee [halvt bebrejdende].

Deres Majestæt!

Karoline Mathilde.

Her er jo kun Venner.'

Rantzau [ondskabsfuld].

Altsaa Hr. Struensees Orden.

Karoline Mathilde.

Ja, det er ham, der har frelst mit Barn! Men ogsaa andre Venner —

Rantzau.

Skulde det være muligt!

Karoline Mathilde.

Sande Venner, som Bjelke for Exempel.

Bjelke.

Mit Liv og Blod for Deres Majestæt.

Karoline Mathilde

Agte Vi at udnævne til Mathilderiddere! [til Struensee.] Ikke sandt, den vil klæde Dem, baaret i et bredt blaat Baand.

Struensee [dæmpet].

Men vær dog forsigtig.

Karoline Mathilde.

Jeg er saa glad, og Hykleri er mig modbydelig.

Rantzau [til Bjelke.]

Som De sér, kjære Kammerherre, vi kan snart deklareré Mariage her ved Hoffet! Hendes Majestæt Dronningen og Struensee! Ah, hvilken Forøgelse af vor chronique scandaleuse.

Bjelke [bedende].

Grev Rantzau Ascheberg —

Rantzau [slaar Struensee paa Skulderen].

Courage, mon ami badouteur! [gjør en betegnende Bevægelse.] Tænk paa mig, naar De er kommen i Deres Himmel —

Bjelke [fortvivlet].

Hoffet er allerede samlet i Galleriet, Deres Majestæt...

Karoline Mathilde [betragter Ordenen].

Ih, saa luk Dørene op. Hvad venter De paa?

De tre Døre aabnes; hele Hoffet præsenteres i det pragtfuldt oplyste Galleri.

Fru Bülow [frem].

Nej, De slipper ikke saa let.

Fru Gähler [frem].

Vi fordrer et fyldestgørende Svar.

Begge Damerne komme ned i Forgrunden med Beringskjold.

Beringskjold

[en sødladende, indsmigrende Mand paa 40 Aar.]

Elskværdige Damer! Hvad skal jeg sige mere?
Kvinden er en Afspejling af Himlen.

Keith [til Dronningen].

Deres Majestæt behager at befinde Dem vel?

Karoline Mathilde.

Tak, meget vel, min gode Oberst.

[taler med Andre om Ordenen.]

Rantzau [til Keith].

Maa jeg sige Hr. Gesandten, at jeg i Dag har dejeuneret med Kammerherreinde Bülow, dîneret med Majestæterne, og at jeg nu er her til Kur og Spilleaften.

Keith.

Alt det maa De meget gjerne sige mig.

Rantzau.

Jeg vil spare Dem Ulejligheden — forstaar De?

Keith.

Aa ja, det forstaar jeg meget godt.

[taler med Struensee.]

Beringskjold.

Jeg kjender paa min Ære ikke en større Sandhed.

Fru Bülow [til Dronningen.]

Deres Majestæt, vil De ikke befale Oberst Beringskjold at sige Sandhed. Han paastaar, at Kvinden er Himlens Afspeiling paa Jorden.

Karoline Mathilde..

Den galante Oberst maa kunne finde paa en endnu større Kompliment.

Beringskjold.

Pardonner mig, Madame! men jeg er ganske renonce.

Karoline Mathilde.

Hvem kan bedre? Hvad er en Kvinde?

Rantzau.

En Engel uden Vinger.

Flere.

Ja, ja! En Engel uden Vinger.

Karoline Mathilde.

Ikke fyldestgørende nok. Oberst Keith?

Keith.

En Gaade, ingen Mand forstaar at løse.

Karoline Mathilde.

Det var bedre! Min Hr. Landsmand har i alle Tilfælde set alvorligt paa Kvinden; men Svaret er endnu ikke fyldestgørende nok, Komplimenten mangler. Hvorfor vedbliver hun at være en Gaade for Manden?

Hoffet.

Fordi — ja — fordi —

[Pavse.]

Karoline Mathilde.

Struensee, sig os det.

Struensee [bøjer sig for Dronningen].

Fordi han blændes af hendes Dejlighed!

Karoline Mathilde [straalende glad].

Bravo, bravo! tout à fait gentilhomme.

Fru Bülow.

Altid den galanteste!

Fru Gähler.

Gudernes Yndling taler Gudernes Sprog.

Alle omringer Dronningen og Struensee, kun Keith og Bjelke iagttage, hver for sig, hvad der foregaar.

Beringskjold [dæmpet].

Hun er meget niaise, den unge Dronning.

Rantzau.

Tvertimod, pikant, interessant!

Beringskjold.

Ah, Vinden har vendt sig siden i Forgaars paa Fredensborg.

Rantzau.

Jeg er Struensees og Dronningens Ven; han siger, De er min Modstander.

Beringskjold.

Indfanget paany. Favoritten narrer Dem, ærgjerrige Greve! Pas paa, han sluger Dyret og giver Dem Skallerne.

Rantzau.

I saa Tilfælde mødes vi igjen.

Beringskjold.

Hos Enkedronningen, ja, der er Fremtiden for os Begge.

En Kammerpage [melder].

Hans Majestæt Kongen!

Kongen med Brandt under Armen kommer hurtig gennem Galleriet. Alle bukke og neje dybt.

Kongen [med Hatten paa].

Ah, Madame! De er vidunderlig dejlig ved Lys. De befinder Dem vel?

Karoline Mathilde.

Og Deres Majestæt?

Kongen

Charmant, charmant! Vi har igjen uhyre Kræfter. Derfor slaar Vi Alt i Stykker, i lutter smaa Stykker! Min kjære Struensee, de nye Piller er probate.

Struensee [dæmpet].

Nu kan de ikke gjøres stærkere.

Kongen.

Behøves heller ikke, Vi har nu Kæmpekræfter; Caligula, Nero, havde dem ikke bedre. Er der ikke mere Vi kan komme til at øve os paa, nogle Arme og Ben at knække? Vi er ganske til Tjeneste. Ah, Oberst Keith! Skal vi To tage os en Omgang?

Keith.

Deres Majestæt er berømt i hele Storbritannien for Deres Kræfter.

Kongen.

Ja, Engelskmændene elsker mig, jeg ogsaa dem, derfor ingen russisk Politik her ved Hoffet. Vi vil ikke have Noget med Russerne at gjøre, [ser til Beringskjold] de er saa lumske, lister sig bag paa Kejseren og —

Brändt [afbryder].

Spiller Schak med ham. [fører Kongen til Schakbordet i Mellemgrunden.] Hvem ønsker Deres Majestæt at spille med?

Kongen [skriger op].
Ikke med Russeren, lad Engelskmanden komme!

Keith.
Storbritannien er lykkelig ved at turde gjøre
Regning paa Deres Majestæts Venskab.

Kongen.
Nej, nej! Vi spille med Dronningen.

Karoline Mathilde.
Som Deres Majestæt befaler. [sætter sig til at
spille. Kongen stirrer aandsfraværende ud i Luften.]

Brandt [i Forgrunden formelt til Struensee].
Excellence! Her er den tilintetgjorte Kongemagt.

Struensee.
Han skrev under?

Brandt.
Uden at se hvad det var — jo Excellence!

Struensee.
Spøgefugl! [giver Dronningen Papirerne.]

Brandt.
Hoffets Argusblikke vogter paa os, ellers vilde
jeg. — Men bliv nu ikke forfærdet, naar Kongen
paa mit Vink — [fortsætter hviskende.]

Karoline Mathilde [til Bjelke].
Vil vor Hofmarschal behage at oplæse Hans
Majestæts sidste Kabinetsordre.

Alle.

En ny Kabinetsordre. [Stor Spænding.]

Bjelke [læser].

Herved opløse Vi allernaadigst vort Geheime consilium. Vor Vilje vil herefter, blive kundgjort vore gode og tro Undersaatter direkte fra vort Kabinet. Saaledes ske vor Vilje! Under vor kongelige Haand og Segl. Kristjan Rex.

[Almindelig Bestyrtelse]

Keith.

[der er bleven ved Bordet og derved har forhindret Bering-skjold i at nærme sig Kongen.]

Denne Resolution vil forbavse Evropa.

Kongen [pralende].

Det haaber Vi. Man vil atter tale om Os England og Frankrig. Hvad siger Rusland?

Beringskjold.

Kejserinde Katharina vilde misunde Deres Majestæt en saadan Magtfuldkommenhed, dersom hun ikke allerede besad den.

Kongen.

Ja, Selvherskerinden over alle Russer, Caligula, Nero og jeg, har mange Hoveder paa en Stang. [Til Brandt, der har gjort Tegn.] Ja vist! Nu kommer det! — Mine Damer og Herrer! Vi har fundet saa synderlig Behag i vor Forelæzers og vor maître

de plaisirs Omgang, at Vi herved udnævner dem Begge til Grever!

[Stor Bestyrtelse, Hvisken og Komplimenteren]

Beringskjold [til Rantzau].

Nu er han Deres Ligemand! Pas paa, han refuserer Dem.

Rantzau.

Død og Helvede! Narrer han mig, saa —

Beringskjold.

Mødes vi hos Enkedronningen, og der mødes vi snart, forsikrer jeg Dem.

Kongen [til Struensee].

Ingen Tak, min kjære Greve! Vi sige: I lige Maade, i lige Maade! [til tre ældre Herrer, der nærme sig] Det gjor Os ondt, mine Herrer, men De har altfor ofte sat vor Kongelige Taalmodighed paa Prøve i Gehejmeraadet, derfor maa De nu springe, forstaar De — springe! [de tre Herrer fjerne sig.] Min Gud, sikke tre Nikkedukker! Og dem har Vi taalt hele fire Aar. Horribelt! [lægger sig gabende tilbage.]

[Pavse.]

Keith.

Vous vous ennuyez, Sire?

Kongen.

Yes, Sir! Souverainement

[Pavse.]

Karoline Mathilde.

Hvad siger Deres Majestæt til en lille Dans?

Kongen [springer op].

Ja, en Dans! Der skal danses Kehraus, Kehraus!

Karoline Mathilde.

O nej! En Gavotte, Deres Majestæt.

Kongen.

Kehraus, siger Vi! Den passer til Situationen. Hej, Moltke, Rathlau, dans med! Ha, ha, Kehraus, det er noget for Dem. [staar midt paa Scenen, slaar Takt og nynner Melodien. Dronningen i Forgrunden med Struensee.]

Karoline Mathilde.

Er det Brandt, der er Opfinder af Grevetitlerne?

Struensee.

Udelukkende.

Karoline Mathilde.

De maa ikke tillade ham at foretage slige latterlige Udnævnelser.

Struensee.

Latterlige?

Karoline Mathilde.

Doktor Struensee er en Videnskabsmand og Banebryder, — Folkets Velgjører. Grev Struensee, en Parvenu i Aristokratiet, der aldrig vil vedkjende sig ham som Ligemand.

Kongen [til Brandt, der fører op].
Ud i Galleriet og tilbage igjen.

Struensee.
De er misfornøjet med mig?

Karoline Mathilde,
Ikke med Dem, kun med Brandt. For mig
er og bliver De Struensee, Menneskevennen med
det store Hjerte.

Struensee.
Hvor De gjør mig lykkelig, Mathilde.

Kongen [raaber].
Nun, wieder zurück!

Beringskjold [til Rantzau].
Hun sluger ham formelig med Øjnene.

Rantzau.
Hun satte sig vist gjerne paa Skjødet af ham,
om han forlangte det.

Kongen
til Brandt, der i Spidsen for Kehrausen nærmer sig Døren til
Dronningens Soveværelse, men tøvende ser sig om]
Weiter, weiter!

Brandt.
Men Dronningens Soveværelse?

Karoline Mathilde.
Mit Soveværelse, Deres Majestæt!

Kongen [opildnet].

Durch alle Zimmer!

[løber ind gennem Døren, Kehrausen efter.]

Karoline Mathilde.

Hvad skal dog Enden blive?

Struensee.

Vanvid! Jeg har jo sagt Dem det.

Karoline Mathilde.

Jeg forfærdes, naar jeg ser Kongen saaledes.

[synker ned i en Kanapé.]

Struensee [bøjer sig over hende].

Hvor længe skal denne Skygge af en Mand
staa imellem mig og min Lykke?

Karoline Mathilde

[ser langsomt op og siger dybt aandende]:

Ikke længer!

Beringskjold [til Rantzau].

Han deler aabenbart ikke hendes dybe Fø-
lelse, Ærgjerrighed er hans Drift.

Rantzau.

Jeg tror nok, han nyder hendes Gunst, eller
staar i Begreb dermed.

Beringskjold.

Ah, kunde man faa det konstateret, var han
fældet med det samme.

Rantzau.

Han er et Sidestykke til Potemkin.

Beringskjold.

Kun med den Forskjel, at Katharina regjerer selv.

Rantzau.

Ikke saaledes her.

Beringskjold

Nej, jeg tror nok, at her forvexler man Regentinden med —

Rantzau.

Elskerinden; sig det kun ligeud, min Kjære!

[Struensee ser forbavset op.]

[Karoline Mathilde rejser sig hurtig og gaar Kongen imøde.

Kehrausen nærmer sig.]

Rantzau.

Skal vi forlade denne af Erotik mættede Luft?

Beringskjold [sagte].

Jeg observerer lidt endnu.

Rantzau [idet han passerer Struensee].

God rolig Nat, Hr. Greve Struensee. — I Morgen tales vi ved. [ud.]

[Kehrausen kommer ind fra Galleriet.]

Kongen [ledet til en Stol af Dronningen].

Det var en Kehraus; hele Livet er en Kehraus.

Hoffet.

Charmant! Interessant!

[indbyrdes Konversation.]

Karoline Mathilde [sagte til Struensee].

Han er besvimet; hvad skal vi gjøre?

Struensee [sagte].

Tillader De! [hælder Draaber paa sit Lommetørklæde og holder det under Kongens Næse.] Dette hjælper.

Kongen [jamrende].

Piller, Piller! Jeg kan ikke undvære Piller!

[Vaagner af Besvimelsen og faar Øje paa Jessen, der har listet sig frem for at se hvad der passerer.]

Der er han igjen med Næsen! Væk med den lange Næse, siger jeg, hug den af! hug den af! [til Brandt.] Bring Os til vore Gamakker, Vi har endnu et Par Udnævnelser at foretage. [Alle lytte.] Gourmand og Thyras skal være Baroner! Vistsaa, er Vi ikke enevældig Monark? kan Vi ikke gjøre, hvad Vi vil? [ser sig om.] Selv om Vi vil lade et Par Hoveder springe? [fløjter.] Tyras, Gourmand! bellen, bellen! [ser paa Struensee og Brandt.] Gourmand, Tyras! Kannst Du bellen, kannst Du auch Baron sejn! Ha, ha, — horriblement! [Brandt trækker Kongen med sig gennem Galleriet. Hoffet spredes.]

Beringskjold [til Jessen].

Hundrede Dukater, dersom De skjuler mig her.

Jessen.

Er det ikke nok, at jeg ser det og bevidner —

Beringskjold.

Paa ingen Maade, jeg maa selv se det, maa kunne sværge paa, at jeg selv —

Karoline Mathilde

[fra Galleriet med sine Damer].

Ingen behøver at følge Os til vore Gemakker. God Nat, mine Damer! — God Nat, kjære Bjelke! [bemærker, at Lakajerne have begyndt at slukke Lysene.] Ja, luk og sluk, vor Lykke kan ikke lukkes, — ikke slukkes! [ud til Højre.]

Fru Gähler.

Maalet er naaet! — Nu tilhører hun Struensee.

Fru Bülow.

Elskov lyste ud af hendes Øjne. — Min Gud! hvor Kjærlighed dog er en dejlig Ting. Nu bliver Rantzau aldeles rasende.

Fru Gähler.

Struensee og han kan umulig længer kjøre sammen.

Fru Bülow.

Hvem af dem bliver paa Vognen?

Fru Gähler.

Det er Spørgsmaalet, Kjære! Skal vi To sikre os mod alle Eventualiteter?

Fru Bülow.

Hvad mener Du, Cecilie?

Fru Gähler.

Vi holder os neutrale, — lad Skjæbnen raade. Sejrer Struensee og Dronningen, sikrer jeg Dig din Stilling, sejrer Rantzau, gjør Du det samme for mig.

Fru Bülow.

Fortræffeligt, kjære Svigerinde! Saa kan vi med ophøjet Ro se paa Kampen.

Fru Gähler.

Og den bliver ganske artig, det kan Du stole paa. [Samtalen fortsættes.]

Bjelke [der har set efter i Galleriet].

Sluk kun de sidste Lys, Damerne kjender Vejen — selv i Mørke. [Døren til Galleriet lukkes.]

Fru Bulow.

En lille Sarkasme. Det er længe siden, De var ondskabsfuld, Kjære!

Bjelke.

I Aften er jeg i godt Humør, min Naadige, saa gaar Naturen over Optugtelsen. Skal Damerne til Deres egne Gemakker, om jeg tør spørge?

Fru Bülow.

Nej, hvor han er uartig! Til vore Mænds, naturligvis!

Bjelke.

Det var ogsaa det jeg mente. Skal jeg ledsage Damerne?

Fru Gähler [tager hans Arm].

Tør De virkelig?

Fru Bülow [ligeledes].

Husk paa Deres Rygte, det propreste ved hele Hoffet! Møder Nogen os i det mørke Galleri, vil man være ondskabsfuld nok til at paastaa, at det er os der bortførte Dem, og ikke omvendt.

Bjelke.

Et godt Rygte er en kostbar Skat, lad os bevare den.

Fru Bülow.

Derfor vaager Cecilie og jeg ogsaa saa omhyggelig over vort. Ha, ha, ha!

[Alle Tre leende ud i Galleriet.]

[Scenen staar tom nogle Øjeblikke, man hører knirkende Trin paa en Trappe, Tapetdøren aabnes, og Struensee med Lys i Haanden, kommer frem. Han gaar forsigtig over Gulvet mod Døren til Højre, kæmper nogle Øjeblikke med sig selv, men sætter saa Lyset fra sig og gaar rask, med lysende Blik, ind ad Døren.]

Beringskjold [stikker Hevedet op bag en Stol].

Ah — ah!

Jessen [ligeledes bag en anden].

Ja — a!

Tæppet falder.

Fjerde Akt.

Struensees Arbejdsværelse i Mezzaninetagen paa Kristjansborg, simpelt men smagfuldt udstyret. Almindelig Indgang i Baggrunden. Til Højre i Forgrunden skjult Tapetdør, til Venstre Vindue, bag dette Dør til Sideværelset.

[Struensee ved Skrivebordet. Karoline Mathilde i Morgendragt fra Tapetdøren.]

Karoline Mathilde.

Flittige Mand, allerede ved Arbejdsbordet!

Struensee [uden at se op].

Jeg har ikke været i Seng; er det maaske Morgen?

Karoline Mathilde.

Morgen? Men min Gud, det er jo snart Middag. [trækker Gardinet fra Vinduet; Vintersolen falder ind.]

Struensee [slukker Lampen].

Jeg arbejder helst ved Lys; Dagen spreder mine Tanker.

Karoline Mathilde.

En hel Nats uafbrudt Arbejde.

Struensee.

For Folkets Lykke, — ja!

Karoline Mathilde.

Folkets Lykke, maaske, men ogsaa Deres egen Forfængelighed.

Struensee.

Mulig — ja! Hvem kan ransage Hjerte og Nyre?

Karoline Mathilde [utaalmodig].

Det er dog et utaaleligt Skriveri, saaledes bestandig —

Struensee.

Jeg er strax færdig.

Karoline Mathilde.

Det bliver De vist aldrig. [ser ud af Vinduet.]
Hvilket prægtigt Vintervejr! men bidende koldt.
Alle holder Mufferne op for Næsen og skuler herop.

Struensee

Kristjansborg har endnu ikke mistet den Glans, hvormed Kristjan den 6te omgav det. Endnu ere de Godtfolk dernede parate til at gaa med Hatten i Haanden forbi Kongeborgen.

Karoline Mathilde.

Se, derovre paa Hjørnet stimle de sammen; en stor Plakat er klistret op paa Muren. Alle stirre paa den; hvad kan det være?

Struensee.

Behøver De at spørge, Mathilde? Et nyt Skandskrift om os To. Se her, denne Bunke Pamphleter er sendt mig alene i de sidste 8 Dage.

Karoline Mathilde.

Og De tillader at sligt trykkes og ophænges?

Struensee.

Har jeg ikke givet Trykkefriheden? — nuvel, saa maa jeg tage dens Konsekvenser! [skriver.]

[Pavse.]

Karoline Mathilde.

Véd De, Struensee, at De undertiden sætter min Taalmodighed paa de haardeste Prøvelser?

Struensee.

Det har De aldrig sagt mig før, Mathilde.

Karoline Mathilde.

Men det maa siges! I de fem Fjerdingaar, der er forløbne siden hin Aften paa Frederiksberg —

Struensee [lægger Pennen].

Hin dejlige Septembraften.

Karoline Mathilde.

De erindrer den endnu?

Struensee [fyrig].

Den glemmer jeg aldrig, Karoline Mathilde!

Karoline Mathilde.

Igjen Talemaader! Har De bestilt Andet i disse fem Fjerdingaar end at skrive Dag og Nat? Har De ikke i al den Tid reformeret og reorganiseret, har De ikke udstedt 600 Kabinetsordrer, endevendt alle Institutioner, ja, grebet ind i en mængde Menneskers private Liv, kort, taget Dem af Alt og Alle? Kun mod mig har De været ligegyldig, — Ærgjerrigheden har hos Dem dræbt Kjærligheden.

Struensee.

Skal den hæslige Fejl — Jalousie, berøve mig min Lykke? Lad Smaasjæle pleje og passe denne nagende Orm, for Karoline Mathilde er det uværdigt.

Karoline Mathilde.

Men ikke overflødigt. — Generalinde Gähler og andre --

Struensee.

Jeg sværger Dem til, Mathilde, at siden hin uforglemmelige Aften, da Kongen skjænkede mig den største Magt i Landet, og De den største Lykke i Verden, har ingen Handling, ja, end ingen Tanke skilt mig fra Dem.

Karoline Mathilde.

Man siger dog —

Struensee.

Hvad siger man ikke ved et Hof, Sladderens

og Intrigernes Hjem? Jeg har elsket mange, det er sandt; men efterat jeg lærte den rette, dybe, sande Kjærlighed at kjende — har jeg kun elsket den eneste! [kysser Dronningens Haand.]

Karoline Mathilde.

Og hverken Eyben eller Gähler eller nogen Anden har siden —?

Struensee.

Alt tidligere var kun en sandselig Nydelse, Alt senere et aandligt Bad, en Forryngelsens Kilde! — Min Kjærlighed til Dem er en hellig Ild, der løfter mig op fra denne Sandseverden til hine Egne, hvorfra Aanden har sit Udspring, og hvor den en Gang vil finde sit Hjem!

Karoline Mathilde [glad].

De tror nu paa Gud?

Struensee.

I alle Tilfælde mere end paa det jeg ser og hører og kan forstaa! Ja, der gives en Verden udenfor denne.

Karoline Mathilde [udbryder].

O hvilken Lykke, at De er kommen til Forstaaelse heraf. Saa vil De heller aldrig forlade mig, der kun havde den eneste Sorg, at De ikke kunde følge mig længere end til dette Livs Grændsepæl!

Struensee.

Jeg glemme, forlade Dem, Mathilde! der har skjænket mig Deres hele rige Kjærlighed, der har løftet mig op til Tronens Fod! O, kunde jeg det, var jeg jo ikke værdig til at leve, jeg maatte jo ikke være af Kjød og Blod, men en Statue uden Sjæl, uden Liv!

Karoline Mathilde.

Ja, ja, jeg troer Dem, og dog —

Struensee.

Og dog —?

Karoline Mathilde.

Vi skulde blive til ét Menneske i to Legemer, sagde De, hin Aften, — men det blev til en enevældig Minister og en Dronning, hver i sit Legeme

Struensee.

Mathilde, De er utilfreds med mig?

Karoline Mathilde.

Aandelig tilhører De mig kun halvt.

Struensee.

Nej, helt — helt! Under alt mit Arbejde ere mine Tanker hos Dem. De begejstrer mig, De giver mig Kraft til denne overmenneskelige Virksomhed, hvis Endemaal skal være en Lyksaligheds-tilstand for alle Mennesker!

Karoline Mathilde.

Og det koster mig min Lykke! Hvor er nu de dejlige Timer, i hvilke De læste for mig, i hvilke De berigede mine Tanker, udvidede mit Syn og løftede mig højt, højt over hele vor jammerlige Samtid, over dette elendige Hof? Jeg spørger: hvor er disse Timer henne?

Struensee.

De er benyttede til at rejse Dem et Monument i Menneskehjerner; thi alle mine humane Reformer har min Kjærlighed til Dem dikteret mig. Nu gjælder det kun om at sikre Værket.

Karoline Mathilde.

Sikre Værket?

Struensee.

Vor Lykke hænger i et Haar! Lykkes det blot een eneste af alle mine mange Misundere at trænge ind til Kongen og faa hans Underskrift paa min Død eller Landsforvisning, maa vi skilles.

Karoline Mathilde [fyrig].

Jeg følger Dem, Struensee — til Verdens Ende — skal det saa være.

Struensee.

Og Deres Søn Kronprinsen?

Karoline Mathilde [sørgmodig].

Ja, det er sandt, ham kan jeg ikke forlade. O, min Gud, hvilket frygteligt Valg.

Struensee.

Lad os forebygge dette Valg.

Karoline Mathilde.

Kan det forebygges? Tal! sig mig hvad jeg skal gøre!

Struensee [med Vægt].

Udnævne Dem selv til — Dronningregentinde!

Karoline Mathilde [forfærdet].

Dronningregentinde!

Struensee [som før].

Gjør Dem selv til Souverain, og Ingen vil kunne krumme et Haar paa mit Hoved.

Karoline Mathilde.

Jeg tør ikke —

Struensee.

Men det er nødvendigt, og Nødvendigheder maa man aldrig vige tilbage for, thi det er Fejghed. — Husk, alle Broer ere kastede af, og et Tilbagetog en Umulighed. — Saa længe jeg turde stole paa Brandt, var jeg nogenlunde rolig — men han vakler. Han har i Aftes været hos Enkedronningen sammen med Guldberg, Béringskjold og Flere!

Karoline Mathilde [bestyrtet].

Det er ikke muligt!

Struensee.

Beringskjold — denne vor snedigste og farligste Fjende, næst efter Guldberg — fik ham med.

Karoline Mathilde [energisk].

Saa er der ingen Tid at spille.

Struensee.

Og der er kun én Sikkerhed: Dronningregentindens Formynderregjering for den umyndige Tronfølger. I Nat har jeg udarbejdet Tronfrasingelsen; i den erklærer Kongen, at han føler sig ude af Stand til at regjere, hvorfor han befaler Gehejmekonciliet Gjenoprettelse.

Karoline Mathilde.

En udmærket Idé! Den vil forsone Mange.

Struensee [læser].

»For i Forening med Vor Dronning, Os højtelskede Hustru, Karoline Mathilde, som Formynderregentinde at styre Monarkiet, indtil Vor Søn, Vor højtelskede Kronprins Frederik, opnaar den Myndighedsalder, Kongeloven foreskriver!«

Karoline Mathilde.

Bravo, bravo! Netop som jeg ønsker det; i min Søns Navn regjerer jeg gjerne.

Struensee.

Har vi først Kongens Underskrift paa dette

Papir, er alle vore Fjender døde og magtesløse, og Deres Majestæts Person hellig og ukrænkelig. Enhver Konspiration mod Dem er da Døden!

Karoline Mathilde.

Og Grev Struensee?

Struensee.

Vil forhaabenlig vedblive at være Dronningens Raadgiver og Ven.

Karoline Mathilde [lidenskabelig].

Nej, hendes eneste, eneste Elskede!

Struensee [omfavner Dronningen].

Saa vil vi i Forening stræbe at gjøre dette skønne Land og dette arbejdsomme, nøjsomme Folk lykkeligt. Vi vil afskaffe hele dette kostbare Hof og paa et af Smaaslottene leve for os selv, delende vor Tid mellem nyttigt Arbejde og Nydelsen af hinandens Selskab.

Karoline Mathilde.

Og naar Frederik er bleven stor, overgiver vi ham det Monarki og det Folk, der tilhører ham.

Struensee.

Blomstrende som intet andet i Europa. Vi vil vogte alle de spæde Spirer jeg har plantet, at de kan blive store og kraftige. Og naar Aarhundredet er sluttet og hele det øvrige Europa endnu stønner under Despotismens Slavepisk, vil Friheds-

solen allerede i en Menneskealder have lyst over disse Lande, over de to Folk, vi gjengav Mennesske-rettighederne!

Karoline Mathilde [tankefuld].

Den første Svale bringer ingen Sommer, den kommer for tidlig og maa dø.

Struensee.

Skulde det blive min Skjæbne?

Karoline Mathilde.

Jeg véd det ikke! Men mørke Anelser fylder ofte mit Sind. Den Lykke at beholde Dem er jo næsten ogsaa for stor; men hvad der end sker, Deres Navn er nu indskrevet blandt de udmærkede Mænd, der levede og kæmpede for den forkuede Menneskeslægt.

Struensee.

Og Karoline Mathildes mellem de højhjertede Kvinders, der ofrede en Trones Glans og Pragt for sit Folks Lykke.

[Frantz, en forslagen Fyr paa henved 30 Aar,
fra Sidedøren til Venstre.]

Frantz.

Grev Brandt ønsker at tale med Deres Excellence.

Struensee.

Lad ham komme.

[Frantz aabner Døren for Brandt og gaar ud.]

Brandt [gnaven].

Bon jour, mon ami! [ser Dronningen.] Ah, Pardon, Deres Majestæt, jeg anede jo ikke —

Karoline Mathilde

De er Os meget velkommen, Grev Brandt, en af vore faa Trofaste.

Brandt.

Ak, min Gud, hvem er trofast i vore demoraliserede Tider?

Struensee.

De kommer maaske for at fortælle mig, at De har været hos Enkedronningen i Aftes?

Brandt.

Netop! Ved Gud i Himlen, netop! Jeg har jo et mærkeligt Naturel, jeg er en Blanding af et Verdensbarn og en Helgen. Naar de religiøse Anfægtelser kommer over mig, ønsker jeg at jeg var Prior i et Trappistkloster for at kunne gjøre Pønitense af Hjertens Lyst! Pontifex maximus, ja, det havde været Noget for mig.

Struensee

Ah, De har i Dag et lille Anfald af Deres Religionsskrupler. Naa, det hænder jo —

Brandt,

Man maa jo forberede sin Saligheds Sag.

Karoline Mathilde.

De, Grev Brandt, — allerede?

Brandt.

Min Gud, Deres Majestæt! Jorden vakler jo under Fødderne paa os.

Karoline Mathilde [prøvende].

Er det saa slemt?

Brandt.

Alle er i Oprør imod os. Matroserne og Soldaterne gjør Mytteri, Borgerne græde for deres gode Konge, der mishandles af de to fæle Fyre, Brandt og Struensee. Præsterne ere rasende over Tale- og Trykkefriheden, og maner os hver Søndag ned i Helvedes Pøl og Pine. [til Struensee.] Og Ingen gjør det kraftigere og bedre end Deres egen Protegé, Pastor Hee. Embedsmændene vil ikke lystre Ministerdoktoren, og Hoffet er i aabent Oprør mod Favoritten. Overalt ulmer Ilden, og Enkedronningen, Arveprinsen og Guldberg staa hevnfnysende og puster til. Saasnart Rantzau ser Gløderne i klar Flamme, kaster han Masken. Han er nu Deres bitreste Fjende.

Struensee.

Og derfor gik De til Enkedronningen?

Brandt.

Ja, for at faa Klarhed over Situationen. Man

gjorde mig meget vidtgaaende Tilbud. Jeg har tilbragt en meget daarlig Nat, mine Pengeaffairer ere derangerede, og jeg bestemte mig derfor til at tale alvorligt med Dem i Dag, — saa indtraf i Morges en forbistret kjedelig Begivenhed! —

Karoline Mathilde.

Har den Betydning for os?

Brandt.

For mig i det Mindste, ja for os Alle.

Struensee.

En Statsbegivenhed?

Brandt.

En Begivenhed, der vil gjøre Epoke i Historien. Entre nous — [forceret.] Jeg har banket Kongen!

Karoline Mathilde.

Hvad siger De?

Struensee.

De har vovet?

Brandt.

Ih ja! man maa da forsvare sig. Kongen har i de sidste Dage været aldeles ustyrlig. En eller Anden maa trods al min Paapasselighed have fundet Lejlighed til at hviske ham noget i Øret, thi han har raset imod Dem, fordi De ikke vilde give ham flere Piller, han har kaldt Dem Doktor Hjælpe-

løs, den store Boler, der havde taget Alt fra ham, endogsaa hans Kone.

Karollne Mathilde
Grev Brandt!

Brandt.

Jeg beder Deres Majestæt undskylde, det er tout à fait Kongens Ord, ikke mine, Gud bevare mig!

Struensee.

Videre, videre!

Brandt.

Da jeg ikke ønskede at høre mere af denne Galmandssnak, holdt jeg mine Hænder op for hans Mund, og tænk Dem, saa bider han mig i Fingrene, ret alvorligt endogsaa. Men saa bristede rigtignok min Taalmodighed, jeg tog min Ridepisk og gav ham nogle forsvarlige Rap indtil han bad om Forladelse.

Karoline Mathilde [opbragt].

De har lagt Haand paa Kongen — slaaet Kongen?

Brandt.

For Pokker, man maa dog have Fred i sit eget Hus!

Karoline Mathilde.

Hører De, hører De Struensee! Han har pryglet Kongen!

Struensee.

Er der Andet at gjøre ved en sindssvag Mand, der egentlig burde i Spændetrøje?

Karoline Mathilde [smertelig].

Og det siger De, den store Menneskeven, der vil skabe Alverdens Lykke?

Struensee.

Det fornuftige, det gode Menneskes — ja! men det, der har gjort sig selv til et Dyr —

Karoline Mathilde.

Ikke et Ord mere, Grev Struensee!

Struensee.

Men Deres Majestæt maa jo kunne indse —

Karoline Mathilde.

At der er en bred Kløft mellem Idé og Virkelighed, et gabende Svælg mellem Kongen og Undersaatten. Grev Brandt er en Majestætsforbryder og bør straffes. Vi fritager Dem, Grev Brandt, for al Tjeneste ved Hoffet; herefter vil Vi selv pleje Hans Majestæt.

Brandt [forbløffet].

Allernaadigste Dronning, jeg —

Karoline Mathilde.

Grev Struensee! Vi gjør Dem ansvarlig for

Kongens Sikkerhed; husk, hans Person er hellig og ukrænkelig, den skal respekteres! Jeg vil raade Hans Majestæt til hellere at dø end igjen at underkaste sig slige Ydmygelser. [ud ad Tapetdøren.]

[Pavse.]

Struensee.

De havde Ret; Jorden ryster under vore Fødder!

Brandt.

Min Gud, hvor hun tog paa Vej!

Struensee.

Men hvor De ogsaa er letsindig, Brandt! De ødelægger jo Alt for mig; hvor tør De uden min Tilladelse —

Brandt.

Deres Tilladelse, Struensee? Nej, nu bliver De morsom! Det er jo mig, der tillader Dem at skalte og valte med Staten, og at — elske Dronningen.

Struensee.

Grev Brandt!

Brandt.

Et Vink af mig, og Kongen sender Dem i Landflygtighed, ja maaske i Døden! Et nyt Vink og Grev Rantzau er Kabinetsminister.

Struensee [spydig].

Hvorfor ikke De selv? Det var jo langt behageligere for Dem.

Brandt.

Paa ingen Maade! Alt det Arbejde, nej Tak!
Men udnævne og afskedige Andre, det er ganske morsomt.

Struensee.

Nu overtager Hendes Majestæt selv Bevogtningen af Kongens Person; vi faar da at se, hvem hun afskediger — og udnævner.

Brandt.

Horriblement! Dronningen selv! Ah, — bah!
— hun gjør det ikke.

Struensee.

Hun gjør det — stol kun derpaa.

Brandt.

Fi donc!

Struensee.

Hvem bliver saa afskediget — tror De?

Brandt.

Jeg, jeg paa min Ære! Det var jo klart før, at hun havde den største Lyst til at banke mig. Blot jeg i Aftes havde modtaget Enkedronningens Tilbud, saa havde jeg gjort vel.

Struensee.

Kommer Enkedronningen til Magten, bliver De endnu hurtigere afskediget.

Brandt.

Han har Ret! Han har ved Gud i Himlen Ret. Men hvad skal jeg gribe til, jeg ulykkelige Menneske.

Struensee.

Blive mig tro! Jeg er den eneste, der ikke lader Dem falde.

Brandt.

Naar man blot turde stole paa, at De selv blev staaende; men Deres ulyksalige Reformer ødelægger Dem, kjære Struensee. Hele Corps diplomatique er nu ogsaa i Oprør, fordi De har ophævet Pagekorpset; Baron Salderen sagde i Gaar, at De var en Plebejer, der havde trængt Dem ind i godt Selskab; Grev Lünar, at De var en Spidsborger, der gik hjem med Lygten i Haanden, medens en Adelsmand lod lyse for sig med en Fakkell. Lakajerne hyle, fordi de ikke længer maa ryge Tobak paa Trapper og Gange; Officererne rase over, at De optræder som General og lader Tropperne passere Revu for Dem. Rantzau fortalte det i Aftes; han paastod, at det tilkom alene ham som Krigsminister. Ja, han var virkelig saa uartig at sige højt: Denne Doktorbarber skulde hellere akkomodere sine egne Tæer, hvilket han forstaar sig paa, end inspicere Manøvrer, hvilket han aldeles ikke forstaar sig paa! Jo, Alt er tout à travers.

Struensee [tankefuld].

Ja, jeg har kun én Beundrer, Dronningen, kun én Ven, Dem Brandt, kun en Kaarde, Bjelkes!
[med Overgang.] Og dog skal jeg sejre!

Brandt.

Ja, Mod har De, mon cher! og en fast utrolig Selvtillid. Staten er et Legetøj i Deres Haand.

Struensee.

Husker De vor Samtale i Skoven ved Nyby for halvandet Aar siden?

Brandt.

Da jeg endnu var saa naiv at bede Dem om at blive Excellence?

Struensee.

I Dag vil jeg indfri mit Løfte.

Brandt.

Ak, hvor forandret! Den Dag sprang jeg højt af Glæde ved den blotte Tanke; nu gider jeg ikke rejse mig for den Sags Skyld.

Struensee.

Heller ikke, naar der med Udnævnelsen til Kongens »Grand maître de la garde-robe« følger en Gave af 50,000 Rigsdaler?

Brandt [springer op].

O, søde Lyd! Men jeg hørte vel fejl? 50,000

Rigsdaler i kontante Penge? Saadan til at bruge lige strax?

Struensee.

Der udbetales kontant til »Os elskelige Grev Brandt, formedelst den Estime og Egard, hvormed han behandler Vor Person.«

Brandt.

De har altid været en stor Spasmager, kjære Struensee. Det skal Kongen underskrive, umiddelbart efter at jeg har banket ham? Min Gud, det er jo til at lee sig ihjel over!

Struensee.

Det er jo netop, fordi De har banket ham, enfoldige Menneske!

Brandt.

Mon Dieu, ja netop derfor! Rygtet skal ved denne tour de force slaas til Jorden!

Struensee.

Og De komme ud af Deres Pengeforlegenheder. Naar man spiller Bacarat med Fugle som Beringskjold og Rantzau, bliver man plukket til sidste Fjeder.

Brandt [ynkelig]-

De véd, jeg har været i slet Selskab og tabt mange Penge?

Struensee [ved Skrivebordet].

Ti Tusind Rigsdaler, som jeg nu betaler, til-
ligemed Deres øvrige Gjæld. Den er —?

Brandt [tøvende].

Jeg antager 20—30,000! Letsindighed, ikke
sandt? Gud, ja! Men hvad skal man sige?

Struensee [skriver].

Fyrgetyve Tusind; der bliver altsaa Ti Tusind
tilovers, som De kan more Dem for.

Brandt.

O, min Gud, jeg bliver gal af Glæde!

Struensee.

Det er vel altid til nogle Maaneder.

Brandt.

Hvorfor ikke Tyve Tusinde, det er til hele
fire Maaneder.

Struensee [skriver].

Altsaa 60,000 Rigsdaler. Naa, nu gaar De
vel ikke i Kloster for det første?

Brandt.

Fanden med Klostret, naar man har Lommerne
fulde af Penge. [vil tage Anvisningen].

Struensee.

Nej, stop! Før jeg giver Dem dette Papir,
maa jeg have Kongens Underskrift paa dette!

Brandt.

Hvad er det for et stort Dokument?

Struensee.

Kongens Tronfrasigelse og Dronningens Udnævnelse til Regentinde.

Brandt.

Hold paa mig, nu besvimer jeg!

Struensee.

Jeg vil ikke selv gaa til Kongen, thi Hoffet, Landet, ja hele Evropa skal tro, at det er ham selv, der har ønsket sig fritaget for Regjeringen. Bring ham dertor herved.

Brandt.

Med den allerstørste Fornøjelse.

Fru Gähler [udenfor].

Luk op!

Struensee.

Hvad nu! [aabner Tapetdøren.]

[Fru Gähler fra Tapetdøren.]

Fru Gähler.

Er det sandt, er det virkelig sandt?

Struensee.

Hvilket?

Fru Gähler.

At Brandt aldeles sans façon har — o uhørt!
har banket Hans Majestæt?

Brandt.

Skandalen er allerede bekjendt, Tak!

Fru Gähler.

Som en Lynstraale farer den hele Slottet, ja
hele Byen rundt; — det vil blive stormet af det ra-
sende Folk og vi sønderrevne. Min ulykkelige
Mand og mine stakkels Børn!

Brandt.

Hvilken rørende Omsorg.

Fru Gähler.

Aa, Brandt, Brandt! Hvad har De gjort! De
bringer alle Dronningens Venner paa Skafottet!

Brandt.

Min Gud! at denne Bagatel skal afstedkomme
en saadan Horreur!

Struensee.

Her er intet Øjeblik at spilde. Hurtig, bring
Kongen herved ad Sideveje; vil han ikke med det
Gode, saa brug Magt; men Alt stille og ubemærket.

Brandt.

Vær rolig, jeg bringer ham. — Min Gud,

60,000 Rigsdaler for en gal Mand, hvem vil ikke gjøre den Handel? Au revoir, ma chère dame d'honneur! [ud til Venstre].

Struensee.

Og De, Generalinde! op til Dronningen. Bed, besværg Hendes Majestæt at komme herved til mig for at træffe Kongen! Sig, at hendes Krone og mit Liv er afhængig af, at hun handler hurtig og energisk — men kun i Samraad med mig. Skynd Dem, skynd Dem, Generalinde! Det Hele maa vi give Udseende af en Spøg, en Extravagance af Kongen. Det er selvfølgelig ham, der har banket Brandt, ikke omvendt!

Fru Gähler [glad].

Ja — a, kan det lykkes!

Struensee.

Jeg vil sejre, nu jeg staar Maalet saa nær.

Fru Gähler [mild bebrejdende].

Slemme, — slemme Mand.

Struensee.

Veninde.

Fru Gähler.

Véd De vel, Grev Struensee, at det er svært, meget svært at være Deres Veninde?

Struensee.

En forunderlig Skjæbne, Cecilie, er min eneste

Undskyldning! — Men jeg vil herske, jeg er født til at regjere og reformere.

Fru Gähler.

Ja, hvilken forunderlig Skjæbne! Den fattige Præstesøn ser to Kongeriger for sine Fødder; — slynget op paa Tronen, som han deler —

Struensee [afbryder].

Med en Veninde! [kysser hendes Haand] efterat en ældre, ædel Veninde højmodig har veget Pladsen.

Fru Gähler.

Jeg forstaar det saa godt! Hun er saa ung, saa skjønn, saa elskværdig — [med Overgang] Min Gud, hvor De maa foragte mig dybt!

Struensee.

Nej, Cecilie, jeg agter Dem! Tilgiv, at jeg ikke blev trofast, jeg véd, at De vil vedblive at være det mod mig! Nu hviler min Skjæbne i Deres Haand; bringer De Dronningen til mig, er jeg reddet, kun De kan forsone hende.

Fru Gähler [i stærk Bevægelse].

Jeg bringer hende tilbage, Struensee! Det koster Taarer, bittre salte Taarer, men jeg bringer hende! [mod Tapetdørn.]

Struensee [bliver staaende].

Der kommer maaske den Dag, da jeg kan gjengjelde Deres Venskab Cecilie!

Fru Gähler.

Maaske! men jeg forlanger Intet, kun at være i Deres Nærhed. [bryder ud.] Kan jeg gjøre Eder Begge lykkelige, saa er jeg rigelig betalt!

[smiler gennem Taarer. Ud.]

[Struensee staar nogle Øjeblikke i dybe Tanker, ser op og beskuer Værelset med undrende Blik, samler sig sammen og ringer.] Frantz!

Frantz [fra Venstre].

Hr. Greven befaler?

Struensee.

Det er nok paa høje Tid vi gjør Toilette, Frantz? Hvad er Klokken?

Frantz.

Strax To, Excellence!

Struensee.

Allerede To! Er der Mange i Forgemakket?

Frantz.

Det har allerede været propfuldt siden Klokken Ti i Formiddags.

Struensee.

Saa skynd Dig, skynd Dig, Frantz! [ser Jessen]
Ah! gaa kun, jeg kommer strax.

[Frantz ud til Venstre. Jessen fra Bagdøren.]

Jessen.

Tillader Excellencen?

Struensee.

Har De noget vigtigt at sige mig?

Jessen.

Hele Slottet er i Oprør, man si —

Struensee.

Dum Snak! Det er Kongen, der har moret sig med at prygle Grev Brandt!

Jessen.

Hvad behager! Naa, ja, ha, ha, ha! ja, naturligvis er det Kongen! — Den er godt fundet paa.

Struensee.

Er der mere?

Jessen.

Det var for at fortælle denne Nyhed —

Struensee.

Nyhed? Dumrian! De maa ikke løbe med onskabsfuld Sladder, der opfindes og kolporteres af mine Fjender! Forstaar De, Hr. Justitsraad!

Jessen.

Ih, Gud bevares! det forstaar jeg saa overmaade godt, men jeg vidste ikke —

Struensee.

Fortæl mig hellere, hvad der foregik hos Enkedronningen i Aftes!

Jessen [forbløffet].
Hos Enkedronningen —?

Struensee.
Grev Brandt var der jo. Hvorfor har De ikke fortalt mig det?

Jessen [usikker].
Ih du forbarmende Gud! Det var jo det jeg kom for at fortælle.

Struensee.
Naa, bliver det til Noget? Oberst Beringskjold var jo ogsaa med?

Jessen [lader fornærmet].
Ja, naar De véd det Hele, saa er det jo ingen Nytte til, at jeg fortæller.

Struensee.
Vogt Dem for at bære Kappen paa begge Skuldre.

Jessen.
O nej! o nej!

Struensee.
Nu hurtig, — fortæl!

Jessen.
Der er et lille Birkedommerembede ude paa Fredensborg ledigt, — faar jeg det?

Struensee.
Fortæl hvad der passerede.

Jessen [hviskende].

Beringskjold og Køller tilbød at stjæle Kongen ud af Sengen og bringe ham over til Enkedronningen, saa skulde der regjeres fra hendes Kabinet.

Struensee.

Se, se! Ikke saa galt fundet paa.

Jessen.

Men Guldberg syntes det var for farligt at lægge Haand paa Majestæten, det kunde komme til at koste Livet. Saa blev Enkedronningen bange, og saa blev det Hele udsat indtil videre.

Struensee.

Min Lykke har hængt i et Haar, — men Lykken svigter mig ikke! [Frantz viser sig i Døren.] Nu kommer jeg, Frantz! [vil gaa.]

Jessen.

Nej, tilforladelig maa Excellencen ikke gaa! Der er det lille Birkedommerembede, det er kun paa 100 Rigsdaler om Aaret; men det kunde nu saadan passe mig! Det vil sige om Sommeren, naar Enkedronningen ligger derude, og saa beskikker jeg en Anden til at passe det om Vinteren, naar jeg ikke kan komme derud.

Struensee.

De Birkedommer? De kan jo neppe skrive Deres eget Navn!

Jessen.

Lassen kunde tilforladelig heller ikke, og han blev dog Amtmand.

Struensee.

Men det er forbi med disse Lakajudnævnelser! Det er for at tilintetgjøre disse skrigende Misbrug at jeg kæmper og strider! [gaar til Skrivebordet.]

Jessen.

Hem! Det var jo slemt! Kan jeg virkelig ikke blive en lille Smule Birkedommer?

Struensee.

Nej. De kan faa 200 Dukater. Mærker jeg, at De bliver lunken, uefterrettelig eller løber med Sladder, bliver De strax arresteret. Oberst Keiths Spioner passer paa Dem.

Jessen

Naa, gjør de det — se se! Men 200 Dukater det er sandelig for lidt, for det var vel ikke 1200 at Excellencen sagde?

Struensee.

Nej, to, — der tag dem! Der er 100 i hver Rulle.

Rantzau [udenfor].

Tør Din Slyngel spærre Grev Rantzau Vejen?

Struensee.

Tag dem — hurtig, hurtig!

Døren i Baggrunden rives op, Rantzau kaster en Lakaj foran sig ind paa Scenen. Gjennem den aabne Dør ses Forgemakket fuldt af Folk.

Rantzau.

Jeg skal mørbanke Dig, Kanaille. [til Struensee] Ah, pardoner mig, mon cher; men denne Køterknægt har bragt mit Blod i Kog! [til Tjeneren] Jeg skal knække Arme og Ben paa Dig, din Hanswurst! [Tjeneren lister ud.] Ah, hvilken Alteration! [sætter sig.]

Struensee.

Kun et Øjeblik, kjære Greve! Jeg er her strax igjen. [ud til Venstre.]

Rantzau

[følger Struensee med Øjnene; da han er forsvunden i Kabinetet, springer han op og iler over til Jessen].

Hvad bestiller han her ved Skrivebordet, gamle Snyder?

Jessen.

Aa, Hr. Greve! husk, jeg er Rangsperson.

Rantzau.

Her hid! lad se! Ah, tænkte jeg det ikke nok, Penge!

Jessen [mumler].

Han kan lugte Guldets som Ræven Aadslet.

Rantzau.

Hvad, brummer han? — Hvormeget?

Jessen [ynkelig].

200 Dukater.

Rantzau.

Dem laaner jeg! Han skal faa min Tilstaaelse derfor.

Jessen.

Aa, sikken en Røver.

Rantzau [tager Pengene].

Her hjælper ingen Snak! Jeg tabte mange Penge i Aftes til Beringskjold, vil ikke skylde den Karl Noget, hellere en gammel Hofugle, der kjen-
der mig og véd, at han faar sit Mammon igjen.

Jessen.

Aa, Gud hjælpe mig! Jeg ser aldrig de rare Penge mere.

Rantzau.

Hvad for noget? Vil han ikke have dem tilbage?

Jessen.

Jo, jo, jo! Det var ikke saadan ment.

Rantzau.

Naa! Nu skal jeg ikke fortælle Enkedronningen, hvilken Æsel han er.

Jessen.

Maa jeg bede Hr. Greven —

Rantzau.

Har han ikke faaet disse Penge af Favoritten for at sladre, — hvad? [kniber Jessen i Øret.] Driver han ikke dobbelt Spioneri — hvad? Men nu taler vi ikke mere derom! Han kan takke for naadig Straf. Ah, der har vi Storsultanen.

Jessen.

Saa tillader Hr. Greven maaske, at jeg henter Beviset.

Rantzau.

Hold sig her i Nærheden og brug sine Øjne og Øren, saa kan han snart tjene 200 Dukater til. — I Dag passerer der store Ting.

[Struensee i Toilette med Mathildeordenen. Jessen lister sig ubemærket ind i Sideværelset.]

Rantzau.

Det er sent De gjør Toilette, mon cher.

Struensee.

Jeg har arbejdet hele Natten.

Rantzau.

Ja vist, det er dette Nattearbejde, der ødelægger Dem, men Belønningen. [peger paa Ordenen.]

Struensee.

Hr. Greve!

Rantzau.

Naar man har Karoline Mathilde om Halsen.

Struensee.

Frivol som altid!

Rantzau.

Favorit — som altid! Men dette maa have en Ende! De snød mig hin Aften paa Frederiksberg; Konciliet blev opløst, v. Osten udnævnt, men jeg —?

Struensee [koldt].

Vore Veje skilles mere og mere, Grev Rantzau! De hører jo nu til mine aabenbare Fjender.

Rantzau.

Hvem har tvunget mig over i den modsatte Lejr?

Struensee.

Deres egen Letsindighed og grænseløse Hovmod, Deres Ødselhed og idelige Pengemangel.

Rantzau.

Vi er jo ikke allesammen fødte Pengepugere! Der er Forskjel paa en Præstesøns og en Adelsmands Opdragelse.

Struensee.

Havde De kjendt Arbejdsomhed og Sparsommelighed, kunde jeg have benyttet Dem, nu —

Rantzau [hævnglødende].

Disse Egenskaber ere maaske nødvendige for at blive Rideknægt hos Dronningen —?

[Pavse.]

Struensee [dæmpet].

Grev Rantzau Ascheberg, De er en Tølper!

Rantzau.

Hr. Doktor Struensee, De er en upaalidelig Person! Jeg har løftet Dem fra Studerekammeret op i Riddersalen, men De har sveget og bedraget mig. Jeg har handlet som en Adelsmand, De som en Kræmmer.

Struensee.

Jeg spørger endnu en Gang: Hvor er Deres Arbejde? Medens jeg har reformeret Staten, har De bortødslet Deres Tid i Lediggang. Medens jeg har villet skabe Lykke, har De ved usle Intriger søgt at gjøre Ulykke. Medens jeg —

Rantzau [afbryder].

For Gud i Himlens Skyld, kjære Struensee, lad os ikke komme ind paa alle disse Vidtløftigheder. Jeg kommer for at foreslaa Dem et Kompromis.

Struensee.

Se, se, noget Nyt! Lad høre!

Rantzau [forceret].

Penge, Penge! Penge regjerer Verden, hvorfor saa ikks Grev Rantzau Ascheberg?

Struensee

Indledningen er jo ret lovende. Men fat Dem i Korthed, jeg —

Rantzau.

Venter Dronningen — ja vist! De véd i Øjeblikket ikke, om De er kjøbt eller solgt.

Struensee.

Nu forbavser De mig unægtelig.

Rantzau.

Bah! Vi Adelsmænd, der Intet bestiller, véd dog Alt og holder alle Traade i vor Haand. De er brouilleret med Dronningen paa Grund af vor fælles Vens plumpe Optræden mod hendes Gemal. Hvad der vil ske i næste Øjeblik, véd De ikke, De staar ene, uden nogen som helst Alliance. Nu kommer jeg til Dem med min.

Struensee.

De forbavser mig mere og mere.

Rantzau.

Nuvel! Laan mig af Statskassen en Million Rigsdaler, saa hjælper jeg Dem i Dag, og i Morgen forlader jeg Kjøbenhavn og rejser til Udlandet.

Struensee.

En Million Rigsdaler —?

Rantzau.

Mine Godser i Pant — slaa til!

Struensee [voklende].

Umuligt! Hvorledes skulde jeg kunne —

Rantzau [ved Vinduet].

Se den Folkehob derovre ved den store Plakat;
den læser om den fængne Konge, der mishandles
af Struensee og Brandt —

Struensee.

Den har De ladet trykke?

Rantzau.

I Ti Tusind Exemplarer; den er spredt over
hele Byen.

Struensee.

Hvilken Skamløshed!

Rantzau.

Laan mig Pengene, og en ny Plakat kommer
op, hvori der fortælles, at den første var en dun-
drende Løgn, og at det tvertimod er Kongen, der
har banket de to Grever. Jeg tror paa min Ære,
at denne Korrektion vil blive modtaget med endeløs
Jubel af de brave Borgere.

Struensee.

Og det er Trykkefriheden!

Rantzau.

Netop! Saaledes skal man bruge den. Ha,
ha! Mon Dieu! Hvor De var en Nar, da De ud-
stedte den Lov!

Struensee.

Maaske De har Ret!

Rantzau.

Naa, Millionen!

Struensee [griber Pennen].

Kan jeg forsvare det?

Rantzau.

Se, hvor Folkehoben derovre voxer! Se, de knytter Næverne og truer herover.

Struensee [kaster Pennen].

Nej, Dronningen vil ikke svigte mig.

Rantzau.

Elskeren vistnok ikke, men Bødlen?

Struensee.

Jeg forstaar ikke, hvad De mener.

Rantzau.

Borgerblodet, der flyder i Deres Aarer, forhindrer Dem deri; De kan ikke skjelne mellem den lidenskabelige Kvinde og den fortørnede Dronning. Hendes Kongeblod, nedarvet gennem Aarhundreder, koger af Indignation.

Struensee.

Skulde De have Ret?

Rantzau.

Stol paa mig, vi Adelsmænd kjender Kongerne; mon Dieu, de er udsprungne af os! Se, hvor

Pøbelsværmen derovre voxer! Hør, nu raaber de op, de Skraalhalse! Nu kommer de her over —

Struensee.

Men hvad skal jeg dog gribe til?

Rantzau.

Deserter, min Kjære! Vaabenmagt har De ikke, De har jo selv opløst Garden og det falsterske Regiment, der har Vagterne, kan De ikke stole paa; husk: Oberst Køller er dets Chef.

Struensee [ængstet].

De overdriver, De overdriver, Grev Rantzau!

Rantzau.

Men jeg er Krigsminister og kan beskytte Dem; jeg kan tvinge Køller eller selv tage Kommandoen.

Struensee.

Men vil De — vil De?

Rantzau.

Giv mig Millionen — ja!

Struensee [ved Skrivebordet].

Naa, lad gaa! Men i Morgen forlader De Landet!

Rantzau.

I Morgen er jeg paa Vejen til Rusland.

[Oberst Keith fra Tapetdøren.]

Keith.

Nej, saa er De Enkedronningens Kabinetsminister, dersom Alt gaar som De vil. Men det vil jeg sætte en Stopper for.

Struensee [mod Keith].

Ah, Oberst Keith!

Rantzau.

Fordømte Bulldog! Altid har jeg ham i Hælene paa mig.

Keith.

Det er Bulldoggens Natur; den bider og holder fast. [til Struensee.] Jeg kommer fra Dronningen.

Rantzau.

Ah, Storbritannien gaar ad de hemmelige Trapper!

Keith.

Naar det er nødvendigt, ja! Jeg kommer fra Dronningen; hun bad mig gaa herved og sige Dem, at hun nu gik til Kongen.

Struensee [forfærdet].

Det er ikke muligt!

Rantzau.

Bravo! Hvad sagde jeg?

Keith.

For at hente ham herved til Dem! Majestæ-

terne vil bæare Ministeren med et Besøg. Hoffet, Folket skal vide, at alle de Rygter, Dronningens Fjender har udspreedt, er falske, og at Grev Struensee bestandig har Kongens højeste Naade.

Struensee [henrykt].

Alt det har Dronningen bedt Dem sige mig!

Keith.

Ord til andet.

Rantzau [rasende].

Det er Dem, der har dikteret hende alt dette! Nægt blot ikke!

Keith.

Jeg raader bestandig min Herskers Søster til det Bedste; det er min Pligt, og min Pligt svigter jeg ikke!

Struensee.

Naa, min kjære Greve, hvor blev saa Unaa-den og Oprøret af?

Rantzau.

Det første lader det til De slipper for, men det sidste —

Keith.

I Danmark gjør Ingen Oprør, dertil er Nationen for trofast mod Kongehuset.

Rantzau.

Saa, troer De? Se blot paa Folket histovre.

Men, mon Dieu! hvad er det, man ler og snakker,
— er fornøjet.

Keith.

En ny Plakat, der fortæller, hvor eftertrykkelig den retfærdige Konge har banket den onde Grev Brandt. Det er det, Folket glæder sig over!

Rantzau.

Det er Deres Værk, Oberst Keith!

Keith.

O ja! Da jeg fik at vide, at Grev Rantzau vilde være Bogtrykker, tænkte jeg: saa er det bedst, at Oberst Keith ogsaa bliver Bogtrykker.

Rantzau.

Det er skjændigt, oprørende! Det er jo Løgn Altsammen! [til Struensee.] Penge, Penge! Hører De? Jeg maa, jeg vil have Penge!

Keith.

Penge! Er Hr. Greven i Forlegenhed?

Struensee.

For en Ubetydelighed, kun en Million.

Keith.

Som De véd Enkedronningen ikke vilde give Dem, selv om hun bliver Regentinde.

Rantzau.

Jeg har brudt med Enkedronningen.

Keith.

Og dog for et Øjeblik siden lovet at komme til et Møde hos hende efter Taflet. I Dag en Million af Struensee, i Morgen en Portefeuille af Enkedronningen. Min Kompliment, Sir. De er en ualmindelig opfindsom Diplomat.

Rantzau.

Med Deres Kaarde, Liv, skal De staa mig til Regnskab!

Keith.

Jeg slaas kun paa Pistoler; med dem rammer jeg enhver nok saa lille Ting paa meget stor Afstand. [bukker.] Paa Pistoler er jeg til Tjeneste.

[En Kammerpage fra Baggrunden.]

Kammerpagen.

Hans Majestæt Kongen! Hendes Majestæt Dronningen!

Bjelke med Marschalstaven. Kongen, der nu ser ud som en Barneolding, støtter sig til Karoline Mathilde, der omhyggelig fører ham ned i Forgrunden. Brandt, Fru Gähler, Fru Bülow. Hoffolk.

Man ser Mængden i Forgemakket bøje sig dybt for Majestæterne.

Kongen [omfavner Struenses].

Min kjære Grev Struensee, De har bestandig Vor højeste Naade. [dæmpet.] Beskyt mig! Brandt prygl mig! Sig han maa ikke!

Struensee.

Vær rolig! Jeg skal tugte ham.

Kongen.

Ja, dygtig, dygtig! [højt.] Ah, Grev Rantzau!
Oberst Keith!

Rantzau og Keith [bukker].

Allernaadigste Majestæt!

Kongen.

Javist, Vi er naadig, og rædsom stærk.

Karoline Mathilde.

Sæt Dem her, Kristjan, Slæderne er snart forspændte.

Kongen sætter sig ved Skrivebordet, Struensee lægger Papirerne tilrette og gjør Tegn til Brandt, der lader Kongen underskrive dem.

Rantzau.

Slæderne?

Karoline Mathilde [udfordrende].

Ja, Hans Majestæt vil benytte det smukke Vejr til en lille Kanefart før Taffet. Kongen kører med Brandt, jeg med Grev Struensee. I Aften er der Bal en masque, efterfulgt af Bal costumé.

Rantzau.

Man vil more Hoffet.

Brandt.

Og samtidig desavouere Bagtalerne. Det er infame Rygter Enkedronningens Parti udspreder om os.

Keith [til Æresdamerne].

Han er en ualmindelig fræk Person.

Kongen.

Ja, hvor man kan lyve! Aa, mit Hoved, mit Hoved! [til Dronningen]. Gaa ikke fra mig, Mathilde!

Karoline Mathilde.

Aldrig mere, Sire! De er syg, De trænger til Hvile. Fra i Dag viger jeg ikke fra Deres Majestæts Side.

Rantzau [halv højt].

Men min Gud, hvor skal Struensee saa faa Plads.

[Pavse.]

Alle stirre spændt paa Dronningen, kun Kongen sidder tankeløs og mumler.

Karoline Mathilde.

Grev Rantzau Ascheberg, I har vor Unaade! Forlad øjeblikkelig vor Nærhed!

Rantzau.

Befinder jeg mig ikke hos Grev Struensee, Kabinetsministeren, den almægtige Favorit?

Karoline Mathilde.

Der i mine Øjne kun har en eneste Fejl, at han nogensinde har kaldt Dem sin Ven.

Rantzau.

Jeg tilbød nylig min galante Ven en Trone

og en Kone for en Million Rigsdaler; men Mosjø
garçon fandt, at det var for dyrt.

Karoline Mathilde

[med hævet Haand et Par Skridt mod Rantzau;
Keith stiller sig imellem].

Kongen [ser op].

Gaa ikke fra mig, Mathilde!

Karoline Mathilde.

Saa maa Deres Majestæt beskytte mig mod
den Mand der.

Kongen [med Anstrængelse].

Mod Grev Rantzau?

Karoline Mathilde [med Taarer].

Han fornærmer, haaner mig! O min Gud, at
man skal taale dette af en Undersaat.

Kongen [opmærksom].

Undersaat! Vover nogen Undersaat at for-
nærme Kongehuset, det af Gud indstiftede ene-
vældige Monarki?

Karoline Mathilde.

Det vover Grev Rantzau Ascheberg.

Kongen [rasende].

Bort, bort med ham! [samler sig pludselig og gaar
med imponerende Værdighed et Skridt frem.] Grev Rantzau
Ascheberg, I er forvist fra vort Hof! I tager strax

til Eders Godser i Holsten og kommer ingensinde
oftere indenfor Kongerigets Grænser.

Rantzau [koldt].
Som Deres Majestæt befaler.

Kongen [atter rasende].
Væk, væk med ham! Bjelke, før ham ud!
[synker besvimet ned.]

Dronningen holder sit Hovedvandsæg under Kongens Næse.

Bjelke [frem].
Denne Vej, Grev Rantzau!

Rantzau [til Struensee].
Nu gjælder det Livet, Grev Struensee! [Til
Dronningen.] Au revoir, Madame!

Keith.
Mine Pistoler er til Tjeneste.

Rantzau.
Som De behager. [Ud.]
[Pavse.]

Brandt [til Struensee].
Knuden strammes.

Struensee.
Vi hugger den over! Enkedronningen skal
forvises til Fredensborg. [gaar til Skrivebordet.]

Brandt.
Send hende hellere til Bloksbjerg! [til Fru Gähler]

Jeg har faaet Penge, mange Penge. I Aften maa vi have et Amusement.

Fru Gähler.

Er det Tid til Amusement?

Fru Bülow.

Ja, netop! Det er saa længe siden, vi sidst havde ét.

Brandt.

Vi maa skuffe vore Fjender og selv holde Øjnene aabne. Nu Slædefart, saa Taffel, derefter Bal en masque, som efter Midnat forandres til Bal costume! Saa bringer jeg Kongen i Seng; vi — hans Venner, forblive Alle i Salonen udenfor, hvor da Champagnen flyder — til den lyse Morgen.

Fru Bülow [frittende].

Og saa, kjære Brandt?

Brandt [drillende].

Sker der Noget, som Ingen drømmer om.

Fru Bülow.

Aa, sig mig hvad det er.

Brandt.

Noget fra Slotsaltanen.

Fru Bülow.

Fra Slotsaltanen?

Brandt.

Tys! Struensee udraaber sig selv til Konge!
Stille — stille!

Fru Bülow [slaar Brandt paa Øret].

Spøgefugl!

Brandt.

De maa ved Gud ikke sige det til Nogen —
allermindst til Rantzau.

Fru Gähler.

Han er uforbederlig.

Fru Bülow.

Aldrig véd man, hvad det Uhyre egentlig mener, eller hvad han vil.

Brandt.

Beständig elske det smukke Kjøen og amusere mig med det. Altsaa: efter Ballet souperer mes intimes i Kongens Gemakker. [hvise.] Dronningen og Struensee er naturligvis med; for dem gjælder det jo især om at passe paa i Nat.

Kongen [i Vanvid].

Mathilde, hold fast paa mig. Se, hvor de staar rundt omkring i Krogene og lurer paa mig. [raaber.] De maa ikke slaa mig; de maa ikke slaa mig.

Karoline Mathilde [bader Kongens Hoved].

Ikke sandt, det forfrisker.

Fru Bülow [til Brandt].

Demosthenes og Alexander er jo forenet i Deres Person.

Kongen [misforstaaende].

Deri har Kammerherreinden Ret! Vi er saavel Demosthenes som Alexander, og Nero med! Vi er ogsaa Hanrej, men det kan Ingen see paa Os! [slaar efter Brandt.] Vil han væk, Mosjø! Vi vil have fri Udsigt til Madame Venus. Dejlige runde Arme, Madame! Svarer Benene dertil?

Fru Bülow.

Deres Majestæt behager at —

Kongen [maliciøs].

Har De havt Børn, Madame? Ingen Børn, miserabelt! Vi har et, og det er vort eget. Ha, ha! Hvor mange kan sige det? [mumler.]

Bjelke

[med Lakajer, der bære Pelse ind].

Kanerne er forspændte, Hoffet venter Majestæterne paa Ridebanen.

Struensee,

[der har sat et stort Segl under Tronfrasingelsen, rækker Dokumentet til Dronningen. Dæmpet].

Dronningregentinde!

Karoline Mathilde [dæmpet].

For mit Barns Skyld. Gud vil give mig Kraft

og Ydmyghed og altid lade mig handle i Kjærlighed til ham og alle Mennesker.

[Keith, der under det Foregaaende har været en opmærksom Iagttager, tiltaler sagte Dronningen.]

Struensee [giver Brandt et Papir].

Grev Brandt, det har behaget Hans Majestæt at udnævne Dem til sin grand maître de la garde-robe, med Titel af Excellence. Her er Deres Udnævnelse.

Brandt.

Allernaadigste Konge! [kysser Kongens Haand.]

Kongen [mumlende].

Han skulde i Børnehuset, den Karl. [højt.] Ja vist, Grev Brandt kjender Vor Garderobe ud og ind. Han banker undertiden Støvet af vor Kjole, men glemmer, at Vi selv befinder os i den. Horribelt, ha, ha, ha! [mumler videre.]

Brandt.

Jeg skal aldrig gjøre det mere.

Fru Gähler.

Nej, De er for fræk, Grev Brandt!

Fru Bülow.

Excellence! Hvor det vil ærgre Rantzau.

[taler sagte med Brandt og Fru Gähler.]

Struensee [med et tredje Papir; dæmpet].

Hofmarschal Bjelke! jeg lovede Dem engang en Udnævnelse, her er den!

Bjelke [stærkt bevæget].

Dog vel ikke —?

Struensee.

Tys, Fru Bülow spionerer! Dronningregentinden har udnævnt Dem til Chef for Livgarden.

Bjelke.

Dronningregentinden!?

Struensee.

Regjeringsskiftet proklameres i Morgen, saasnart Oberst Køllers Regiment er afløst. Begiv Dem strax efter Midnat til Kasernen, tag Kommandoen og marscher i Dagbrydningen op paa Ridebanen. Vi maa sikre os mod alle Eventualiteter.

Bjelke.

Som Dronningregentinden befaler.

Struensee.

De træffer Dronningen og mig i Kongens Gemakker.

Brandt [til Fru Bülow].

Om De havde Øren som højsalig Kong Midas, kunde De dog ikke opfange hvad Dronningen og Keith, Struensee og Bjelke taler om. Men jeg véd det!

Fru Bülow,

Aa sig mig det, Excellence, søde rare Excellence!

Brandt [drillende].

Han vil være Konge! paa Ære! Alt skal her-
 efter gaa i Kjærlighed ved Hoffet.

[Pavse.]

Kongen

[betragter de tre Grupper, slaar pludselig en vanvittig Latter op
 og raaber]:

Ja, i Kjærlighed! Ha, ha, ha! Vi følger alle
 Skriftens Bud; »Elsker hverandre!« Rantzau elsker
 Madame de Bülow, Brandt Madame de Gähler og
 Struensee Dronningen! Mig banker de af Kjærlig-
 hed til Enevælden, som de Allesammen vil have
 fat i! Jo, det gaar i Kjærlighed. Men Folket lader
 sig ikke narre! De kalder mig Gale Kristjan, Vor
 Fru Moder Hellige Juliane, og vor Hr. Broder
 Pukkel Frederik. Jo, vi er paa min Ære, et nyde-
 ligt Selskab. Ha, ha! Naa, le med! Hvorfor ler
 man ikke?!

Karoline Mathilde [til Keith].

Som De ser, var det paa høje Tid.

[Giver Struensee Tronfravigelsen, som han i Distraktion lægger
 paa Skrivebordet. Hun nikker til Bjelke, der giver La-
 kjerne et Vink; disse hjælpe Herskaberne Pelsene paa.]

Keith.

Jeg ser det, paa allerhøjeste Tid!

Struensee.

Og De vil som Øjenvidne bekræfte Nødven-
 digheden.

Keith.

Det vil være min Pligt. Men det er Deres, strax at arrestere Enkedronningens Raadgivere, især Guldberg.

Struensee.

Hvorfor? Nu er de jo uskadelige.

Keith.

Jeg gjorde det! Nu har jeg advaret.

Karoline Mathilde [til Kongen].

Deres Arm, Sire! Kanerne venter.

Kongen.

Skal vi have Kanefart? Charmant!

Karoline Mathilde.

De følger med, Sir, og deltager derefter i Taftet. Lad kun Evropa faa at vide, at Danmark-Norge og Storbritannien nu er allieret.

Keith.

Sikkert til stor Lykke for den dansk-norske Stat, der ved saa mange Baand er knyttet til sin vestlige Nabo.

Karoline Mathilde.

Forhaabentlig! [dæmpet.] Byd Kammerherreinde Bülow Deres Arm, og slip hende ikke Resten af Dagen. Hun er ikke til at stole paa.

Kongen.

Denne Pels behager Os! Vi bliver saa dejlig

tyk og fed i saadan en Pels. Og saa bliver man saa stærk, aa saa stærk! Urimelig stærk.

Karoline Mathilde.

Giv mig saa Deret Arm, Sire!

Kongen [galant].

Ma bien aimée! her er den! De behager at følge Os, mine Damer og Herrer! Vi skal ud og vises frem! Det trofaste, hengivne Folk skal se, hvor lykkeligt Kongeparret er, hvor ophøjet og ædelt Hoffet, hvor Alle strutter af Nederdrægtighed og Løgn! Men det kan Ingen se udvendig paa Klæderne, især naar man har Pels paa! Derfor gaar vi herefter Allesammen i Pels! Charmant, Hofmarschal Bjelke!

Døren aabnes, Alle i Forgemakket vige ærbødigt tilbage, Kongen hilser nedladende. Naar Alle ere ude, lukkes Døren. Jessen, der idelig har luret fra Døren til Venstre, kommer frem ledsaget af Frantz.

Jessen.

Javist, naar man har været Kammertjener hos en Konge, forstaar man sig paa Sagerne.

Frantz.

Ja, jeg maa rigtignok takke Hr. Justitsraaden for alt det, De i Dag har lært mig. Man kan mærke, at De véd Noget.

Jessen.

Meget, meget! Sig mig, lille Frantz, hvad er

det for et stort Papir, det der ligger. Struensee viste Dronningen det, og hun igjen Englænderen. Skal vi To kikke lidt i det, hvad? Saadan to forslagne Kammertjenere som vi. Hi, hi, hi!

Frantz [imellem].

Nej, De maa ikke komme til Skrivebordet, Hr. Justitsraad.

Jessen [paa Tæerne].

Bare kikke en lille Smule, Frantz. — Hør, ved Du hvad, Du kan ogsaa blive Justitsraad, naar Du bærer Dig fornuftig ad.

Frantz [grinende].

Nej, det er da vist ikke muligt.

Jessen.

Alt kan man opnaa ved Hoffet, naar man forstaar at bruge sine Øjne og Øren og at holde sin Mund.

Frantz.

Holde Mund?

Jessen.

Undtagen med det man har Fordel af at fortælle.

Frantz.

Naa, saaledes!

Jessen.

Naa, lille Frantz! Hvad er det saa for et Papir? [kikker over Skuldrene.]

Frantz [forslagen].

Hvad Fordel skulde jeg nu have af at sige Dem det?

Jessen.

Naa, Du forstaar »Setevasjonen«! Disse Smaapenge —

Frantz.

Pyt, de Par Skillinger!

Jessen.

Naa, naa! Vi kan jo fordoble! Nu et Par Skridt tilbage.

Frantz [grinende].

Kan De nu se?

Jessen.

Nej, bitte Ven, Du maa længere tilbage.

Frantz.

Hvert Hanefjed koster 10 Rigsdaler.

Jessen [ærgelig].

Naa, saa tag dem da. [trænger Frantz over mod Skrivebordet, staar paa Tærne og kikker gennem et Øjeglasse]. Nej, jeg kan min Sandten Intet se. Skal jeg ikke have Lov til at røre en lille Smule ved det?

Frantz.

Ikke paa nogen Maade.

Jessen.

Bare en lille bitte Smule! Her er to Rigsdaler til.

Frantz [snapper Pengene].

Ikke for Alverdens Guld!

Jessen.

Vil Du saa være saa god at give mig mine
Penge tilbage, Hanskvast!

Frantz.

Jo, Pyt sa'e Per til Kongen.

Jessen.

Du er, Herren hjælpe mig, en Kjæltring, Frantz!
At behandle en gammel Kollegus saaledes.

Frantz.

Jeg vil, min Tro, ikke være Jeres Kollegus
i Kjæltringstreger! [Slotsvagten træder i Gevær. Honnør-
marsch, Trommehvirvel og Folkejubil høres.] Hvad er det?

Jessen [ved Vinduet].

Et trofast Folk, der jubler over sin elskede
Monark! Gud bevares, hvor det er skjønt! Se dog,
Frantz! Soldaterne, Kanerne — [Skubber Frantz foran
sig og rækker selv efter Dokumentet].

Frantz.

Ja, der kører vi med Kongen, Dronningen og
det hele Hof! Jo, jo, det er os der regjerer det
Altsammen!

Jessen [der har set i Dokumentet].

Dronningregentinde!

Frantz . . .

[vender sig hurtig og snapper Papiret].

Ih, Gud bevares! Staar han her og snyder
mig bag min Ryg!

Jessen.

Dronningregentinde! Det var en Nyhed.

[Mod Bagdøren.]

Frantz [raaber].

Gamle Kjæltring!

Jessen [i Døren].

Tak, i lige Maade, min kjære Frants! I lige
Maade! [Ud.]

[Tæppet falder.]

Femte Akt.

Et lille, svagt oplyst Forværelse hos Enkedronningen. Dør paa hver Side, bevogtet af Hejdukker. Under de første Scener høres Dansemusik meget langt borte.

Køller og Beringskjold fra Venstre, lukkes ind af Hejdukker.

Køller,

[en broutende Soldat med Domino over det falsterske
Regiments Uniform].

Her er jo Ingen! Hvad Satan skal det betyde?

Beringskjold [som Bojar].

Der er passeret noget Overordenligt, gentager jeg.

Køller.

Fanden i Fænghullet! Først tilsiger hun et Møde efter Taflet, saa afsiger hun det igjen, og nu, midt paa Natten, kommer der et nyt Bud om at møde, og saa maa man i Mulm og Mørke herover, bort fra Riddersalen med al dens amour.

Beringskjold.

Taalmodighed, kjære Oberst Køller! De vil snart faa Forklaring.

Køller.

Taalmodighed passer ikke for en Soldat, min Hr. Diplomat! Hader al denne Hvisken og Tisken, al denne Listen om paa Hosesokker! — Sablen heraus! og saa løs paa Plastersmøreren, denne Doktor Habenichts!

Beringskjold.

Tys, tys, mon cher! Ikke saa brutal. Nu, vi er ene, lad mig saa sige Dem, at Stillingen er overordenlig vanskelig. De kalder vor Fjende en Plastersmører, men hvad er han foruden det? Kongens Ven og Dronningens Elsker! Alle Damer tilbeder ham, medens Herrerne frygter ham. Damerne paastaar, at han er aandrig, sværmerisk og en stor Idealist; Herrerne, at han er frivol, affekteret og profan til Fingerspidserne. I Et er dog Alle enige: Han er intet almindeligt Menneske! Nuvel, lige over for denne velbegavede Mand, der staar i en stærk forskanset Stilling med alle Hofets Damer som Garde, er Enkedronningen, hvor nødig hun end vil tilstaa det, bleven imponeret, og den forsigtige Guldberg betænkelig, medens Rantzau staar lige paa Grænsen og kun beregner sin egen Fordel.

Køller.

Død og Helvede! Saa bliver der jo kun os To, Beringskjold, der ikke er bange?

Beringskjold.

Unægtelig! Men netop derfor maa vi være dobbelt forsigtige. Kejserinden stoler jo netop ogsaa paa os. Styrter vi Struensee, og Rusland derved atter faar Indflydelse paa Danmarks Politik, venter der os store Belønninger, især Dem, Hr. Oberst! Rusland er rundhaandet med sit Guld!

Køller.

Ja Penge, mange Penge vil jeg have for dette Stykke Arbejde! Penge har jeg altid Brug for! Det Par Skilling jeg har faaet, er allerede væk.

Beringskjold.

Det faar De ogsaa, mange Penge, om det lykkes, — taber vi —

Køller.

Død og Helvede! Derom kan der jo ikke være Tale.

Beringskjold.

Bliver vi et Hoved kortere, det er det Hele!

Køller [slaar paa Kaarden].

Nej, tro De mig, min Kjære! Det skal blive Struensee og Brandt, der kommer af med Knappen.

Beringskjold [æggende].

Bah! Man er godmodig i Danmark.

Køller.

De kan stole paa, de skal komme paa Stejler og Hjul, de to gudsforgaaene Kroppe! Det indestaar Oberst Køller for!

[Der bankes paa Døren til Venstre. Hejdukker aabner forsigtig.]

[Fru Bülow hed og forpustet.]

Fru Bülow [som Blomsterpige].

Men du store Gud! Hvad skal det betyde? Holdes der nu Vagt ved Dørene?

Beringskjold

Hendes Majestæt Enkedronningen er meget forsigtig!

Køller.

Forbandet! Er De ogsaa tilsagt?

Fru Bülow.

Ja. Ovre i Riddersalen hvisker en Tiggermunk mig pludselig i Øret: Gaa strax til Enkedronningen, hun venter! Og skjøndt jeg skulde have været med i Dronningens Kvadrille, vis à vis Oberst Keith, undskyldte jeg mig dog med et Ildebefindende og ilede her over med Englænderen i Hælene. Men jeg kjendte Slottets Gange og Trapper bedre end han, og nu løber han rundt derude i Mørket og véd slet ikke hvor han er.

Køller.

Den Satans Englænder!

Beringskjold.

Vor farligste Modstander.

Fru Bülow.

Han har ikke sluppet mig hele Dagen; som min Skygge har han fulgt mig overalt!

Beringskjold.

Har har bevogtet Dem.

Køller.

Det kunde han jo have overladt til sine Spioner; han skal have mange.

Beringskjold.

Siden i Middags har han ikke havt en eneste, jeg har kjøbt dem alle.

Køller.

Satan og hans Pumpestok! Hvor kan De finde paa saadanne Ideer? Jeg har min Salighed aldrig en eneste!

Fru Bülow.

Naar man spiller Kort hele Dagen og Natten med —

Køller [til Beringskjold].

Et horribelt Fruentimmer! Jeg haaber Rantzau tager hende med til Holsten.

Beringskjold.

De er ikke desperé over vor Vens Malheur?

Køller.

Vor Ven?! Bah! En Plads mere for os To. De Udenrigsaffairerne, og jeg Krigsvæsenet, saa kan denne Penneslikker Guldberg slaas med Pengene! Det er under vor Værdighed, vi bruger dem blot.

Fru Bülow [til Beringskjold].

Hvilken raa og ubehagelig Person! Han faar da vel aldrig Indflydelse, vil jeg haabe?

Der bankes atter, Hejdukkerne lukke forsigtig op:

[Jessen, vigtig og opblæst.]

Jessen [som Tiggermunk].

Naa, det kneb med at finde Rantzau, men mig narrer man ikke! [tager Hætten af.]

De Andre.

Jessen!

Jessen.

Ham selv! Gamle Jessen i egen Person! Og Gud ja, hvad kan man ikke finde paa, naar det gjælder det elskede Kongehus! For en Time siden sender Enkedronningen Bud efter mig. Hun sad i sit Kabinet og arbejdede med Hr. Informatoren. »Jessen«, siger hun, »saml vore Venner, men stille og ubemærket. De er Alle i Riddersalen til Kostuméballet«. Jeg i Kutten, fik denne Næse paa,

og saa afsted! Det var svært at finde Vennerne imellem alle de Mennesker, især kneb det med at udgranske hvem der var Rantzau.

Fru Bülow [ivrig].

Rantzau er jo i Unaade; han har ikke været i Riddersalen i Aften.

Jessen.

Nej, det er nok muligt, men i Dronningens Toiletværelse ved Siden af — hm!

Køller.

Ho, ho! Hos Kammerkisselinkerne! Det ligner ham.

Jessen.

Ja, der fandt jeg ham sammen med Dronningens dydzirede Kammerjomfruer, Bruun og Horn, og nu kommer han strax. [Ud til Venstre.]

Fru Bülow.

Den afskyelige Sladderhank.

Køller.

Har Greven været utro? Ha, ha! Ja, den Kvinde, der kan holde ham i Bur, er ikke skabt endnu.

Fru Bülow [drillende]

Det forbavser mig, at Obersten er saa lystig. Naar man er bleven kasseret, plejer man at være mere décourageret.

Køller.

Jeg kasseret, hvad skal det sige?

Fru Bülow.

De har jo fundet Deres Overmand og Afløser.

Køller [sagte til Beringskjold].

Jeg —? Kjellingen er gal!

Fru Bülow.

Ah, De véd det ikke, mon cher Oberst? Hør, De skulde hellere spille lidt mindre Kort og følge lidt bedre med Begivenhederne ved Hoffet, saa vilde De allerede i flere Timer have vidst, at Bjelke er bleven udnævnt til Oberst og Chef for Garden.

Køller.

O — o — oberst og Chef for Garden!?

[stirrer paa Beringskjold.]

Beringskjold.

Fru Kammerherreinden har Ret. Det er virkelig sket, allerede for 12 Timer siden.

Køller.

Den Tallerkenslikker-Officer.

Fru Bülow.

Ia, Officer, det er netop det, han er. Min Gud, hvor De ser kostelig ud, Hr. Oberst!

Køller.

Og Chef for Garden?

Beringskjold.

Dersom han ikke bliver arresteret, forinden han kommer saa vidt.

[Der bankes, Rantzau lukkes ind.]

Rantzau [som spansk Ridder].

Er man sikker paa Livet?

Fru Bülow.

Maaske, men ikke paa Øjnene.

Beringskjold.

Ah, Desertøren.

Rantzau.

Nej, sig: den Landsforviste!

Beringskjold.

Der trygler om Tilgivelse —

Rantzau.

De mener —?

Beringskjold [dæmpet].

De har søgt Justitsraad Struensee, for gjennem ham paany at knytte Forbindelse med Kabinetsministeren. De var i Aftes to Gange hos Justitsraaden, uden at træffe ham. Kl. 9 afleverede De dette Brev [læser]: »Det er af Vigtighed, at jeg ser Deres Broder før Midnat. Vær forvissat om, at dersom De ikke skaffer mig denne Samtale, vil De komme til at fortryde det bittert«.

Rantzau [forfærdet]

For Himlens Skyld! dette Brev?

Beringskjold.

Er nu mit. Da De ikke traf Struensees Broder hjemme, ilede De op til Maskeraden, hvor De har gjort Kur til Dronningens Kammerpiger for at disse skulde gaa i Forbøn for Dem hos deres Herskerinde.

Rantzau.

Men er alt dette da Djævlens Værk! Hvor véd De alt dette fra?

Beringskjold.

Rusland og England kæmper om Herredømmet; store Interesser staar paa Spil, mange Penge udgives for at sejre. Jeg har kjøbt en hel Hær af Spioner, deriblandt ogsaa Justitsraad Struensees Tjener; jeg havde en Anelse om, at han kunde blive mig nyttig, og ganske rigtig, Kl. 9 afleverede De dette Brev i Vimmelskaftet, Kl. 10 havde jeg det her paa Slottet i Riddersalen; jeg gik strax til Enkedronningen; Kl. 11 var Guldberg tilkaldt, og Kl. 12 blev Jessen sendt ud for at samle os Alle. [Uhret i Slotstaarnet slaar 2.] Ah, To! Om en Time er Kampen afgjort. Det er nu paa høje Tid, at De tager Parti, min kjære Greve!

Hejdukken [ved Døren til Højre].

Hendes Majestæt Enkedronningen!

Beringskjold.

Hidtil har De været en højst upaalidelig Kammerat; nu maa De vælge: England eller Rusland?

Rantzau [langsomt].

Rusland!

Beringskjold.

Godt! Men saa Fasthed. [Dæmpet, idet han tager en Pistol frem.] Med denne følger jeg Dem Resten af Natten, Skridt for Skridt. Det svageste Forsøg paa at echappere, og jeg knalder løs.

Juliane Marie. Guldberg, en smuk, kold og meget afmaalt Mand paa 41 Aar, træder ind. Guldberg bærer en Mappe, fyldt med Papirer. Jessen.

Juliane Marie.

Vor Kongelige Hilsen! [til Hejdukkerne.] Bevogt Døren der, [peger til Venstre]. Ingen maa forstyrre Os, Ingen nærme sig vore Gemakker. [Hejdukkerne gaa ud til Venstre.] Vi har ladet Vore og Arveprinsens politiske Venner samle i denne sene Natte-time, da Vi har Meddelelser af allerhøjeste Vigtighed at foredrage. Behag at tage Plads.

[Alle sætte sig om et Bord, kun Jessen staar bag Enkedronningens Stol.]

Vi maa først bede om Undskyldning, fordi Vi berammede et Møde i Aften. Den uhørte Begivenhed med Kongen og Grev Brandt forfærdede Os i saa høj en Grad, at Vi ønskede at drøfte denne forbryderske Gjerning med vore Venner og mulig

gjøre den til Udgangspunkt for vor Aktion. Dog, da det regjerende Parti fik Hans Majestæt stillet tilfreds, da Hans Majestæt indvilligede i en Kane-fart gennem hele Staden ved Voldsmændenns Side, indsaa Vi, at Begivenheden foreløbig ikke egnede sig til Aktion, og afsagde derfor igjen Mødet. Men saa for nogle Timer siden modtog Vi følgende Meddelelse fra Hr. Oberst Beringskjold. [til Guldberg.] Behag at oplæse Hr. Oberstens Billet intime.

Guldberg [læser].

»Jeg er saa heldig i Tide at kunne meddele Deres Majestæt, at Dronning Karoline Mathilde i Dag er bleven udnævnt til Regentinde for den mindreaarige Kronprins, og at Regjeringsskiftet i Morgen Kl. 12 vil blive proklameret fra Kristjansborgs Slotsaltan. Samtidig er, foruden flere Udnævnelser, Hofmarschal Bjelke bleven Oberst og Chef for Livgarden og har faaet Ordre til i Morgen tidlig i Dagbrydningen at besætte Slotsvagterne«.

Køller.

Jo vist! Nej, det skal vi slaas om!

Juliane Marie [strængt].

Hr. Oberst Køller, De glemmer Vor Nærværelse!

Køller.

Pardoner mig, Majestæt, men —

Juliane Marie.

Stille, har Vi sagt!

Guldberg [læser videre].

»Og er det bestemt, foruden andre Foranstaltninger, strax at forvise Deres Majestæt samt Hans Kongelige Højhed Arveprinsen til Fredensborg«.

[Pavse.]

Juliane Marie.

Vore Venner vil indse, at en Beslutning øjeblikkelig maa tages. Måske havde Vi burdet opgive det Hele, Sagen er saa farlig, at —

Guldberg [til Beringskjold].

Hr. Obersten indestaar vel for disse Meddelelser Rigtighed?

Beringskjold.

Fuldstændig! Min Hovedkilde er forøvrigt Justitsraad Jessen.

Juliane Marie.

Se, se, Jessen!

Guldberg.

Jessen —?

Rantzau [mumler].

Tredobbelt Spion!

Jessen.

Ja, det er umaadeligt, alt det, jeg véd!

Juliane Marie.

Men er det paalideligt?

Beringskjold.

Jeg har i Gaar taget Justitsraaden i min Tjeneste, og kan indestaa for ham. Vi gjorde hinandens Bekjendtskab den 25. September forrige Aar paa Frederiksberg. Da viste Justitsraaden mig den Godhed at tage mig med ind i Dronningens Gemakker og skjule mig der. Da saae vi Begge Grev Struensee komme fra en hemmelig Trappe og begive sig ind i Dronningens Sovegemak.

Juliane Marie.

Umuligt! Frøken v. Eyben har fortalt Os det, men Vi erklærer det for umuligt!

Beringskjold.

Mit Æresord derpaa, Majestæt! Jeg har hidtil fortiet det, men nu er det nødvendigt, at Deres Majestæt faar fuld Bekræftelse.

Guldberg.

Vil De beedige dette Udsagn for Retten?

Beringskjold.

Ja, Jessen og jeg vil gjøre vor Ed derpaa.

Guldberg.

Saa er Grev Struensee ifølge Kongeloven hjemfalden til at miste sit Hoved, og hans Legeme at parteres paa Stejle og Hjul.

Juliane Marie.

Men Tronfrasigelsen og Regentindens Proklamation?

Beringskjold.

Er altsammen fuldt paalideligt. Justitsraad Jessen har i Gaar hørt det i Struensees Kabinet og har selv havt Dokumentet i Haanden. Alle mine Underretninger passer nøjagtig sammen. Madame de Bülow, der var tilstede, vil kunne bekræfte, at der foregik vigtige Ting.

Fru Bülow.

Ubestrideligt! Kongen underskrev, og Brandt sagde, at Struensee nu vilde blive Konge.

Beringskjold.

I Morgen er Deres Majestæt forvist og Hr. Guldberg fængslet, derfor maa der handles i Nat.

Juliane Marie [vaklende].

Vi giver i intet Tilfælde vort Minde til, at der lægges Haand paa Kongens hellige Person.

Guldberg.

Vi maa sikre os Kongens Person, det er absolut nødvendigt.

Beringskjold.

Køller har jo Kommandoen, vi behøver altsaa ikke at bruge Magt.

Juliane Marie.

Nej, nej! Det tillader Vi heller ikke! Sagen er nu yderst prekær —

Beringskjold

Deres Majestæt maa ikke vakle. Husk, det gjælder Landsforvisning for Dem og Livet for os andre.

Juliane Marie [i stigende Uro].

Vi havde aldrig tænkt Os, at der kunde blive Tale om at anvende Vaaben.

Beringskjold.

Jeg beder, jeg besværger Deres Majestæt, giv Hr Guldberg Ordre til at underskrive Arrestbefalingerne med de Ord: I Følge Ordre fra Kongen. Vi iler da alle med at arrestere de Vigtigste, medens Deres Majestæt gaar til Kongen og faar hans Underskrift paa Hovedarrestordren.

Guldberg.

Jeg har, allerede underskrevet dem alle otte og tyve.

Beringskjold.

Bravo, bravo, Guldberg! De er en modig og resolut Mand!

Juliane Marie.

Men hele Slottet kommer jo i Oprør, og dersom De nu ikke træffer dem, der skal arresteres?

Fru Bülow.

Dronningen, Struensee og Brandt souperer i Kongens Salon. De vilde blive oppe, til Bjelke var kommen med Livgarden.

Guldberg.

Guds Fingerpeg, Deres Majestæt! De tre vigtigste Personer samlede i ét Værelse og Kongen formodentlig uden synderlig Bevogtning.

Juliane Marie.

Nu, ja, Gud den Almægtige synes at være med os! Det er jo ogsaa hans Sag, Religionens Sag vi tjener! — Og dog — nej, nej, hvorledes kommer vi ind til Kongen?

Guldberg [rejser sig, Alle ligeledes].

Om fornødent med Vaabenmagt. [Et Slag fra Taarnuhret.] Halv Tre! Det yderste Øjeblik er for Haanden!

Juliane Marie.

Vi har for megen Estime for Kongemagten, til at Vi kan deltage i et Overfald.

Guldberg [koldt].

Saa tillader Deres Majestæt, at jeg gaar og aldrig oftere sætter mine Fødder paa Kristjansborg. I Morgen er Deres Majestæt en forvist Dronning, der maa tigge en Usurpator, en Meneder og Ægte-skabsskjender, hvis Brøde mod Kongehuset er fuldgyldig bevist, om — Underhold.

Juliane Marie.

O, hvem der dog kunde vise Os en Udvej i denne Vaandel! Et Middel, hvorved Vi kunde komme frem til Majestæten uden at bruge Magt.

Jessen.

Det kan sandelig jeg, gamle Justitsraad Jessen!

Alle.

Jessen!

Juliane Marie [tvivlende].

Der gives ikke længer Mirakler! — Hvorledes vil De stille og ubemærket skaffe Os ind til Kongen?

Jessen.

Med denne. [viser en Nøgle.]

Alle.

En Nøgle?

Jessen.

Til den hemmelige Trappe, der fører fra Mezzaninen op til Kongens Soveværelse. Herre Gud, der har jeg gaaet mange Gange med den Høj-salige, naar vi —

Juliane Marie.

Hr. Justitsraad!

Jessen.

Om Forladelse, Majestæt! Jeg glemte —

Rantzau.

Men De har jo solgt den Nøgle til Struensee.

Jessen.

Ja, det vil sige, Magen til den. Før Ministeren fik den ene, havde jeg ladet lave en anden, denne her. Hr. Greven kan selv se, den er ganske ny.

Beringskjold.

Naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest!
Og det har De holdt skjult for mig!

Jessen.

Ja, man skal immervæk bevare lidt for sig selv. Hi, hi!

Rantzau [dæmpet].

Gamle Kjæltring!

Jessen [ligeledes].

Naar faar jeg mine Penge igjen?

Rantzau.

Naar han er kommen op i den højeste Galge, der findes i Landet.

Guldberg.

Hvad siger Deres Majestæt nu?

Juliane Marie.

At dette er Guds Styrelse!

Guldberg [til Jessen].

Aflever Nøglen til Hendes Majestæt.

Jessen.

Ja — a, der er det Birkedommerembede nede ved Fredensborg, som —

Juliane Marie [vil tage Nøglen].

Det skal han faa —

Jessen.

Og saa var der Etatsraadstitlen —

Juliane Marie [betænker sig].

Etatsraad —?

Beringskjold.

Godt Kjøb, Deres Majestæt, for en Kongekrone.

Jessen.

Og saa det Ridderkors —

Køller [tager Jessen i Nakken].

Død og Helvede! Hvor længe vil den Karl staa der og prutte med Majestæten!

Jessen.

Au, au! det gjør ondt! [Giver Juliane Marie Nøglen.]
Her allernaadigste Majestæt er Nøglen.

Juliane Marie.

Saa bede vi til Gud, at den gode Sag maa sejre! Det er ham, Vi tjener!

Guldberg.

Saa fremad! Hvem kjender Vejen?

Jessen.

Jeg kjender alle Slottets Trapper, Gange og Krinkelkroge.

Guldberg.

Saa foran! [Til Juliane Marie.] I Morgen er Deres Majestæt regjerende Dronning.

Juliane Marie.

Og De er da Høegh-Guldberg og Danmarks-Norges Statsminister!

Køller [til Beringskjold].

Fanden i Fænghullet! Tænkte jeg det ikke nok, at hun vilde foretrække Penneslikkeren for os

Beringskjold [til Rantzau].

Vi faar at se! — Grev Rantzau Ascheberg, foran mig!

Alle gaar ud til Venstre; først Jessen, saa Guldberg med Armstagen, derefter Juliane Marie, Fru Bülow, Rantzau, Beringskjold og sidst Køller. Naar Lyden af Skridtene har tabt sig, falder Tæppet langsomt og hæver sig strax igjen for en glimrende oplyst og pragtfuldt udstyret Sal i Rococostil. med Døre paa Siderne og i Baggrunden.

Kongens Salon.

Karoline Mathilde, Fru Gähler, Struensee og Brandt sidde om et rigt dækket Bord. Tjenere bag hver Stol.

Brandt [rejser sig].

Glæden er flygtig som Champagneskum, men opildner som det! Lad os derfor nyde de flygtige Øjeblikke, de ilende Minuter.

Fru Gähler [rejser sig].

Livet er en Drøm, det gjælder om at drømme den smukt.

Brandt.

De mener drømme om et smukt Mandfolk?

Fru Gähler.

Nej, indbildske Nar! [ser over til Struensee.] drømme for at glemme.

Karoline Mathilde [kommer ned].

Man lever for at elske, kjære Cecilie, og for at blive elsket.

Fru Gähler.

Af de Mange —?

Karoline Mathilde.

Nej, af den Eneste! Kjærlighed til de Mange er uægte Flitter, Kjærlighed til den Eneste det dyre Guld, der giver Livet Værd.

Brandt.

Naa, min kjære Struensee, det var en Kompliment, der kunde forslaa.

Struensee.

Den Kjærlighed, Dronningen taler om, har De aldrig forstaaet, letsindige, flagrende Sommerfugl, som De er.

Brandt.

Bah! men De maaske, mon cher?

Struensee.

Ja, nu har jeg lært den at kjende, og den har givet mit Liv Indhold, Fylde og Værdi; den er dyb, rig og velgjørende.

Brandt.

Det er næsten rørende at høre paa. Jeg har skrevet en Vise om den Sag.

Fru Gähler.

En Vise, — syng den!

Struensee.

Den er vel ikke for satirisk?

Brandt.

Den er som man tager den — helt uskyldig, om De vil.

Struensee [til Dronningen].

Vil Deres Majestæt høre Brandts Vise?

Karoline Mathilde.

Lad ham kun synge den, — maaske lærer Vi Noget deraf.

Brandt.

Maaske! Moralen er ikke saa ilde. Saa hør da.

[griber Guitaren og synger]:

Og Landsknægten tog den Dronning i Favn
 I Kjærligheds Navn,
 Han følte sig Guddom paa Jord.
 Og Kongetronen er saare skøn,
 Thi er det nu min beskedne Bøn
 Du gjør mig til Kongesøn!

Det hvisker,
 Det tisker
 I hver en Krog,
 Bagtalelsens Snog
 Sig bugter i Slottet rundt.

Den Landsknægt kryste Kronen i Favn
 I Kjærligheds Navn;
 Han følte sig Guddom paa Jord.
 Men Guldringen gled over Øjnene ned,
 Den Tort han led,
 Hans Hoved den søndersled!

Det hvisker,
 Det tisker
 I hver en Krog,
 Bagtalelsens Snog
 Sig bugter i Slottet rundt.

Den Landsknægt der fødtes i Borgerfavn
 Med Borgernavn,
 Bliver aldrig Guddom paa Jord.
 Ej heller han bliver en Kongesøn,
 Om end i Løn
 Den Dronning har hørt hans Bøn.

Det hvisker,
 Det tisker
 I hver en Krog,
 Bagtalelsens Snog
 Sig bugter i Slottet rundt.

Men min Gud, Dronningen besvimer!

Fru Gähler [støtter Dronningen].
 Det tror jeg nok — en saadan Vise.

Struensee.
 En saaden Uforskammethed.
 [Pavse.]

Karoline Mathilde.
 Tak, tak! nu gik det over! [sagte til Struensee.]
 Denne Mand skal strax fjernes fra Hoffet! [bryder ud.]
 Gid denne Nat snart havde Ende! Dette Slot er
 et Gravkapel, der knuger Alt og Alle i sin klamme
 Favn. [sukker.] Sofie Magdalenes Borg har ikke bragt
 Lykke for Nogen — [der bankes paa Døren i Baggrunden.]
 Min Gud! — hvad nu?

[Hee i Domino, dødbleg og lidende.]

Hee.
 Finder jeg Danmarks Dronning her?

Karoline Mathilde [forfærdet].
 Præsten!

Fru Gähler.
 Min Gud, hvad vil han?

Brandt.

Forherlige vort Amusement med en Sparlagens-prædiken! Kom nærmere, Velærværdighed, og faa et Glas Champagne! Jeg er Grev Brandt, Hans Majestæts —

Hee.

Ulykke og Fortræd, det er vel bekjendt.

Brandt.

Hvad behager! nej hør, nu er De lovlig uartig, min gode Præst.

Hee.

Det er Dronningen, jeg søger.

Struensee [afværgende].

Gaa hjem, De er træt og trænger til Hvile.

Hee.

Nej, jeg vil vaage og bede!

Brandt,

Det kan man paa min Ære se! Derfor et Glas Champagne, min Kjære.

Hee.

Jeg æder og drikker ikke med en Synder og Tolder.

Brandt [til Fru Gähler].

Han er ligefrem uforskammet.

Karoline Mathilde [frem].

Hvad har Pastor Hee at sige Danmarks og Norges Dronning? [Tjenerne flytte Bordet tilside og gaa.]

Hee.

At hun staar paa Afgrundens Rand, at Satan har Magt over hende, og at han dér [peger paa Struensee] vil drage hende med sig ned i Afgrunden! Aa, saa langt, — langt ned.

Karoline Mathilde.

Hvorledes kommer De her?

Hee.

Véd jeg det selv? Nej, sikkert ikke! Den hele Dag, ja, mange Dage, har jeg været i stort Sjæleoprør; — hvad har man ikke fortalt om de grufulde Tildragelser paa Kristjansborg. Saa skjulte jeg mig i denne Kutte og gik med til Hexesabathen derovre! Ha, ha! Pastor Hee, den nidkjære Pastor Hee paa Hofmaskerade, — men det var jo for Dronningens Skyld. — Der ovre i Riddersalen kunde jeg ikke komme i Nærheden af hende, saa fulgte jeg hende her over; jeg havde jo lovet at sige hende Sandheden. Saa vid da, Karoline Mathilde, at Folket, som har elsket Dem, nu ynker Dem, thi Alle kan se Skjændselen, der breder sig over Kongehuset!

Struensee.

Gaa nu, De er sindssyg, søg et Hospital, det er i Øjeblikket gavnligere for Dem end Kirken.

Hee [uden at høre].

Og han dér [peger atter paa Struensee] er den store Antikrist; fra ham kommer Forargelsen.

Struensee [i Vrede].

Hvorved?

Hee.

Ved det slette Exempel, De giver.

Struensee.

Men Frederik den 5te og Kristian den 7de?

Hee.

Anerkjendte begge Kristus!

Struensee.

Ved Kirkegang eller i Hjærterne?

Hee.

Kun Gud kan ransage Hjerter og Nyrer.

Struensee [vender sig fortrydelig bort].

Hykler!

Hee.

Ve den, fra hvem Forargelsen kommer! Kjærlighedsdjævlén og Spilledjævlén har De sluppet løs, nægt det ikke!

Struensee.

Men jeg gav ogsaa Tale- og Pressefrihed; men de, der sulde bruge disse herlige Goder, misbrugte dem, først og fremmest Pastor Hee, der i Skrift og Tale har været en af mine ivrigste Modstandere.

Hee.

Aanden, Sandhedsaanden gav mig at tale!
[til Dronningen.] Og derfor siger jeg: flygt, flygt fra denne Mand, der besmitter Deres Ære og forpester

Deres Liv! Hele Landet er i Oprør mod ham, den store Horkarl; lad ham falde, bevar Kongehusets Ære, bevar Tronen for Dem selv og Deres Søn!

Karoline Mathilde.

Gaa — Utaknemmelige!

Hee [knæler].

Nej, nej, jeg er ikke utaknemmelig, men Guds Udsending! Hør mig, Dronning Karoline Mathilde!

Karoline Mathilde.

Rejs Dem, sindssvage Mand.

Hee.

Ja, maaske er jeg sindssvag? Nætterne igjennem har jeg vaaget ved min Hustrues Side, min unge skønne Hustru, og — alle mine Tanker vare hos Dronningen.

Karoline Mathilde [river sin Kjole til sig].

Nu er det nok!

Brandt [til Fru Gähler].

Han er min Tro charmant! En saadan Elsker, mon coeur, — hvad behager?!

Karoline Mathilde.

Struensee, befri mig for denne Mand; lad Vagten kalde.

Hee [rejs sig].

Nej, nej, ikke Vagten! Rantzau, Køller og Morbroder kommer.

Brandt [studser].

Hvad nu?

Fru Gähler.

Han fantaserer!

Struensee.

Hvad er det, De siger?

Hee [stirrer frem for sig].

Tys, tys! De nærmer sig gennem de lange Gange, paa de mørke Trapper gaar de op og ned! I en hel Time har jeg flakket vildfarende om i dette uhyre Slot; hvor skulde jeg finde Dronningen? Langt, langt borte hørte jeg Vaaben klirre, saa Lys og med listende Fjed kom de —

Karoline Mathilde, Struensee, Brandt,

Fru Gähler [aandløst].

Hvem?

Hee.

Hævnerne! De kom nærmere og nærmere, aandeløs trykkede jeg mig op i en Krog i den mørke Gang, — saa gik de forbi.

De Andre [som før].

Hvem — hvem?

Hee.

Spøgelserne, — Hævnerne! Forrest gik Morbroder, Loke i Æventyret, lyslevende, listende, snigende! Saa kom en Mand med store Øjne og fast sluttede Læber —

Karoline Mathilde [stønnende].
Guldberg!

Hee.

Jeg kjendte ham ikke; han bar et Lys i Haanden og mange Papirer under Armen. — Saa kom Enkedronningen —

De Andre [med et Udraab].
Enkedronningen!

Struensee.
Paa denne Tid af Natten —?

Brandt.
Saa er der min Tro Noget paa Færde!

Hee.
Guds Redskab! Rolig og majestætisk skred hun frem; hun vilde jo redde Tronen for Skjoldungestammen!

Struensee [hæs].
Var der Flere?

Hee.
Rantzau og endnu Nogle, jeg ikke kjendte. Hejdukkerne sluttede Truppen.

Struensee.
De er paa Vej til Kongen, dersom de slipper ind!

Brandt.
Kongen sover; tre aflaaede Døre skal først

sprænges, før de fra den anden Side naar Soveværelset, og alle er de besatte med mine paalideligste Folk. [til Hee.] Hvor gik Enkedronniugen hen?

Hee.

Ned ad den store Trappe her lige udenfor.

Brandt.

Ah, de er gaaede ned i Mezzaninen. Hvad Pokker vil de der? Funtus, jeg har det! Enkedronningen er bleven advaret og forlader nu med sine Trofaste Slottet.

Struensee [griber Tanken].

Ja, ja, det er muligt!

Karoline Mathilde.

Juliane Marie flygte, — nej, saa kjender De ikke min Svigermoder.

Hee.

Nu har jeg holdt mit Løfte, det jeg i Slots-
haven hin dejlige Foraarsdag gav Danmarks Dron-
ning; — jeg gaar nu til mit stille Kammer og be-
der for hendes Sjælefred. Ja, jeg skal bede af
hele mit troende Hjærte for den elskede, for den
yndige Karoline Mathilde! [ud.]

[Pavse.]

Karoline Mathilde [synker ned i en Stol].

Der gik min sidste Ven.

Struensee.

Og jeg da?

Karoline Mathilde.

De er ogsaa min Ven, men maaske lige saa meget for Deres egen som for min Skyld. Han var det alene for min!

Brandt [til Fru Gähler].

Havde Struensee ikke letsindig ophævet Loven om uartige Børns Anbringelse i Børnehuset, skulde han da have været en af de første, der var bleven sendt ud paa Kristjanshavn.

Fru Gähler.

De kunde min Tro ogsaa have godt af et lille Ophold derude.

Brandt.

Ih, vor Herre bevares! Synes De ikke jeg er bleven straffet nok for min Letsindighed, ved nu i halvandet Aar at have været dette Hofs maître de plaisir? Jeg forsikrer Dem Generalinde, for mig har Kristjansborg været værre end Børnehuset! Hej, Lakajer! [Lakajerne komme ind.] Skjænk Champagne, snart gryer Dagen, min Frihedsdag!

Struensee.

Den 17. Januar 1772.

Karoline Mathilde.

Gid den maa bringe Sejr og Lykke; men mørke Anelser fylde stadig mit Sind. Hvor bliver Bjelke af, han skulde jo nu være her? Tys, hvad er det?

Struensee [i Spænding].

Intet — [lytter.] Slet, intet!

Brandt.

En Rotte bag Tapetet, som Deres store Landsmand siger.

[Pavse.]

Struensee.

Hvorfor sagde De før, da Præsten beskrev den fremmede Mand: Guldberg!

Karoline Mathilde.

Hvorfor flyver undertiden Ord fra Læben, som vi selv ikke vide af, ja slet ikke ville af med?

Struensee.

Sjælen spørger i stærkt bevægede Øjeblikke ikke Legemet om Forlov, den taler selv.

Karoline Mathilde.

Nuvel, denne Mand har jeg kun set én Gang; men da saae jeg netop som Præsten, kun de store kolde Øjne og de fast sluttede Læber! Jeg glemmer aldrig dette Møde; jeg følte klart: der staar Din Lykkes Banemand!

Struensee [ængstet].

Drømmerier, Drømmerier!

Karoline Mathilde.

Præsten, hvis Sjæleliv er opfyldt af mit, saae

det samme som jeg; han følte, at denne Mand, han derude saae for første Gang, var min Skjæbne. — Ja, Sympathi er en mærkelig Ting.

Brandt.

Pardon! men denne Sentimentalitet maa høre op. Kan en forrykt Præst da virkelig fordreje Hovedet paa Verdens skønneste Kvinde, den livsglade, levelystne Dronning, Karoline Mathilde, der om nogle Timer skal indtage sin Plads blandt Europas Potentater?

Karoline Mathilde.

Maaske har Grev Brandt Ret [slaar om.] en Præst kan ikke gjøre Os vaklende, ikke forspilde vor Glæde. Syng, syng om Glæden, om Kjærligheden, min Gud, Minuterne bliver jo i denne Nat til Timer.

Brandt.

»Om Dronningen«! Mit sidsts Poem!

Karoline Mathilde [uvillig].

Atter om mig.

Brandt.

Nej, om Bidronningen, der blandt tusinde Elskere vælger den ene; med ham stiger hun op i det uendelige Blaa, langt, langt bort over hvert menneskeligt Blik; — naar man atter ser hende paa Jorden, er hun ene!

Fru Gähler.

Ene!? Hvor er da den Eneste?

Brandt.

Død! — Deroppe i det Uendelige har hun dræbt ham i et Overmaal af Lyksalighed!

Karoline Mathilde [med et Blik til Struensee].

Ja, ja, — jeg forstaar det.

Struensee.

Ogsaa jeg — Karoline Mathilde!

Brandt [synger].

Sollyset glimrer paa Vingernes Pragt
Højbaarne Dronning i Kongelig Dragt
Stiger mod Ætherens Sphære.
Udkaarne Yngling vær kun uforsagt,
Det er en Lykke, at Kjærligheds Magt —

[kaster Guitaren.]

Nej, det er min Salighed for galt med den
Skraben ved Døren der. [trækker sin Kaarde.] Lad
os dræbe Rotten! [river Portieren tilside.] Kammer-
herreinde Bülow!

Fru Bülow [fra Højre].

Der famler sig frem gennem de mørke Væ-
relser for ubemærket at kunne advare Dronningen.

Karoline Mathilde [bebrejdende].

Hvorfra kommer De, Fru Kammerherreinde?

Fru Bülow.

Fra Deres Majestæts Fjender! [kaster sig paa Knæ.]

Ak, tilgiv mig, jeg har syndet af Letsindighed, af Nysgjerrighed! Jeg har i Nat overværet Mødet hos Enkedronningen; men medens de Andre gik til Kongen, løb jeg ad Omveje hertil for at advare Deres Majestæt og bede om Tilgivelse. Min Gud, jeg elsker Dem jo saa højt!

Karoline Mathilde [med Mildhed].

Rejs Dem, Veninde! Jeg tilgiver Dem gjerne, jeg, der selv trænger til Tilgivelse.

Struensee [i højeste Spænding].

Hvor gik da Enkedronningen og de Sammensvorne hen?

Fru Bülow.

Til Kongen ad den hemmelige Trappe, der fra Mezzaninen fører direkte til Sovegemakket.

Struensee.

Til den Dør er der kun én Nøgle, og den har jeg.

Fru Bülow.

For en Time siden solgte Jessen den Anden til Enkedronningen for et Birkedommerembede, en Etatsraadstitel og — et Ridderkors.

Struensee [synker sammen].

Forraadt, forraadt!

Karoline Mathilde [i den højeste Angst].
Bjelke, hvor er Bjelke?

[Keith, der er traadt ind fra Baggrunden.]

Keith.

Arresteret! Otte og tyve Arrestordrer er udstedt af Enkedronningen! Vi er bleven narrede, Storbritannien har tabt.

Karoline Mathilde.

Min Ven, min Redningsmand!

Keith.

Alt er tabt, Deres Majestæt! Grev Struensee har været altfor slet underrettet og altfor godtroende. I Gaar Middags burde han allerede have arresteret de Andre, nu er det dem der arresterer ham. Dette skriver jeg ogsaa til min Regjering. [til Struensee.] For et Fad Linser solgte Esau sin Førstefødselsret; ved at nægte et lille Embede og en Dekoration har De prisgivet Danmarks og Norges Interesser til Moskovitterne!

Struensee.

Skulde jeg maaske have gjort en Lakaj til Dommer?

Keith.

Underlige Mand! For et Birkedommerembede mister han en Trone.

Struensee.

Endnu er ikke Alt tabt!

Keith.

De Sammensvorne er allerede hos Kongen. De har ham i deres Magt og giver ham ikke tilbage.

Karoline Mathilde.

Vi vil tage ham tilbage! Følg Os. [mod Døren til Venstre.]

En Officer [træder ind].

Ingen kommer ind i Sovegemakket!

[Dronningen og de Andre forsøger Bagdøren].

En Officer [i den aabne Dør].

Her kommer Ingen ud!

Karoline Mathilde.

Indespærret, fanget i mit eget Slot!

Keith.

Tillader Deres Majestæt, at jeg fører Dem til Deres egne Værelser; der vil vi forhandle med Fjenderne. [aabner Døren til Venstre.]

En Officer [træder ind].

Denne Vej er spærret!

Karoline Mathilde.

Struensee, nu brister vor Lykke, og Kongekronen falder af mit Hoved!

Struensee [paa Højde med Situationen].

Nej, min høje Dronning! Jeg falder maaske; men Majestæten bliver staaende. Dronningen vo-
ver Ingen at røre!

[Rantzau, Beringskjold, Køller, Officerer og Soldater
af det falsterske Regiment.]

Rantzau [spottende].

Pardoner mig, om jeg kommer til Ulejlighed!
[til Dronningen]. I Gaar behagede det Hans Majestæt,
vor allernaadigste Konge, at udnævne Deres Maje-
stæt til Regentinde; i Dag behager det Allerhøjst-
samme at — sende Dem til Kronborg.

Karoline Mathilde.

Til Kronborg, — mine Anelser opfyldes.

Struensee.

Umuligt, Dronningen kan ikke fængsles.

Karoline Mathilde [samler sig].

De lyver, lyver Grev Rantzau Ascheberg!

Rantzau.

Den enevældige, stormægtige danske Majestæt
kan gjøre hvad han vil. Ifølge Kongeloven staar
han kun Gud til Regnskab for sine Handlinger.

Karoline Mathilde.

Jeg vil til Kongen!

Rantzau [i Vejen].

Det er umuligt; en Arrestant har ingen Vilje.

Karoline Mathilde.

De er fra Forstanden, Grev Rantzau, giv Plads.

Rantzau.

Denne Billet, Madame!

Karoline Mathilde [læser].

»Madame! De véd, hvor meget jeg har elsket Dem; men Deres Opførsel har ikke svaret til mine Forventninger. Den nøder mig til at fjerne Dem fra mit Hof, og jeg vil, at De skal tage til Kronborg. Kristjan Rex.« — Er det virkelig muligt, og det skriver Kongen til mig, han der endnu i Gaar forsikrede, at han ikke kunde undvære mig! — Hvem har dikteret Kongen denne Billet?

Rantzau [dæmpet].

Guldberg!

Karoline Mathilde.

Guldberg! Heller ikke her bedrog min Anelse mig.

Rantzau

[fører Dronningen ned i Forgrunden, hurtig og dæmpet].

Endnu er det Tid; denne Billet er det eneste Papir, der har Kongens Underskrift; alle Arrestordrene er kun underskrevne i hans Navn. Sig, at De vil elske mig! sig, at De vil landsforvise min Medbejler, og dette Papir er ikke mere! Med Sværdet i Haanden fører jeg Dem til Kongen, vi river ham ud af Guldbergs og Enkedronningens Arme, og — vi er Eneherskere i Danmark og Norge! — Vi to Mathilde, — vi to alene!

Karoline Mathilde [indigneret].

Grev Rantzau Ascheberg, jeg hader — jeg foragter Dem.

Rantzau [lidenskabelig].
Men Struensee?

Karoline Mathilde [med Højhed].
Elsker jeg!

Rantzau [neppe hørlig].
Og De vil følge ham i Ulykken?

Karoline Mathilde [hvisker Rantzau i Øret].
Til Stejler og Hjul, om det saa skal være.

Rantzau [drager sin Kaarde].
Saa er De arresteret, Madame!

Keith [drager sin Kaarde].
Ingen Voldsomheder mod Storbritanniens
Kongedatter!

Beringskjold [til Brandt].
Ja, det gjør mig ondt, mon cher, men — jeg
skal arrestere Dem.

Brandt.
Hvor vi har ladet os overliste!

Beringskjold
De skulde jo unægtelig have kvælt os først.

Brandt.
Som De gjorde ved Kejser Peter?

Beringskjold [med et Skuldertræk]
Nødværge, min Kjære!

Brandt [til Fru Gähler].

Ils sant passés ces jours de fête!

Køller [til Fru Bülow].

Min Salighed om ikke de to Kumpaner skal komme til at holde aabent Taffel paa Østerfælle for Ravne og Krager.

Keith [til Dronningen].

Men Storbritannien bliver Hævneren. Blus og Brand skal hvirvle over Kjøbenhavn, og Kongestaden synke i Grus!

Struensee.

Ja, Bulldoggen vil sønderrive Mynden, der saa slet forstod sit eget Tarv. Den Dag bliver De hævnet, høje Dronning! Men alt, hvad jeg har skabt, synker nu i Grus med mig! Jeg vilde løfte Menneskeslægten op til mig og af Chaos skabe en ny Samfundsorden, jeg vilde Frihed og Lykke for Alle, men Barbarerne ødelagde mit Værk.

Beringskjold.

Nej, De selv! thi De forstod ikke den store Kunst, at lede Menneskene. Alt maa ledes, skal det lykkes, og et Folk maa tillige opdrages. De har villet Alt paa én Gang, derfor styrter nu den vældige Bygning, De med en Gigants Kræfter har oprejst og — knuser Dem i sit Fald.

Struensee.

Men før Aarhundredet er ude, vil mine Ideer sejrig trænge frem; de dør ikke med mig! Hvad jeg har villet, skal det nye Aarhundrede gjøre til sin største, sin skjønneste Ejendom! [knæler for Dronningen.] Kun én Brøde tynger mit Sind, at jeg drog Dem med i mit Fald.

Karoline Mathilde [løfter Struensee op].

Herskeren knæler ikke; medlidende ser han ned paa Vankundigheden og Raaheden, der forvoldte hans Fald. Ja, De vilde løfte Deres Samtid op til Dem, men det stakkels forkuede, forlummede Folk anede ikke, at dets Frihedsmorgen var saa nær, ellers havde det nu som én Mand staaet Vagt omkring sin Velgjører! Men jeg har forstaaet Dem, min Sjæl har sænket sig i Deres, Deres Aandsliv har befrugtet mit, De har oplyst, vejledet mig, fyldt mig med store Tanker. Min Ven, min Velgjører! [kysser Struensee paa Panden.] Min Helt!

Struensee.

Deres Navn, Karoline Mathilde, vil lyse i Historiens Aarbøger!

Rantzau [peger paa Døren til Højre].

Til Kronborg, Madame!

Karoline Mathilde [mod Døren].

Jeg tilgiver Alle! [til Struensee]. Vi ses igjen — hist oppe.

Struensee.

Hvor der ej er Sorg og ingen Adskillelse mere.

Karoline Mathilde.

Tak for de Ord!

Keith.

Endnu en Gang, De skal blive hævnnet: det
adsplittede, sønderrevne Danmark skal tale højt
derom.

Karoline Mathilde.

Hævnen er min, siger Herren.

Køller [slaar Struensee paa Skulderen].

Og nu — til Kastellet!

Struensee [til Dronningen].

Nej, — til Udødeligheden!

[Tæppet falder langsomt.]

Section 1

1. The first part of the document is a list of names.

2. The second part is a list of dates.

3. The third part is a list of places.

4. The fourth part is a list of events.

5. The fifth part is a list of people.

6. The sixth part is a list of things.

7. The seventh part is a list of actions.

8. The eighth part is a list of results.

9. The ninth part is a list of conclusions.

10. The tenth part is a list of recommendations.

11. The eleventh part is a list of suggestions.

12. The twelfth part is a list of notes.

13. The thirteenth part is a list of references.

14. The fourteenth part is a list of sources.

15. The fifteenth part is a list of materials.

16. The sixteenth part is a list of equipment.

17. The seventeenth part is a list of supplies.

18. The eighteenth part is a list of services.

19. The nineteenth part is a list of facilities.

20. The twentieth part is a list of resources.

21. The twenty-first part is a list of assets.

22. The twenty-second part is a list of liabilities.

23. The twenty-third part is a list of net worth.

24. The twenty-fourth part is a list of equity.

